

การฝังลายนำอเนกประสงค์บนรูปภาคพิดิจิตอลเพื่อตรวจสอบความเป็นต้นฉบับ^๔
และพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

นายนริศ หนูหอม

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาชีววิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิชาชีววิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DIGITAL IMAGE MULTIPURPOSE WATERMARKING SCHEME FOR CONTENT
AUTHENTICATION AND COPYRIGHT PROTECTION

Mr. Narit Hnoohom

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Computer Engineering

Department of Computer Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การฝังสาน้ำอเนกประสงค์บนรูปภาคดิจิตอลเพื่อตรวจสอบ
รับรองความเป็นดั้นฉบับและพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

โดย

นายนิรุ๊ศ หนูหอม

สาขาวิชา

วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิด วงศ์ประทีป

คณะกรรมการศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม เลิศหริรัญวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ประภาส จงสติย์วัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิด วงศ์ประทีป)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ทองทักษิณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลิมเอก อินทนนารวิวัฒน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์พงษ์ วรรัตน์บัญญา)

นวัต หนูห้อม : การฝังลายน้ำอเนกประสงค์บนรูปภาพดิจิตอลเพื่อตรวจสอบรับรอง
ความเป็นต้นฉบับและพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์. (DIGITAL IMAGE
MULTIPURPOSE WATERMARKING SCHEME FOR CONTENT
AUTHENTICATION AND COPYRIGHT PROTECTION) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รศ. ดร.สาหรัด วงศ์ประทีป, 96 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการนำเสนอวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์แบบใหม่
บนรูปภาพดิจิตอล โดยจะทำการทำน่อสวีดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ตรวจสอบรับรองความเป็นต้นฉบับ¹
และพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ ในวิธีการที่นำเสนอลายน้ำสองแบบถูกฝังลงบน
ค่าเอกฐาน (Singular value) ที่แตกต่างกันของโดเมนแอ็ฟสวีดี ลายน้ำแบบคงทนถูกฝังลงรูปภาพ
ก่อนและลายน้ำแบบประจำบางถูกฝังในลำดับถัดมา โดยใช้หลักการคุณ化ไชซ์เซชัน² (Quantization)
ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าวิธีการที่นำเสนอสามารถดำเนินการแก้ไข³
ปลอมแปลงรูปภาพ การตัดภาพเป็นบางส่วน การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG การแทรก
สัญญาณรบกวน การปรับคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์ การปรับขนาดภาพ และการ
หมุนภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ลายมือชื่อนิสิต ๙๖
สาขาวิชา วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ๙๗
ปีการศึกษา ๒๕๕๓

4871810521 : MAJOR COMPUTER ENGINEERING

KEYWORDS : MULTIPURPOSE WATERMARKING / CONTENT AUTHENTICATION /
COPYRIGHT PROTECTION

NARIT HNOOHOM : DIGITAL IMAGE MULTIPURPOSE WATERMARKING
SCHEME FOR CONTENT AUTHENTICATION AND COPYRIGHT
PROTECTION. ADVISOR : ASSOC. PROF. SARTID VONGPRADHIP,
Ph.D., 96 pp.

In this dissertation, a novel multipurpose digital watermarking scheme based on single value decomposition (SVD) is proposed. Such a scheme can be applied to both content authentication and copyright protection. In the proposed scheme, two watermarks are embedded in different single values of the SVD domain. A robust watermark is embedded in the first stage, whereas a fragile watermark is embedded to the image using a quantization technique in the second stage. Experimental results demonstrate that the proposed scheme is resistant to image faking, image cropping, JPEG compression, noise adding, image filtering, image scaling, and image rotation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department: Computer Engineering Student's Signature.....
Field of Study: Computer Engineering Advisor's Signature .....
Academic Year: 2010

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตาและคำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิตร วงศ์ประทีป อารย์ประจำภาควิชาศึกษาคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาในการตรวจให้คำแนะนำ และชี้แนะนำการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ประภาส จงสถิตย์วัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ออาทิตย์ ทองหักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เนลิมเอก อินทนการวิวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กันต์พงษ์ วรรัตน์ ปัญญา ในการตรวจแก้ไขข้อคิดและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กันต์พงษ์ วรรัตน์ปัญญา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์ นิตย์สุวัฒน์ อารย์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ อารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทที่เคยกรุณาสละเวลาให้ความรู้ ความเข้าใจ และช่วยชี้แนะนำการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์มากในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ข้อคิดและแนวทางในการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาศึกษาคอมพิวเตอร์ทุกท่าน รวมถึงเพื่อนๆ และพี่น้องนักศึกษาทุกคนในห้องวิจัย โดยเฉพาะในห้องวิจัย Digital System Engineering Laboratory (DSEL) ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และให้กำลังใจต่อผู้วิจัยอย่างใกล้ชิดตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณโปรแกรม 2008 National Institute of Informatics (NII) International Internship ที่ให้โอกาสในการศึกษาวิจัยที่ประเทศญี่ปุ่น อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุนพัฒนาอาจารย์สาขาขาดแคลน (มหาวิทยาลัยมหิดล) ที่ให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนศึกษา รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากการบุพเดตราดา พี่สาว ภรรยาซึ่งให้การสนับสนุนโดยเป็นห่วงเป็นใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยดีทุกประการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๑
สารบัญ.....	๒
สารบัญตาราง	๓
สารบัญภาพ	๔

บทที่

1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
1.6 เนื้อหาในวิทยานิพนธ์	3
1.7 งานตีพิมพ์	4
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพดิจิตอล	6
2.1.1 ภาพเชิงกายภาพ	6
2.1.2 ภาพเชิงดิจิตอล	6
2.1.3 การแปลงภาพอนาคตให้เป็นภาพเชิงดิจิตอล	7
2.1.4 การกระทำในระดับชุดภาพ	10
2.1.5 การประมวลผลภาพ	14
2.1.6 รูปแบบไฟล์ภาพดิจิตอล	17
2.2 ประวัติสเตกโนกราฟีและการฝังลายสำ	18
2.2.1 ประวัติสเตกโนกราฟี	18
2.2.2 ประวัติลายสำ	19
2.2.3 ความแตกต่างระหว่างสเตกโนกราฟีและการฝังลายสำ	19

บทที่	หน้า
2.3 ลายนำดิจิตอล	20
2.3.1 ประเภทของลายนำดิจิตอล	20
2.3.2 คุณสมบัติที่ต้องการของลายนำดิจิตอล	23
2.3.3 การฝังลายนำดิจิตอล	24
2.3.4 การตรวจหาลายนำดิจิตอล	24
2.3.5 การถอดลายนำดิจิตอล	25
2.3.6 เทคนิคการฝังลายนำดิจิตอล	25
2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ	28
2.3.8 การประยุกต์ใช้ลายนำดิจิตอล	31
2.4 การแปลงเอกสาร	32
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
3.1 วิธีการฝังลายนำออกเนกประสงค์	41
3.1.1 ลายนำออกเนกประสงค์	42
3.1.2 การแบ่งบริเวณภาพต้นฉบับ	44
3.1.3 การแบ่งบริเวณลายนำออกเนกประสงค์	46
3.1.4 การแปลงเอกสาร	48
3.1.5 วิธีการฝังลายนำออกเนกประสงค์ลงบนบริเวณของภาพต้นฉบับ	48
3.1.6 การแปลงเอกสารลักษณะ	53
3.1.7 การถอดชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมจากบริเวณของภาพต้นฉบับ	54
3.1.8 การรวมแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับกลับคืน	54
3.2 วิธีการถอดลายนำออกเนกประสงค์	54
3.2.1 การแบ่งบริเวณภาพที่ต้องการทดสอบ	55
3.2.2 การแปลงเอกสาร	55
3.2.3 วิธีการถอดลายนำออกเนกประสงค์จากภาพที่ต้องการทดสอบ	55
3.2.4 การรวมแต่ละบริเวณของลายนำออกเนกประสงค์กลับคืน	56
3.2.5 การถอดชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียม	57
3.3 การวัดค่าประสิทธิภาพ	57

บทที่	หน้า
4 การทดลองและผลการทดลอง.....	59
4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	59
4.1.1 ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	59
4.1.2 ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการทดลอง	59
4.1.3 รูปภาพที่ใช้ในการทดลอง	59
4.2 ผลการทดลอง	59
4.2.1 วิธีการผังและถอดลายน้ำอเนกประสงค์	59
4.2.2 การทดสอบความคงทนและเประบانงของลายน้ำอเนกประสงค์	62
4.3 การทดสอบประสิทธิภาพด้วย PSNR	81
4.4 การทดสอบประสิทธิภาพของอัลกอริธึม	82
5 สรุปผลการวิจัย	87
5.1 บทสรุป	87
5.2 ข้อเสนอแนะ	88
รายการอ้างอิง	90
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	96

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 รูปภาพต้นฉบับลายน้ำแบบคงทนและลายน้ำแบบเบราบงาที่ถอดได้.....	60
4.2 ผลการทดลองของการแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ	63
4.3 ผลการทดลองของการตัดภาพเป็นบางส่วน	65
4.4 ผลการทดลองของการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG	68
4.5 ผลการทดลองของการแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper.....	71
4.6 ผลการทดลองของการปรับปรุงคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์	73
4.7 ผลการทดลองของการปรับขนาดภาพ	75
4.8 ผลการทดลองของการหมุนภาพ	80
4.9 เปรียบเทียบค่า NC ที่ถอดได้หลังผ่านการโจมตีต่างๆ.....	83

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 ภาพในความหมายของพังก์ชัน 2 มิติ $g(x,y)$ ของค่าความเข้ม ณ ตำแหน่ง (x,y)	7
2.2 การสุ่มเลือกทางจุดตำแหน่งของภาพ	8
2.3 โโนนสีของภาพระดับสีเทาที่ค่าสีตั้งแต่ระดับ 0 ถึง 255	9
2.4 ภาพระดับสีเทา	9
2.5 ภาพขาวดำ	9
2.6 การเลื่อนจุดพิกัดของภาพ.....	11
2.7 การหมุนภาพ.....	11
2.8 การเปลี่ยนจุดจากตำแหน่ง (x,y) ไปเป็น (x',y') โดยเป็นการหมุนรอบจุดกำเนิด	12
2.9 การเปลี่ยนขนาดของภาพ	13
2.10 การปรับปรุงคุณภาพของภาพ	15
2.11 การเรียงคืนภาพ.....	15
2.12 การบีบอัดภาพ	16
2.13 การหาขอบภาพ.....	17
2.14 การฝังลายน้ำดิจิตอลลงในภาพต้นฉบับ	24
2.15 การตรวจหาลายน้ำดิจิตอลที่อาจฝังอยู่ในภาพต้นฉบับ	25
2.16 การถอดลายน้ำดิจิตอลออกจากภาพผลลัพธ์ที่ลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่	25
3.1 วิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์	41
3.2 ลายน้ำแบบคงทนที่นำเสนอ	42
3.3 ลายน้ำแบบเบรเวบางที่นำเสนอ.....	42
3.4 การกระจายตำแหน่งจุดภาพของลายน้ำแบบคงทนแบบสุ่มเทียม.....	43
3.5 การแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ	45
3.6 การแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 4×4 จุดภาพ	46
3.7 การแบ่งลายน้ำแบบคงทนออกเป็นบริเวณขนาด 1 จุดภาพ.....	47
3.8 การแบ่งลายน้ำแบบเบรเวบางออกเป็นบริเวณขนาด 1 จุดภาพ	47
3.9 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของ $PSNR$ กับการปรับค่า T	51
3.10 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งค่าเอกฐานกับความคงทน.....	52
3.11 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งค่าเอกฐานกับการปรับค่า T	53
3.12 การรวมแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับกลับคืน	54
3.13 วิธีการถอดลายน้ำอเนกประสงค์.....	55
3.14 การรวมภาพลายน้ำอเนกประสงค์แต่ละบริเวณกลับคืน 64×64 จุดภาพ.....	56

รูปที่	หน้า
3.15 ลายนำแบบคงที่ถอดได้จากการที่ต้องการทดสอบ	57
4.1 กราฟผลการทดลองของการตัดภาพเป็นบางส่วน	67
4.2 กราฟผลการทดลองของการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG	70
4.3 กราฟผลการทดลองของการแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper	72
4.4 กราฟผลการทดลองของการปรับปรุงคุณภาพของรูปภาพโดยใช้พิลเตอร์	75
4.5 กราฟผลการทดลองของการปรับขนาดภาพ	79
4.6 กราฟผลการทดลองของการหมุนภาพ.....	81
4.7 กราฟผลการทดลองประสิทธิภาพของ $PSNR$ กับการปรับค่า T	82

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันในหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเอง ต่างกำลังเผชิญหน้ากับปัญหา การละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในสื่อข้อมูลดิจิตอล เช่น รูปภาพ (Image) เสียง (Audio) วีดิทัศน์ (Video) และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Document) เป็นต้น เนื่องจาก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมัลติมีเดียร่วมกับการพัฒนาและการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ของเทคโนโลยีการสื่อสารที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ต (Internet) ทำให้การคัดลอกข้อมูลดิจิตอลจาก แหล่งหนึ่งสามารถแพร่กระจายไปทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย และในขณะเดียวกันความง่ายในการ คัดลอกข้อมูลดิจิตอลนั้นๆ ได้ก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ขึ้นอย่างกว้างขวางตามมา โดยผู้ละเมิดลิขสิทธิ์จะทำการคัดลอกข้อมูลดิจิตอล และนำไปขายเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า ทำให้เจ้าของผลงานต้องสูญเสียผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับมากมายมหาศาล เป็นเหตุให้ใน ปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่สามารถนำมาใช้ คุ้มครองลิขสิทธิ์ (Copyright protection) ตลอดจนตรวจสอบความสมบูรณ์เนื้อหา (Content authentication) ซึ่งมาอย่างต่อเนื่อง วิธีการตั้งกล่าวคือการฝังลายน้ำดิจิตอล (Digital watermark) โดยฝังข่าวสารที่เรียกว่าลายน้ำดิจิตอลลงในสื่อข้อมูลดิจิตอลเหล่านั้นเพื่อสามารถชี้ หรือแสดงให้เห็นได้ว่าใครคือผู้ที่เป็นเจ้าของผลงาน เมื่อมีการทำซ้ำตัวลายน้ำดิจิตอลที่ติดไปกับ ข้อมูล จะถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานในการชี้ตัวผู้กระทำผิดได้ จากหนังสือของ Seitz (2005) และ Pan et al. (2007) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงการฝังลายน้ำดิจิตอลที่ติดไปกับ ข้อมูล จะถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานในการชี้ตัวผู้กระทำผิดได้เป็น 2 ประเภท คือ ลายน้ำแบบเปราะบาง (Fragile watermark) และลายน้ำแบบคงทน (Robust watermark) ลายน้ำแบบเปราะบางถูก ออกแบบมาเพื่อใช้ในการตรวจสอบรับรองความเป็นต้นฉบับ (Content authentication) ซึ่งลายน้ำดิจิตอลที่ถูกฝังไว้ในข้อมูลจะมีความไวต่อการเสียหาย และสามารถตรวจสอบบริเวณที่ ถูกเปลี่ยนแปลงได้ (Taheri และ Ghaemmaghami, 2005; Ping และ Zhi, 2006) ในทางตรงกัน ข้าม ลายน้ำแบบคงทนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ (Copyright protection) ซึ่งลายน้ำดิจิตอลที่ฝังอยู่จะมีความทนทานต่อการโจมตีได้ ที่เกิดขึ้นกับสื่อต้นฉบับ (Calagna et al., 2006; Chandra et al., 2008)

วิธีการฝังลายน้ำดิจิตอลที่มีอยู่ในปัจจุบันจำนวนมาก ถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนอง การใช้งานลายน้ำดิจิตอลเพียงวัตถุประสงค์เดียวคือ การใช้ลายน้ำแบบเปราะบางในการ ตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นต้นฉบับ หรือการใช้ลายน้ำแบบคงทนในการพิสูจน์ความเป็น เจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งทำให้ผู้ที่เป็นเจ้าของจะต้องเลือกใช้ประโยชน์จากวิธีการฝังลายน้ำดิจิตอล

เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์บันผลงานได้เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น ทั้งที่ปัญหาการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ในโลกแห่งความเป็นจริง มักจะเป็นปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์หลายรูปแบบวัดถูกประสงค์ จึงเป็นการยากหากจะยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์บันผลงานด้วยการฝังลายน้ำเพียงวัดถูกประสงค์เดียวในสภาพของการใช้งานจริง

จึงทำให้ในปัจจุบันมีการคิดค้นวิธีการฝังลายน้ำดิจิตอลเนกประสงค์ขึ้นหลายวิธี เช่น Fridrich (1999) ได้นำเสนอวิธีการฝังลายน้ำไฮบริด (Hybrid watermark) บนโอดเมนโคชายน์โอดเมน โดยใช้เทคนิคการกระจายแอบความถี่ (Spread spectrum) ร่วมกับเทคนิคการแทนบิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด (Least significant bit replacement, LSB) ใน การฝังลายน้ำแบบคงทันและลายน้ำแบบเบร์บาน奴ปภาพเดียวกัน ต่อมา Lu, Liao และ Sze (2000, 2001) ได้นำเสนอวิธีการฝังลายน้ำรวมกัน (Combined watermark) บนเฟล็ตโอดเมน โดยใช้เทคนิค Cocktail watermarking Deguillaume, Voloshynovskiy และ Pun (2002, 2003) นำเสนอยิ่งๆ การฝังลายน้ำไฮบริดโดยใช้เทคนิค Auto correlation function ร่วมกับเทคนิคการแทนบิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด Lu, Xu และ Sun (2005) ได้ใช้เทคนิค Multistage vector quantization ในการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ (Multipurpose watermark) ในปี 2006 Wang และคณะ (2006) ได้เสนอวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ โดยใช้เทคนิค Square deviation modulation ร่วมกับเทคนิคการแทนบิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด Lu และคณะ (2006) เสนอวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ใช้เทคนิค Mean-removed vector quantization เป็นต้น โดยแต่ละวิธีที่กล่าวมาได้ทำการรวมคุณสมบัติเด่นของลายน้ำดิจิตอลทั้ง 2 ประเภทเข้าด้วยกัน ส่งผลให้วิธีการดังกล่าวมีความสามารถในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ได้คลอบคลุมเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะมีความสามารถในการตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นเด่นฉบับและการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ในคราวเดียวกัน นับได้ว่าเป็นการเพิ่มทางเลือกใหม่ให้กับผู้ที่เป็นเจ้าของผลงานสามารถเลือกใช้ลายน้ำอเนกประสงค์เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์บันผลงานได้อีกด้วยเลือกหนึ่ง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการวิจัยและพัฒนาขั้นตอนวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์บัน奴ปภาพดิจิตอล ให้สามารถนำมาใช้ตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นเด่นฉบับและพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ในคราวเดียวกัน โดยวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ดังกล่าวจะระทบันแอร์วีดี (Single value decomposition, SVD)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาออกแบบและพัฒนาวิธีการฝังลายน้ำอเนกประสงค์บัน奴ปภาพดิจิตอล ซึ่งสามารถนำมาใช้ตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นเด่นฉบับและพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยนี้ มีดังต่อไปนี้

- การฝังลายนำอเนกประสงค์ในงานวิจัยนี้จะทำในโดเมนเอกสาร (SVD domain)
- วิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์ในงานวิจัยนี้จะถูกนำไปเปรียบเทียบกับวิธีการอื่นที่กระทำด้วยวัสดุประสงค์เดียวกัน

1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย มีดังต่อไปนี้

- กำหนดหัวข้อ จุดประสงค์ และขอบเขตของการทำวิจัย
- ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ออกแบบและพัฒนาวิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์
- ทำการทดลอง ปรับปรุง และสรุปผลการวิจัย
- จัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย มีดังต่อไปนี้

- ทำให้ได้วิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์บนรูปภาพดิจิตอลแบบใหม่ ที่กระทำในโดเมนเอกสาร ซึ่งสามารถนำมาใช้ตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นต้นฉบับ (Content authentication) และพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ (Copyright protection)
- สามารถนำขั้นตอนวิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์ในงานวิจัยนี้ ไปพัฒนาใช้งานจริงในการป้องกันการละเมิดสิทธิ์ทางปัญญาบนรูปภาพได้

1.6 เนื้อหาในวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์นี้จะแบ่งเนื้อหาออกในลักษณะเป็นบท ซึ่งแต่ละบทประกอบด้วยเนื้อหาดังนี้

บทที่ 1 จะกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ซึ่งเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 เป็นทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะอธิบายถึงทฤษฎีเกี่ยวกับภาพดิจิตอล ตั้งแต่ความรู้พื้นฐาน ความหมาย ไปจนถึงสมการของการประมวลผลรูปภาพ ประวัติสเตก้าในการฟี ประวัติลายน้ำ ลายน้ำดิจิตอล ถัดมาเป็นการอธิบายถึงหลักการของการแปลงเอกสาร สดท้ายอธิบายถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการออกแบบและพัฒนาการฝังลายน้ำ อนึ่งประสงค์บนรูปภาพดิจิตอล

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการทำงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วิธีการฝังลายน้ำอนึ่งประสงค์ วิธีการถอดลายน้ำอนึ่งประสงค์ เพื่อแสดงให้เห็นขั้นตอนของวิธีการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการแสดงผลการทดลองของวิธีการที่นำเสนอว่าสามารถต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรูปภาพแบบต่างๆ ได้แก่ การแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ, การตัดภาพเป็นบางส่วน, การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG, การแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper, การปรับคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์, การปรับขนาดภาพ และการหมุนภาพ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการทดสอบความทนทานของลายน้ำอนึ่งประสงค์ต่อการถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขรูปภาพแบบต่างๆ ตลอดจนบทวิเคราะห์ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการฝังลายน้ำอนึ่งประสงค์ให้ได้ผลลัพธ์ดียิ่งขึ้นไปในอนาคต

1.7 งานตีพิมพ์

ในระหว่างการศึกษาได้มีการตีพิมพ์ผลงานวิจัยดังนี้

Hnoohom N., and Vongpradhip S., "Robust Digital Watermarking based on Quantization Based Embedding", 2nd International Conference on Advances in Information Technology (IAIT2007), Thailand, November 1-2, 2007, pp. 45-50.

Hnoohom N., and Vongpradhip S., "Fragile Watermarking based on Look-up Table", 1st Joint International Conference on Information Communication

Technology (JICT), Vientiane, Lao PDR, December 19-22, 2007, pp. 274-278.

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพดิจิตอล ประวัติสเตกานอกราฟฟิก (Steganography) และการฝังลายน้ำ ลายน้ำดิจิตอล การแปลงเอสบีดี (Single value decomposition, SVD) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพดิจิตอล

ภาพถูกนำมาใช้ในการสื่อสารข้อมูลระหว่างมนุษย์มาเป็นเวลาช้านานแล้ว ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าภาพเพียงหนึ่งภาพสามารถใช้แทนความหมายของสิ่งที่ไม่อาจเขียนออกมายield="block" style="display: block; margin-left: auto; margin-right: auto;"><img alt="A faint watermark of the Thai National Emblem is visible in the background of the page.">

ข้อความได้อย่างง่ายดาย ในชีวิตประจำวันมนุษย์ได้เห็นภาพในลักษณะต่างๆ มากมาย ทั้งภาพในธรรมชาติทั่วๆ ไป ภาพที่ได้จากการถ่ายภาพหรือภาพที่ได้จากการคอมพิวเตอร์ โดยในที่นี้จะเน้นที่การแสดงผลภาพของคอมพิวเตอร์ เมื่อวิทยาการทางด้านคอมพิวเตอร์ก้าวหน้าขึ้น มนุษย์สามารถนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานได้มากกว่าการแสดงผลภาพอย่างเดียว จึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของภาพและใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการประมวลผลภาพ

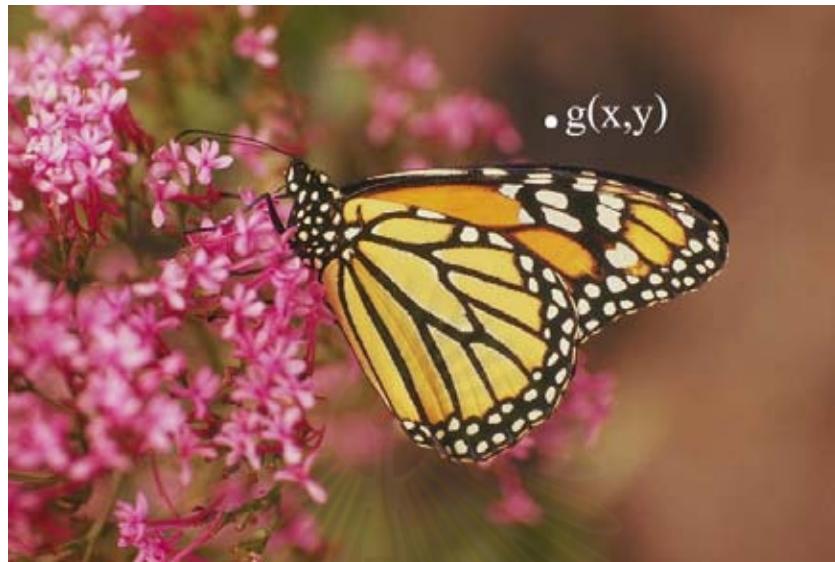
2.1.1 ภาพเชิงกายภาพ (Physical image)

เป็นกระบวนการทางแสง (Optical process) ซึ่งเกิดจากพลังงานคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic spectrum) ที่มีช่วงความถี่แตกต่างกันไป เช่น แสงขาว (White light) แสงรังสีอินฟราเรด (Infrared) แสงรังสีอัลตราไวโอเลต (Ultraviolet) และแสงรังสีเอกซเรย์ (X-ray) เป็นต้น ผลกระทบบนวัสดุแล้วจะสะท้อนมาสู่ระบบประสาททางด้านการมองเห็นของมนุษย์ แต่เนื่องจากข้อจำกัดของระบบประสาททางด้านการมองเห็นของมนุษย์ทำให้ไม่สามารถรับรู้พลังงานบางช่วงความถี่ได้ เช่น แสงรังสีเอกซเรย์ เป็นต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์ตรวจจับ (Sensor) ที่เหมาะสม เพื่อแปลงพลังงานดังกล่าวให้อยู่ในรูปของแสงที่มนุษย์สามารถมองเห็นได้ประมวลผลภาพ

2.1.2 ภาพเชิงดิจิตอล (Digital image)

คือฟังก์ชัน 2 มิติ $g(x,y)$ ของค่าความเข้ม (Intensity) โดยที่ x และ y คือ ค่าแสดง

ตำแหน่งในระบบพิกัดจากและค่าของ g ณ ตำแหน่ง (x,y) ไดๆ จะเป็นสัดส่วนกับความสว่างของแสง ณ ตำแหน่งนั้น (Castleman, 2001; Baxes, 2002) ดังแสดงในรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 ภาพในความหมายของพังก์ชัน 2 มิติ $g(x,y)$
ของค่าความเข้ม ณ ตำแหน่ง (x,y)

2.1.3 การแปลงภาพอนาลอกให้เป็นภาพเชิงดิจิตอล (Image digitization)

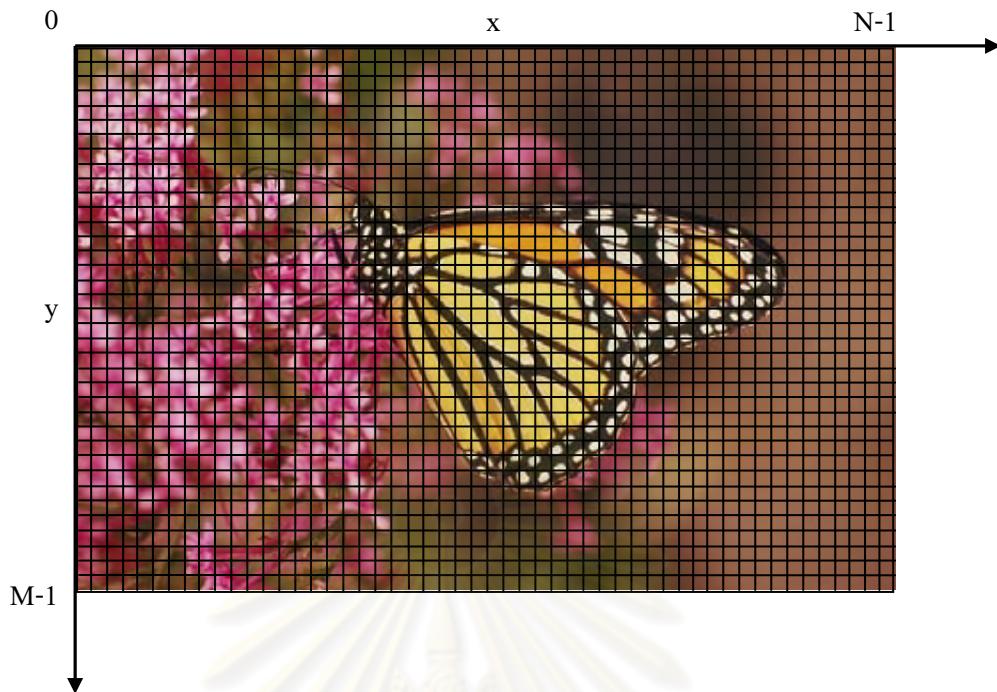
เมื่อต้องการนำภาพในธรรมชาติมาประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์ จำเป็นที่จะต้องดำเนินการแปลงภาพเชิงกายภาพให้เป็นภาพเชิงดิจิตอล ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

ก. การบันทึกภาพ (Image acquisition)

การบันทึกภาพด้วยอุปกรณ์เชิงแสง (Optical device) นี้ เป็นการแปลงภาพเชิงต่อเนื่อง (Continuous image) 3 มิติ ซึ่งเป็นภาพที่สามารถเห็นในธรรมชาติรอบตัวเรา ให้เป็นภาพเชิงต่อเนื่อง 2 มิติ เช่น ภาพบนจอภาพของคอมพิวเตอร์

ข. การสุ่มเลือกทางจุดภาพ (Image sampling)

เป็นกระบวนการแปลงภาพ 2 มิติที่ได้ ให้เป็นภาพเชิงดิจิตอล โดยการสุ่มเลือกทางจุดตำแหน่ง (Spatial sampling) โดยจะสุ่มเลือกเฉพาะบางจุดบนภาพทางแนวแกน x และ y ดังแสดงในรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.2 การสุ่มเลือกทางจุดตำแหน่งของภาพ ซึ่งจะเป็นบิติจิง
การสุ่มทั้งสองแกนจะมีความถี่มากกว่าในภาพที่แสดงนี้

ผลที่ได้นี้สามารถแทนด้วยเมตริกซ์ (Matrix) ของปริมาณเชิงจำนวนเต็มขนาด $M \times N$ ดังนี้

$$G = \begin{bmatrix} g(0,0) & g(0,1) & g(0,2) & \dots & g(0,N-1) \\ g(1,0) & g(1,1) & g(1,2) & \dots & g(1,N-1) \\ g(2,0) & g(2,1) & g(2,2) & \dots & g(2,N-1) \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ g(M-1,0) & g(M-1,1) & g(M-1,2) & \dots & g(M-1,N-1) \end{bmatrix}$$

หน่วยเรือๆ ของภาพที่ถูกแบ่งตัวยเส้นแบ่งทั้งสองแนวเรียกว่าจุดภาพ ตั้งนั้น $g(2,8)$ แทนจุดภาพ ณ ตำแหน่งแถวที่ 2 สมมูลที่ 8 และ $g(M-1,N-1)$ แทนจุดภาพ ณ ตำแหน่ง แถวสุดท้ายคือ $M-1$ สมมูลสุดท้ายคือ $N-1$ ในทางปฏิบัติค่า M และ N นิยมให้เป็นค่าจำนวนเต็มที่เป็นกำลังของสอง เช่น $M = 2^k$, $N = 2^n$ โดยที่ k และ n เป็นค่าคงที่ใดๆ เช่น $2^{10} = 1024$, $2^9 = 512$, $2^8 = 256$ เป็นต้น

ค. การประมาณค่าความเข้มในแต่ละจุดภาพ (Quantization)

ในกรณีที่เป็นภาพระดับสีเทา สีดำถูกแทนด้วยค่า 0 และสีขาวถูกแทนด้วยค่า 255 โดยจะใส่ระดับจากเข้มมาก่อน และถูกแทนด้วยจำนวนเต็มที่มีค่าระหว่างค่าทั้งสอง ระดับสีเทาถูกแทนที่ด้วย 256 ระดับสี หรือ 2^8 โดย 8 คือจำนวนบิตในหน่วยความจำที่ใช้เพื่อเก็บค่าหนึ่งค่า ดังนั้นสีดำมีค่าความเข้มเป็น 0 หรือเขียนแทนด้วย 00000000_2 และสีขาวมีค่าความเข้มเป็น 255 ถูกแทนด้วย 11111111_2 ดังแสดงในรูปที่ 2.3 โดยภาพระดับสีเทาจะมีพังก์ชันของค่าความเข้มเป็นปริมาณสเกลาร์ ภาพระดับสีเทาบางครั้งอาจเรียกว่า “ภาพสีเดียว” (Monochrome image) ภาพนี้เกิดจากการผสมสีของแม่สีทั้ง 3 สี (ระบบสี RGB) ในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน ดังแสดงในรูปที่ 2.4

รูปที่ 2.3 โคนสีของภาพระดับสีเทาที่ค่าสีตั้งแต่ระดับ 0 ถึง 255

รูปที่ 2.4 ภาพระดับสีเทา

ในกรณีที่เป็นภาพขาวดำ ค่าความเข้ม ณ จุดภาพใด ๆ จะถูกแทนด้วยสีขาวหรือสีดำเท่านั้น โดยสีขาวมีค่าความเข้มเป็น 1 และสีดำมีค่าความเข้มเป็น 0 ดังแสดงในรูปที่ 2.5 โดยใช้เนื้อที่เพื่อจัดเก็บข้อมูลสีเพียง 1 บิตเท่านั้น

รูปที่ 2.5 ภาพขาวดำ

2.1.4 การกระทำในระดับจุดภาพ (Pixel-based operations)

ก. การกระทำเชิงพีชคณิต (Arithmetical operations)

เป็นการบวก ลบ คูณ หาร ค่าความเข้มของจุดภาพ การกระทำเชิงพีชคณิตสามารถแบ่งออกเป็นการกระทำระหว่างค่าคงที่กับภาพ (Monadic arithmetical operations) และการกระทำระหว่างภาพ 2 ภาพหรือมากกว่า 2 ภาพ (Dynamic arithmetical operations) โดยภาพที่จะนำมาระบุต้องมีข้อมูลบนแต่ละจุดภาพเป็นข้อมูลประเภทเดียวกัน และมีจำนวนองค์ประกอบที่เท่ากัน แต่ขนาดของภาพอาจไม่จำเป็นต้องมีค่าเท่ากัน

ข. การกระทำทางตรรกศาสตร์ต่อภาพ (Logical operations)

การกระทำทางตรรกศาสตร์ต่อภาพแบ่งออกเป็น Unary operation และ Binary operation เช่น AND/NAND OR/XOR และ NOT เป็นต้น

ค. การกระทำเชิงเรขาคณิต (Geometric Operations)

การกระทำเชิงเรขาคณิตเป็นการนำภาพมาเปลี่ยนแปลงแก้ไขตำแหน่งหรือขนาดของภาพ ประกอบด้วยการเลื่อน การหมุน และการย่อ/ขยาย

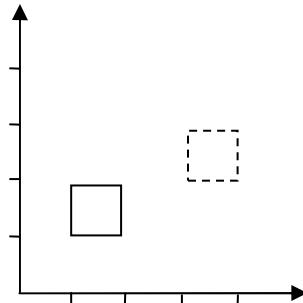
1) การเลื่อนจุดพิกัด (Translation)

จุดใดๆ ก็ตามในระบบพิกัดสามารถถูกเลื่อนจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่งได้ โดยการเปลี่ยนค่าพิกัด (x,y) ของภาพไปเป็นค่าพิกัด (x',y') ด้วยระยะทางที่เลื่อนไป T_x และ T_y ตามแนวแกน x และ y ตามลำดับ ค่าโดยอัตโนมัติของตำแหน่งใหม่ได้จากการบวกค่าระยะทาง (T_x, T_y) ที่เลื่อนไปกับค่าโดยอัตโนมัติเดิมที่ตำแหน่งเดิม ทำให้ได้ตำแหน่งใหม่ตามต้องการเรียก (T_x, T_y) ว่า “Translation Vector” ดังแสดงในรูปที่ 2.6 และสามารถเขียนแทนด้วยสูตรทางคณิตศาสตร์ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$x' = x + T_x \quad (2.1)$$

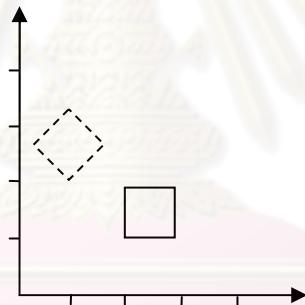
$$y' = y + T_y \quad (2.2)$$

รูปที่ 2.6 การเลื่อนจุดพิกัดของภาพ โดยเส้นทึบ (——) แทนจุดพิกัดได้ ๆ และเส้นประ (-----) แทนจุดพิกัดใหม่ที่เลื่อนตำแหน่ง

2) การหมุน (Rotation)

เป็นการแปลงภาพอีกแบบหนึ่ง การหมุนภาพต้องกำหนดว่าจุดใดเป็นจุดหมุนเสมอ หลังจากที่ภาพถูกหมุนไปแล้วจะยังคงมีระยะห่างระหว่างจุดหมุนกับภาพจะยังคงมีค่าเท่าเดิม รูปร่างลักษณะของภาพยังคงเดิม แต่ภาพจะมีการจัดวางที่ต่างไปจากเดิม อันเนื่องมาจากการหมุนนั้นเอง ดังแสดงในรูปที่ 2.7

รูปที่ 2.7 การหมุนภาพ โดยเส้นทึบ (——) แทนภาพต้นฉบับ และเส้นประ (-----) แทนภาพที่ถูกหมุนไปจากเดิม

โดยระยะทางที่เปลี่ยนไปนี้ ถูกกำหนดโดยขนาดมุมในการหมุน ดังแสดงในรูปที่ 2.8 おธิบายถึงการเปลี่ยนจุดจากตำแหน่ง (x,y) ไปเป็น (x',y') โดยขนาดมุมที่หมุนไปเป็นมุม β และมีจุดหมุนอยู่ที่จุดกำเนิดมุม θ เป็นขนาดมุมที่วัดจากแกนนอนถึงแนวเส้นที่ผ่านจุดเริ่มต้น (x,y) ทำให้สามารถหาสมการสำหรับการหมุนจากความสัมพันธ์ของมุมและระยะทาง มีความสัมพันธ์กันดังนี้

$$x' = r \cos \theta \cos \beta - r \sin \theta \sin \beta \quad (2.3)$$

$$y' = r \sin \theta \cos \beta - r \cos \theta \sin \beta \quad (2.4)$$

โดย r คือ ระยะทางจากจุดกำเนิดถึงจุดที่พิจารณา นอกเหนือนี้ยังได้ว่า

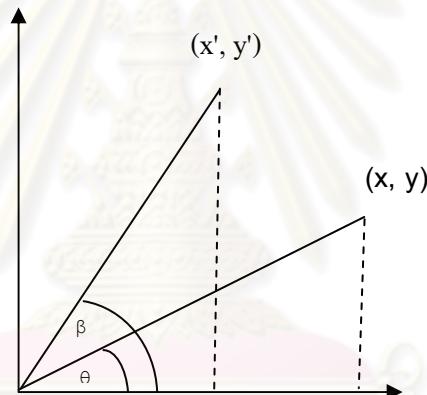
$$x = r \cos \theta \quad (2.5)$$

$$y = r \sin \theta \quad (2.6)$$

ทำให้สามารถเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$x' = x \cos(\beta) - y \sin(\beta) \quad (2.7)$$

$$y' = x \sin(\beta) + y \cos(\beta) \quad (2.8)$$

รูปที่ 2.8 การเปลี่ยนจุดจากตำแหน่ง (x,y) ไปเป็น (x',y')

โดยเป็นการหมุนรอบจุดกำเนิด

3) การย่อหรือขยายภาพ (Scaling)

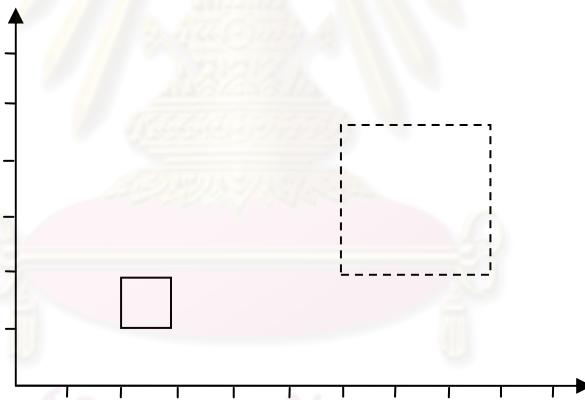
สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของภาพได้โดยการเปลี่ยนขนาดหน้าต่างแสดงภาพ หรือเปลี่ยนแปลงขนาดของช่องแสดงภาพ ภาพวัตถุสามารถเปลี่ยนขนาดได้โดยการเปลี่ยนระยะห่างระหว่างจุด ซึ่งสามารถเปลี่ยนขนาดของวัตถุได้โดยการคูณระยะห่างระหว่างจุด หรือค่าโคงออดิเนตเดิม (x,y) ด้วยค่าซึ่งทำระยะห่างมากขึ้นหรือทำให้ระยะห่างลดลง ค่านี้เรียกว่า สเกลลิ่งแฟกเตอร์ (Scaling factor) คือ S_x และ S_y ซึ่งเป็นการขยายขนาดวัตถุตามแนวแกน x และแกน y ตามลำดับ ถ้าสเกลลิ่งแฟกเตอร์มากกว่า 1 ก็จะได้ภาพขยาย ถ้าค่าน้อยกว่า 1 ก็จะได้ภาพย่อแต่ถ้าค่าเท่ากับ 1 ก็หมายถึงไม่มีผลต่องradeของภาพวัตถุทำให้ได้ค่าโคงออดิเนตใหม่ของวัตถุที่ถูกขยายเป็น (x',y') ดังแสดงในรูปที่ 2.9

เมื่อได้กีตามที่มีการย่อหรือขยายภาพมีจุดๆหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “จุดประจำที่” (Fixed point) ของการย่อหรือขยายภาพซึ่งใช้สำหรับเป็นจุดอ้างอิง ถ้าให้จุด (x,y) เป็นจุดใดๆ ของภาพก็จะสามารถย่อหรือขยายได้โดยการคูณด้วยแฟกเตอร์ S_x สำหรับทิศทางในแกน x และแฟกเตอร์ S_y สำหรับทิศทางในแกน y ก็จะได้จุดใหม่ (x',y') ดังนี้

$$p = \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} \quad (2.9)$$

เมื่อ p คือจุดใดๆ ในภาพ

$$p' = \begin{bmatrix} x' \\ y' \end{bmatrix} \quad (2.10)$$

รูปที่ 2.9 การเปลี่ยนขนาดของภาพ โดยเส้นทึบ (—) แทนภาพต้นฉบับ

และเส้นประ (----) แทนภาพที่ถูกขยายขนาด

เมื่อ p' คือจุดใหม่ที่ภาพขยายไป

$$S = \begin{pmatrix} S_x & 0 \\ 0 & S_y \end{pmatrix} \quad (2.11)$$

เมื่อ S คือสเกลลิ่งแฟกเตอร์ จะได้ว่าจุดใหม่ที่ภาพขยายไปคือ

$$\begin{aligned}
 p' &= Sp \\
 &= \begin{pmatrix} S_x & 0 \\ 0 & S_y \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} \\
 &= \begin{pmatrix} S_x x \\ S_y y \end{pmatrix} \\
 \begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} &= \begin{pmatrix} S_x x \\ S_y y \end{pmatrix} \quad (2.12)
 \end{aligned}$$

เมื่อ S_x คือสเกลลิ่งแฟกเตอร์ในแนวอน
 S_y คือสเกลลิ่งแฟกเตอร์ในแนวตั้ง

ถ้า S_x ไม่เท่ากับ S_y ผลก็คือภาพที่ได้จากย่อหรือขยายจะเกิดการผิดเพี้ยนไปจากภาพเดิม ถ้าสเกลลิ่งแฟกเตอร์มากกว่า 1 ภาพที่ถูกขยายแล้วจะถูกเคลื่อนย้ายห่างออกไปจากจุดประจำที่ ถ้าสเกลลิ่งแฟกเตอร์น้อยกว่า 1 ภาพที่ถูกย่อแล้วจะถูกเคลื่อนย้ายเข้ามาใกล้จุดประจำที่มากขึ้น

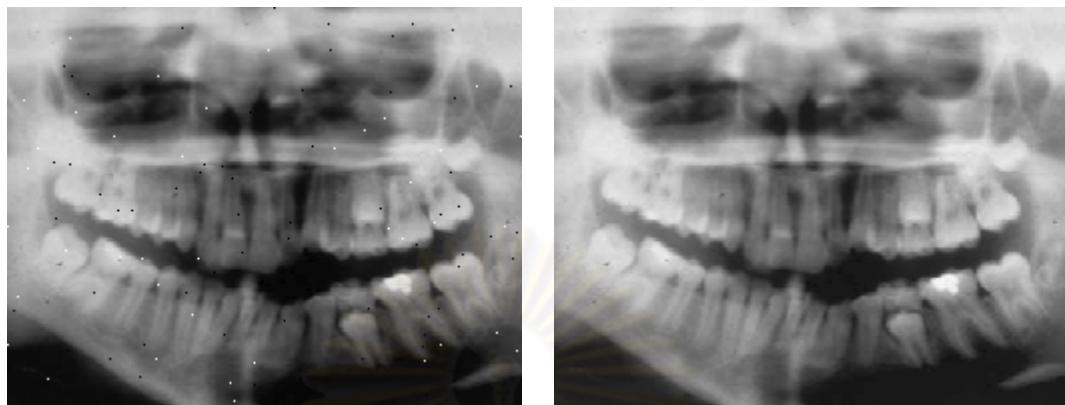
2.1.5 การประมวลผลภาพ

การใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผลภาพมีลักษณะการประมวลผลที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้ การปรับปรุงคุณภาพของภาพ (Image enhancement) การเรียกคืนภาพ (Image restoration) การแบ่งตัดภาพ (Image segmentation) การบีบอัดและขยายกลับคืนภาพ (Image compression and decompression) การบรรยายและนำเสนอความหมายของภาพ (Image description and representation) และการแปลความหมายและรู้จำภาพ (Image interpretation and recognition)

ก. การปรับปรุงคุณภาพของภาพ

เป็นการดำเนินการเพื่อทำการปรับปรุงคุณภาพของภาพ ทั้งในด้านความคมชัด ความสว่าง และการกำจัดสิ่งรบกวนที่ไม่ต้องการ (Noise) หรือการทำให้มีความคมชัดมากขึ้น โดยที่การประมวลผลมี 2 ลักษณะคือแบบ Subjective enhancement และแบบ Objective enhancement โดยที่ Subjective enhancement เป็นการทำให้คุณภาพของภาพดีขึ้นโดยใช้วิธีการใดๆ จนกว่าจะได้ผลเป็นที่พอใจ ส่วน Objective enhancement นั้น เป็นการทำให้คุณภาพดีขึ้น ซึ่งมีวิธีการที่แนะนำเพื่อให้ได้ภาพตามเป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้ก่อนแล้ว

(Castleman, 2001) ดังแสดงในรูปที่ 2.10 ภาพก่อนและหลังการปรับปรุงคุณภาพของภาพที่ทำให้สิ่งรบกวนที่ไม่ต้องการถูกกำจัดออกไป จนสามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่า เมื่อใช้ภาพต้นฉบับรายละเอียดของภาพที่ต้องการจะปรากฏขึ้น

(ก)

(ข)

รูปที่ 2.10 การปรับปรุงคุณภาพของภาพ ก) จากภาพที่มีสิ่งรบกวนที่ไม่ต้องการ จนทำให้สิ่งรบกวนนั้นถูกกำจัดออกไปดังในภาพ ข)

ข. การเรียกคืนภาพ

เป็นการดำเนินการที่คล้ายกับการปรับปรุงคุณภาพของภาพ แต่การเรียกคืนภาพ จะเป็นการประมวลผลโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เช่น การแก้ความบิดเบี้ยนของภาพที่เกิดขึ้นขณะบันทึกภาพ ในกรณีเกิดการสั่นสะเทือนของอุปกรณ์บันทึกภาพความผิดพลาด อันเนื่องมาจากการถ่ายภาพเบลอ ดังแสดงในรูปที่ 2.11 เพื่อให้ได้ภาพที่มีคุณภาพดี เป็นปกติ จึงจำเป็นจะต้องใช้กระบวนการซึ่งเรียกว่า “การเรียกคืนภาพ” กระบวนการนี้สามารถใช้ปรับปรุงคุณภาพของภาพได้ โดยทำการลดหรือกำจัดผลที่เกิดจากความคาดเคลื่อนตามชนิด ของความคาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น และใช้กระบวนการพวนกลับเพื่อที่จะเรียกคืนภาพต้นฉบับ

(ก)

(ข)

รูปที่ 2.11 การเรียกคืนภาพ ก) จากภาพที่มีปัญหาขณะถูกบันทึก ข) สามารถทำให้กลับคืนมา มีคุณภาพตามที่ต้องการ

ค. การบีบอัดและขยายกลับคืน

เป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลมีขนาดกะทัดรัด (Compact) เพื่อประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล โดยมีเป้าหมายคือการลดขนาดของข้อมูลให้เล็กที่สุดและคงคุณภาพไว้ให้ได้มากที่สุด วิธีการนี้มีหลักการสำคัญคือการกำจัดจำนวนข้อมูลที่ซ้ำซ้อน (Redundancy) ที่มีอยู่ในภาพ เมื่อต้องการใช้ข้อมูลภาพนี้ก็จะใช้วิธีการขยายกลับคืนเพื่อสร้างภาพต้นฉบับโดยการบีบอัดข้อมูลภาพ (Castleman, 2001) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการบีบอัดแบบไม่มีการสูญเสีย (Lossless compression) เป็นการบีบอัดข้อมูลที่เมื่อขยายกลับมาแล้วภาพจะมีคุณภาพเหมือนข้อมูลต้นฉบับ เนื่องจากเป็นการบีบอัดโดยแทนข้อมูลเดิมด้วยสัญลักษณ์หรือข้อมูลใหม่ที่สั้นกว่า และการบีบอัดแบบมีการสูญเสีย (Lossy compression) เป็นการบีบอัดข้อมูลที่เมื่อขยายกลับมาแล้วจะมีคุณภาพต่ำกว่าข้อมูลต้นฉบับ เนื่องจากจะมีข้อมูลบางส่วนสูญเสียไปในกระบวนการบีบอัดข้อมูล ดังแสดงในรูปที่ 2.12

(ก)

(ข)

รูปที่ 2.12 การบีบอัดภาพ ก) จากภาพต้นฉบับก่อนถูกบีบอัด

ข) สามารถลดขนาดข้อมูลและคงคุณภาพไว้

ง. การแบ่งตัดภาพ

เป็นการดำเนินการเพื่อหาอาณาเขตของบริเวณต่างๆ ภายในภาพซึ่งแต่ละบริเวณอาจสื่อความหมายที่แตกต่างกันออกໄไปทำให้สามารถเข้าใจข่าวสารที่ผังอยู่ในภาพ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในระดับสูงขึ้นໄไปได้ เช่น การรู้จำวัตถุในภาพ โดยทั่วไปวิธีการแบ่งตัดภาพแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือการแบ่งตัดโดยอาศัยลักษณะของบริเวณแต่ละบริเวณ (Region) ดังแสดงในรูปที่ 2.13 การแบ่งตัดโดยใช้ลักษณะของขอบเขต (Boundary) และการแบ่งตัดโดยใช้เส้นขอบ (Edge) ซึ่งเกิดจากการเชื่อมกันของจุดภาพหลาย ๆ จุดภาพ

(ก)

(ข)

รูปที่ 2.13 การหาขอบภาพ ก) จากภาพต้นฉบับ ข) สามารถตัดแบ่งภาพ

โดยอาศัยลักษณะของบริเวณแต่ละบริเวณ

จ. การบรรยายและนำเสนอความหมายของภาพ

เป็นการดำเนินการเพื่อนำเสนอความหมายของภาพด้วยคุณลักษณะที่แตกต่างกันในภาพ เช่น ขอบภาพ ขอบเขตภาพ บริเวณภาพ รูปทรงภาพ (Shape) และลวดลาย (Texture) เป็นต้น ภายหลังจากคุณลักษณะของภาพที่ถูกเฝ้าห้ามจากภาพแล้ว จะเป็นการนำเสนอความหมายภาพ หรือบริเวณใด ๆ ของภาพสามารถอธิบายด้วยคุณลักษณะที่แตกต่างกัน

ฉ. การแปลความหมายและรู้จำภาพ

เป็นการดำเนินการเพื่อแปลความหมายและรู้จำบริเวณใด ๆ ของภาพ ซึ่งสามารถนำไปสู่การสรุปความหมายของภาพ และสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมของหน่วยประมวลผลได้

2.1.6 รูปแบบไฟล์ภาพดิจิตอล (Digital image file format)

รูปภาพสามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

ก. รูปภาพแบบเวกเตอร์ (Vector images)

เป็นข้อมูลภาพสองมิติที่อยู่ในลักษณะของคำสั่งหรือคำอธิบายที่ใช้วัดภาพ ดังนั้น รูปภาพจะไม่ขึ้นกับความละเอียดของภาพ เมื่อทำการย่อขยายรูปภาพแบบนี้คอมพิวเตอร์จะทำการคำนวณรูปภาพใหม่ทำให้ภาพคมชัดเสมอและไม่ขยายมากขึ้น เนื่องจากรูปภาพชนิดนี้ เป็นภาพที่เกิดจากการใช้คำสั่งในการวาดจึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เก็บภาพที่มีสีสันบัน្ដบัน្ឋอน และไม่เป็นรูปแบบที่แน่นอน เช่น ภาพในธรรมชาติ แต่จะถูกใช้ในงานภาพที่มีลักษณะเป็น

รูปทรงเรขาคณิต เช่น ภาพสัญลักษณ์สินค้า และการออกแบบบ้าน เป็นต้น สำหรับโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ได้แก่ Adobe illustrator และ AutoCAD เป็นต้น

๙. รูปภาพแบบ raster (Raster images)

เป็นข้อมูลภาพสองมิติที่มีความละเอียดของภาพที่แน่นอน ซึ่งเป็นภาพที่แสดงสีได้ตามธรรมชาติจึงเหมาะสมสำหรับแสดงภาพทั่วไป ข้อมูลภาพของรูปภาพแบบ raster จะอยู่ในรูปของ Colormap โดยที่แต่ละส่วนคือ 1 จุดภาพ แต่ละจุดภาพเป็นอิสระต่อกันทำให้สามารถเลือกดำเนินการใดที่จุดภาพที่จะดำเนินการได้ จุดภาพที่จะดำเนินการที่ยังยากกว่า เช่น การปรับค่าความสว่างของภาพ จักระทั้งถึงการดำเนินการที่ยุ่งยากกว่า เช่น การซ้อนภาพหนึ่งลงไปในอีกภาพหนึ่ง เป็นต้น สำหรับโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้สร้างรูปภาพแบบ raster ได้แก่ Adobe Photoshop เป็นต้น และไฟล์ที่เป็นรูปภาพแบบ raster ได้แก่ ไฟล์นามสกุล BMP และ JPG โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) BMP (Windows bitmap)

เป็นรูปแบบไฟล์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาสำหรับการใช้งานบนวินโดวส์ โดยเฉพาะ ด้วยลักษณะการจัดเก็บไฟล์เป็นจุดสีที่จะจุดจึงทำให้มีการสูญเสียข้อมูลได้ๆ เช่นเดียวกับไฟล์ภาพ TIF ทั้งนี้ไฟล์ BMP สามารถรองรับแบบจำลองสีได้หลายรูปแบบ ทั้งแบบจำลองสี RGB, Indexed Color, Gray Scale และ Bitmap เป็นรูปแบบที่มีการเก็บข้อมูล 4 บิต และ 8 บิต ต่อหน่วยจุดภาพ

2) JPG หรือ JPEG (Joint photographic experts group)

เป็นรูปแบบของไฟล์ภาพที่ใช้กันมาก เพื่อแสดงภาพที่อยู่ในแบบจำลองสี Indexed color และรูปภาพที่ไฟล์เอกสารแบบ HTML (Hypertext markup language) ซึ่งนิยมใช้กันมากในการทำเว็บไซต์ และบริการออนไลน์ต่างๆ ไฟล์แบบ JPEG นี้รองรับโหมดสีแบบ CMYK, RGB, Gray scale

2.2 ประวัติสเตกากองการฟีและการฝังลายนำ

2.2.1 ประวัติสเตกากองการฟี

สเตกากองการฟี (Steganography) มาจากคำในภาษากรีก “Stegano” ที่หมายถึง “Covered” และ “graphia” ที่หมายถึง “writing” สเตกากองการฟีเป็นศาสตร์ของการซ่อนข้อมูล ข่าวสารในการสื่อสารซึ่งยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของสเตกากองการฟีคือ การซ่อนข้อมูลข่าวสารไว้ภายในข้อมูลที่ไม่เป็นที่น่าสงสัย ซึ่งทำให้เป็นการยากที่จะตรวจสอบได้ว่ามีข่าวสารที่เป็นความลับซ่อนอยู่ภายใน ตัวอย่างของสองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี

สเตกานการฟี ชี้งถูกบันทึกไว้ในพงศาวดารของ Herodotus (1996) เมื่อ 440 ปีก่อนคริสตกาล เรื่องแรกกล่าวถึง Demeratus ต้องการเดือน Sparta ว่า Xrses เตรียมพร้อมจะบุกโจมตีดินแดนของกรีก เขาได้ใช้วิธีการซ่อนสารลับลงแผ่นบนป้ายที่มีแวกเคลือบอยู่ (ใช้สำหรับเขียนหนังสือ) ด้วยวิธีการขูดแวกที่เคลือบอยู่บนแผ่นป้าย จากนั้นเขียนสารลับไว้บนบางส่วนของแผ่นป้ายแล้ว ก็ทาแวกทับกลับบนแผ่นป้าย เสร็จแล้วจึงนำไปส่งผ่านทหารร่ายมาไปได้โดยง่าย เรื่องที่สองมีผู้ดีชาวเปอร์เซียชื่อว่า Histiaeus ต้องการส่งสารลับไปยังเมือง Miletus โดยทำการโภนพมาสของเขากลอกและสักข่าวสารอันเป็นความลับไว้บนหัวของทาง หลังจากที่เส้นผมของทางผู้นั้นยาวขึ้น ปกปิดข้อความเหล่านั้น จึงส่งให้ทางผู้นี้เดินทางไปยังเมือง Miletus เมื่อไปถึงจึงให้โภนหัวทางผู้นั้นเพื่อเปิดเผยสารลับนั้นแก่ Aristagoras ผู้สำเร็จราชการแห่งเมือง Miletus หลังจากนั้น Aristagoras จึงเริ่มก่อการจลาจลต่อชาติเปอร์เซีย

2.2.2 ประวัติลายนำ

จุดกำเนิดของการฝังลายนำเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1282 ที่เมือง Fabirano ประเทศอิตาลี สิ่งที่คิดในตอนนั้นคือทำอย่างไรที่จะแสดงเครื่องหมายที่มองไม่เห็นบนแผ่นกระดาษได้ เนื่องจากในสมัยนั้นมีโรงงานทำกระดาษมากถึง 40 โรงงาน จึงเริ่มมีการสร้างเครื่องหมายประจำตัวขึ้นในระหว่างขั้นตอนการทำกระดาษ โดยใส่ลายเส้นบางๆ ลงที่แม่พิมพ์ของกระดาษ ทำให้แผ่นกระดาษเกิดเป็นแบบเส้นบางๆ ที่มีความโปร่งใส ซึ่งมีจุดประสงค์ให้ลายนำดังกล่าว เป็นเครื่องหมายการค้าของโรงงานผู้ทำกระดาษแผ่นนั้นขึ้นมา จนกระทั่งปลายศตวรรษที่ 18 การฝังลายนำบนกระดาษถูกนำมาใช้งานกันอย่างแพร่หลายทั่วในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกา ในเวลาต่อมาได้นำการฝังลายนำมาใช้ป้องกันการปลอมแปลงธนบัตร และเอกสารชนิดอื่นๆ งานวิจัยเกี่ยวกับการฝังลายนำได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1990 โดย Tanaka และคณะ (1990) ได้นำเสนอวิธีการฝังลายนำดิจิตอลบนรูปภาพ หลังจากนั้นก็มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการฝังลายนำดิจิตอลถูกตีพิมพ์มากมายจนถึงในปัจจุบัน

2.2.3 ความแตกต่างระหว่างสเตกานกราฟีและการฝังลายนำ

เป้าหมายหลักของวิธีสเตกานกราฟีคือการฝังข้อมูลที่เป็นความลับลงในข้อมูลหลัก ภายใต้สมมติฐานที่ว่าบุคคลอื่นไม่สามารถล่วงรู้ข้อมูลลับที่ถูกฝังไว้ในข้อมูลหลักได้ ผลลัพธ์โดยทั่วไปของวิธีนี้จะไม่คงทนนัก ตัวอย่างเช่น ถ้าข้อมูลหลักที่ผ่านการฝังข้อมูลลับมีความเสียหายหรือเปลี่ยนแปลงไปจะไม่สามารถถอดข้อมูลลับคืนกลับมาได้

ส่วนเป้าหมายหลักของวิธีการฝังลายนำนั้น นอกจากที่บุคคลอื่นไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีข้อมูลลับฝังอยู่ในข้อมูลหลักหรือไม่แล้ว ข้อมูลลับที่ถูกฝังอยู่จะยังต้องมีความคงทนต่อการลบทำลายหรือแก้ไขข้อความที่ซ่อนอยู่หากถูกตรวจพบอีกด้วย ผลลัพธ์ของวิธีนี้จะมีความคงทนมากกว่าวิธีสเตกานกราฟี ที่มุ่งเน้นเพียงการซ่อนข้อมูลเป็นหลัก

2.3 ลายน้ำดิจิตอล

ลายน้ำดิจิตอลคือข้อมูลดิจิตอลที่ถูกฝังลงไปในสื่อดิจิตอล เช่น ตัวอักษร รูปภาพ รูปภาพกราฟฟิก รูปภาพเคลื่อนไหวที่สร้างขึ้น เสียง วิดีโอ แอนิเมชัน และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อใช้แสดงความเป็นเจ้าของ ดิดตาม และป้องกันการละเมิดสิทธิ์ทางปัญญา (สุพจน์ นิตย์สุวรรณ์, 2545) ทั้งในลักษณะที่สามารถมองเห็นได้ จะแสดงให้เห็นลายน้ำดิจิตอลได้อย่างชัดเจน และลักษณะที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ซึ่งจะต้องใช้วิธีการเฉพาะเพื่อการสืบค้น โดยลายน้ำดิจิตอลทั้งสองแบบจะต้องไม่สามารถถูกดึงออกจากสื่อได้โดยง่าย (Petitcolas, Anderson และ M. G. Kuhn, 1998; Swanson, Kobayashi และ Tewfik, 1998; Fridrich, 1999)

2.3.1 ประเภทของลายน้ำดิจิตอล

ประเภทของลายน้ำดิจิตอลสามารถจำแนกได้ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ก. จำแนกตามการรับรู้ของสายตามนุษย์ (Human perception)

การรับรู้ของสายตามนุษย์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1) ลายน้ำดิจิตอลแบบมองเห็นได้ (Visible watermark)

จะเป็นการฝังลายน้ำดิจิตอลลงในภาพต้นฉบับโดยตรง เมื่อฝังลายน้ำดิจิตอลเข้าไปแล้วจะต้องไม่รบกวนภาพต้นฉบับหรือรบกวนให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ (Swanson, Kobayashi และ Tewfik, 1998) นั่นหมายถึง ยังคงมองเห็นลักษณะของภาพต้นฉบับเดิมได้อย่างชัดเจน และยังสามารถเห็นลายน้ำดิจิตอลที่แทรกลงบนภาพต้นฉบับด้วยเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของในภาพนั้นๆ บุคคลทั่วไปที่พบเห็นจะสามารถรับรู้ได้โดยทันทีว่าภาพนั้นๆ เป็นของผู้ใด นอกจากนี้ยังเป็นการยับยั้งการกระทำที่จะเป็นการละเมิดสิทธิ์ของภาพนั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามวิธีการนี้มีข้อด้อยคือภาพต้นฉบับจะมีคุณภาพลดลง เนื่องจากลายน้ำดิจิตอลจะไปบดบังรายละเอียดของภาพต้นฉบับ แต่การฝังลายน้ำดิจิตอลในรูปแบบนี้ยังคงเป็นที่นิยมใช้ในการแสดงความเป็นเจ้าของ เพราะว่าสามารถดำเนินการได้ง่ายและไม่ซับซ้อน ในบางครั้งความพยายามที่จะกำจัดลายน้ำดิจิตอลที่อยู่ในภาพนั้นๆ ก็อาจส่งผลกระทบไปถึงคุณภาพของรูปภาพซึ่งอาจจะเสียหายและมีคุณภาพต่ำลง (Yang et al., 2009; Liu และ Tsai, 2010)

2) ลายน้ำดิจิตอลแบบมองไม่เห็น (Invisible watermark)

ลักษณะที่สำคัญของการฝังลายน้ำดิจิตอลชนิดนี้ คือเมื่อทำการฝังลายน้ำดิจิตอลลงในภาพต้นฉบับแล้ว จะไม่สามารถมองเห็นลายน้ำดิจิตอลในภาพต้นฉบับ

และต้องไม่ทำให้ภาพดันฉบับเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือเปลี่ยนลักษณะไปจากเดิมให้น้อยที่สุด (ธารงรัตน์ อmurรักษษา และ บัณฑิต ทิพาก, 2545) การฝังลายน้ำดิจิตอลในรูปแบบนี้ บุคคลอื่นจะไม่สามารถรู้เลยว่ามีลายน้ำดิจิตอลซ่อนอยู่ภายในรูปภาพนั้นๆ หรือไม่ จึงทำให้บุคคลที่ทำการคัดลอกย่อมาลักษณะเดียวกันตามและฟ้องร้องอันเนื่องมาจากลายน้ำดิจิตอลที่ซ่อนอยู่ในตัวภาพ นอกจากนี้การใช้รูปภาพที่ไม่ทราบที่มาที่ไปก็จะมีความระมัดระวังมากขึ้นด้วย เพราะในกรณีที่เจ้าของภาพนั้นมาพบและพิสูจน์โดยใช้ลายน้ำดิจิตอลที่ซ่อนอยู่ในภาพแสดงถึงความเป็นเจ้าของได้ ก็จะสามารถฟ้องร้องต่อบุคคลที่นำรูปภาพดังกล่าวมาใช้งาน (Wang, Wu และ Niu, 2006; Chou และ Liu, 2010)

ข. จำแนกตามโดเมนลายน้ำดิจิตอล (Watermarking domain)

ลายน้ำดิจิตอลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ตามโดเมนที่ลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ คือ โดเมนพื้นที่ และโดเมนความถี่

1) โดเมนพื้นที่ (Spatial domain)

เป็นการฝังลายน้ำดิจิตอลลงในค่าความเข้มสีของภาพดันฉบับโดยตรง ซึ่งใช้วิธีการเลือกจุดภาพแล้วทำการปรับแต่งค่าความเข้มสี โดยพิจารณาจากตำแหน่งของจุดภาพที่อยู่ในภาพดันฉบับนั้น ๆ เป็นสำคัญ (Mukherjee, Maitra และ Acton, 2004; Huang et al., 2005; Karybali และ Berberidis, 2006)

2) โดเมนความถี่ (Frequency domain)

เป็นการฝังลายน้ำดิจิตอลลงในโดเมนความถี่ของภาพดันฉบับ วิธีนี้เริ่มจากการแปลงภาพให้อยู่ในโดเมนความถี่ โดยใช้วิธีการแปลง (Transform) แบบต่างๆ เช่น การแปลงฟูเรียร์ (Discrete fourier transform, DFT) (Pholsomboon และ Vongpradhip, 2004; Fan และ Sun, 2008; Kang, Dong และ Wang, 2009) หรือการแปลงโคลชายน์แบบไม่ต่อเนื่อง (Discrete cosine transform, DCT) (Briassouli และ Strintzis, 2004; Das, Maitra และ Mitra, 2005; Briassouli et al., 2005) หรือการแปลงเวฟเล็ต (Discrete wavelet transform, DWT) (Lin et al., 2008; Liu และ Chou, 2009; Akhaee et al., 2009) หรือการแปลงเอสวีดี (Single value decomposition, SVD) (Liu และ Tan, 2002; WU, 2005; Chang, Tsai และ Lin, 2005; Chang, Hu และ Lin, 2007) จากนั้นทำการแก้ไขค่าเอกสารฐานของการแปลงที่มีค่าอยู่ในช่วงความถี่ที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเพื่อกำหนดปริมาณลายน้ำดิจิตอลที่จะฝังลงบนภาพดันฉบับเพื่อทำให้มีความสมดุลกันระหว่างการมองเห็นและความคงทน

ค. จำแนกตามวัตถุประสงค์การใช้ลายน้ำดิจิตอล

วัตถุประสงค์การใช้ลายน้ำดิจิตอลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ลายน้ำดิจิตอลแบบเปราะบาง (Fragile watermark)

เป็นวิธีที่มุ่งเน้นไปที่ความเปราะบางของลายน้ำดิจิตอล ซึ่งลายน้ำดิจิตอลที่ถูกฟังไว้ในข้อมูลจะมีความไวต่อการเสียหายและการเปลี่ยนแปลงแม้เพียงเล็กน้อย วิธีการประเภทนี้จะมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลว่าเป็นของแท้ ที่ไม่ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆ มาก่อน (Taheri และ Ghaemmaghami, 2005; Ping และ Zhi, 2006)

2) ลายน้ำดิจิตอลแบบคงทน (Robust Watermark)

เป็นวิธีฝังลายน้ำดิจิตอลที่ภายนอกหลังการใส่ลายน้ำดิจิตอลแล้ว ลายน้ำดิจิตอลจะยังคงอยู่ตระหนาดที่มีขนาดไม่รุนแรงเกินไป วิธีนี้จะมีความเหมาะสมกับการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ของตัวข้อมูลเนื่องจากความยากลำบากในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อทำลายลายน้ำดิจิตอลที่ฝังอยู่ในภาพ (Calagna et al., 2006; Chandra et al., 2008)

๓. จำแนกตามข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการถอดลายน้ำดิจิตอล

ตามความต้องการภาพต้นฉบับในระหว่างกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอล สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ต้องใช้ภาพต้นฉบับ ต้องใช้ข้อมูลในภาพต้นฉบับ และไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ

1) ต้องใช้ภาพต้นฉบับ (Non-blind watermarking)

ในกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้ต้องใช้ภาพต้นฉบับ หรือในบางกรณีอาจต้องใช้ทั้งภาพต้นฉบับและลายน้ำดิจิตอลต้นฉบับ โดยทั่วไปกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลทำได้โดยนำภาพต้นฉบับมาลบออกจากภาพที่ต้องการตรวจสอบ ข้อดีของวิธีการนี้คือลายน้ำดิจิตอลที่ฝังอยู่จะมีความทนทานสูง แต่มีข้อเสียคือต้องเก็บภาพต้นฉบับไว้ใช้ในการพิสูจน์ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ และยังต้องเสียเวลาในการค้นหาและเพื่อนำภาพต้นฉบับกลับมาใช้ในการพิสูจน์แต่ละครั้ง (Chandra, 2002)

2) ต้องใช้ข้อมูลในภาพต้นฉบับ (Semi-blind watermarking)

เป็นวิธีการถอดลายน้ำดิจิตอลที่แตกต่างจากวิธีที่ผ่านมากล่าวคือ ไม่ต้องการภาพต้นฉบับ แต่ยังคงต้องการข้อมูลบางส่วนของภาพต้นฉบับ เช่น ขนาดของภาพต้นฉบับ หรือคุณลักษณะทางสถิติของภาพต้นฉบับ หรือเมทริกซ์ของภาพต้นฉบับ แต่ในบางกรณีอาจต้องการใช้ลายน้ำดิจิตอลต้นฉบับร่วมในการถอดด้วย ข้อดีของวิธีการนี้คือลดความ

สิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บลงได้บางส่วน แต่ยังคงมีข้อเสียที่ต้องเสียเวลาในการค้นหาข้อมูล บางส่วนภาพต้นฉบับมาใช้ในระหว่างกระบวนการถอดลายนำ้ดิจิตอล (Liu และ Tan, 2002)

3) ไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ (Blind watermarking)

เป็นวิธีการที่ไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับและลายนำ้ดิจิตอลต้นฉบับในการถอดลายนำ้ดิจิตอลกลับคืน จากข้อดีนี้ทำให้ช่วยลดความสิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บและยังช่วยลดเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการค้นหาภาพต้นฉบับลง (Chang, Hu และ Lin, 2007; Chang, Lin และ Hu, 2007; Chandra และ Srinivas, 2008)

2.3.2 คุณสมบัติที่ต้องการของลายนำ้ดิจิตอล

ทุกวันนี้วิธีการฝังลายนำ้ดิจิตอลได้เข้ามายึดทบทาทสำคัญในการป้องกันลิขสิทธิ์มากขึ้น เนื่องจากสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นภาพนิ่ง วิดีทัศน์ เสียง และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ละวิธีจะมีวิธีการฝังลายนำ้ดิจิตอลที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามยังคงมีคุณสมบัติหลักพื้นฐานที่ต้องการเหมือนกัน สามารถแยกแยะรายละเอียดคุณสมบัติที่ต้องการต่างๆ บนภาพได้ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติที่ต้องการของลายนำ้แบบคงทัน

- 1) หลังการฝังลายนำ้ดิจิตอลแล้ว คุณภาพของรูปภาพไม่คร่ำดลงมาก
- 2) เมื่อนำภาพที่มีลายนำ้ดิจิตอลฝังอยู่มาถูกโฉมตี โดยวิธีการประมวลสัญญาณต่าง ๆ ทั้งแบบเชิงเส้นและแบบไม่เป็นเชิงเส้น รวมถึงการบีบอัดแบบมีการสูญเสีย วิธีการเหล่านี้ต้องไม่สามารถทำให้ลายนำ้ดิจิตอลหายไปหรือถูกทำลายได้
- 3) แม้ลายนำ้ดิจิตอลบางส่วนจะหายไป ลายนำ้ดิจิตอลที่คงอยู่ต้องชัดเจนพอที่จะสามารถระบุเจ้าของผลงานที่แท้จริงได้
- 4) นอกจากเจ้าของผลงานแล้ว บุคคลอื่นต้องไม่สามารถถอดลายนำ้ดิจิตอลออกได้ แม้จะใช้วิธีการเปรียบเทียบระหว่างภาพเดียวกันที่ถูกฝังลายนำ้ดิจิตอลคนละตัว
- 5) การทำลายลายนำ้ดิจิตอลในภาพนั้น อาจทำได้ต่อเมื่อภาพถูกโฉมตีด้วยวิธีการใดๆ จนคุณภาพของภาพลดต่ำลงถึงขั้นที่ไม่อาจใช้การใดๆ ได้อีก

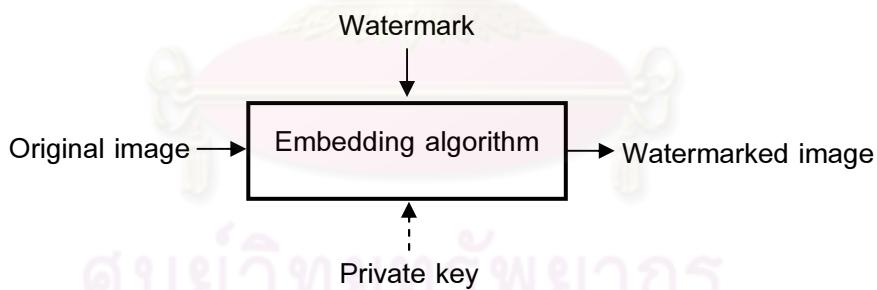
ข. คุณสมบัติที่ต้องการของลายน้ำแบบเบราว์บานง

สำหรับการฝังลายน้ำแบบเบราว์บานงนั้น จำเป็นที่จะต้องมีคุณสมบัติที่ต้องการเพิ่มเติมจากคุณสมบัติที่ต้องการของลายน้ำแบบคงทน ดังนี้

- 1) สามารถตรวจสอบการปลอมแปลงที่เกิดขึ้นกับรูปภาพได้
- 2) สามารถระบุตำแหน่งที่ถูกเปลี่ยนแปลงหรือบริเวณที่ถูกแก้ไขบนรูปภาพที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ได้

2.3.3 การฝังลายน้ำดิจิตอล (Watermark embedded)

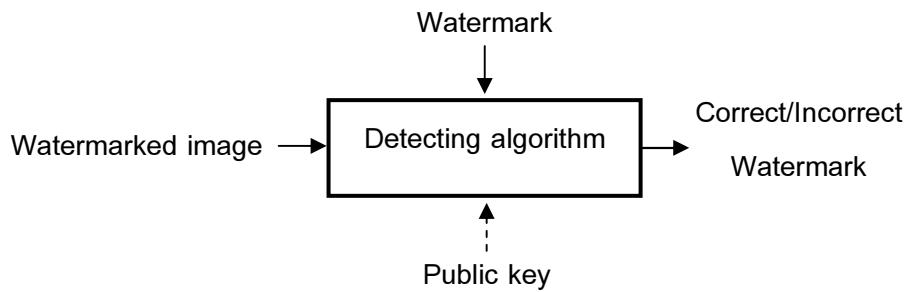
การฝังลายน้ำดิจิตอลคือกระบวนการใส่ลายน้ำดิจิตอลให้ฝังเข้าอยู่ในสื่อดิจิตอลต้นฉบับ โดยให้มีจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้และไม่ทำให้คุณภาพของสื่อเสียไป อีกทั้งจะต้องคงทนต่อการโจมตีทำลายทั้งที่ดังใจและไม่ได้ดังใจ ข้อมูลเข้า (Input) ของกระบวนการฝังลายน้ำดิจิตอลนี้จะประกอบด้วย ภาพต้นฉบับ ลายน้ำดิจิตอลที่จะนำมาใส่ลงไปในภาพต้นฉบับ และในบางกรณีจำเป็นต้องใช้รหัสลับส่วนตัว (Private key) ด้วย (Petiteolas, Anderson และ Kahn, 1999) ภาพทั้งสองส่วนนี้จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการแทรก (Embedding algorithm) หลังจากผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้วข้อมูลผลลัพธ์ (Output) ที่ได้ก็คือภาพผลลัพธ์ที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ ดังแสดงในรูปที่ 2.14

รูปที่ 2.14 การฝังลายน้ำดิจิตอลลงในภาพต้นฉบับ

2.3.4 การตรวจหาลายน้ำดิจิตอล (Watermark detection)

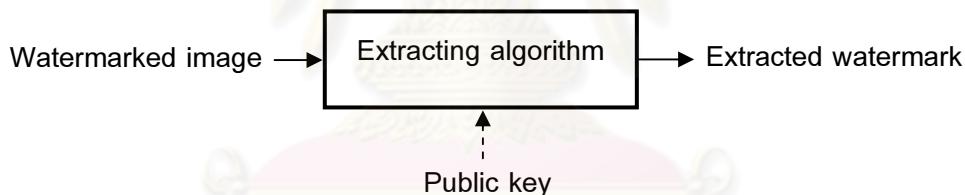
เมื่อมีความต้องการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการฝังลายน้ำดิจิตอลแบบไม่สามารถมองเห็นได้นั้น จะเริ่มต้นด้วยการตรวจหาว่าในภาพที่ต้องสงสัยนั้นมีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่หรือไม่ โดยใช้กระบวนการ ดังแสดงในรูปที่ 2.15 ข้อมูลเข้าของกระบวนการตรวจหาลายน้ำดิจิตอลนี้คือภาพที่ต้องสงสัยว่ามีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ ลายน้ำดิจิตอลในบางกรณีอาจมีรหัสลับหรือภาพต้นฉบับด้วย

รูปที่ 2.15 การตรวจหาลายน้ำดิจิตอลที่อาจฝังอยู่ในภาพต้นฉบับ

2.3.5 การถอดลายน้ำดิจิตอล (Watermark extraction)

ในการนี้ที่ตรวจพบลายน้ำดิจิตอลในภาพนั้น ขั้นตอนถัดมา ก็คือการถอดลายน้ำดิจิตอล การถอดลายน้ำดิจิตอลจะมีแนวทางปฏิบัติอยู่ 2 แบบ แบบแรกคือการถอดลายน้ำดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ (Blind watermarking) เกิดขึ้นเมื่อในบางกรณีที่ไม่สามารถหาภาพต้นฉบับได้ อีกแบบหนึ่งเป็นการถอดลายน้ำดิจิตอลที่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ ซึ่งทั้งสองรูปแบบเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้ลายน้ำดิจิตอลและภาพต้นฉบับก่อนถูกฝังลายน้ำดิจิตอลกลับคืนมา ดังแสดงในรูปที่ 2.16

รูปที่ 2.16 การถอดลายน้ำดิจิตอลออกจากภาพผลลัพธ์ที่ลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่

2.3.6 เทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอล

ก. การแทนบิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด (Least significant bit replacement, LSB)

การแทนบิตที่มีความสำคัญน้อยที่สุด เป็นเทคนิคที่มีแนวทางพื้นฐานที่สุดในการฝังลายน้ำดิจิตอล ซึ่งใช้วิธีการเข้าไปแก้ไขบิตต่ำสุดของแต่ละจุดภาพที่อยู่ในภาพต้นฉบับ โดยการแทนที่แต่ละบิตของภาพต้นฉบับเดิมด้วยบิตของลายน้ำดิจิตอล (Petitcolas, Anderson และ M. G. Kuhn, 1998; Swanson, Kobayashi และ Tewfik, 1998; Fridrich, 1999) ข้อดีของวิธีนี้ คือสามารถฝังข้อมูลของลายน้ำดิจิตอลได้จำนวนมาก และเป็นวิธีการที่ไม่ซับซ้อนทำให้ไม่ต้องการเวลาในการคำนวณมาก แต่ในขณะเดียวกันมีข้อเสียคือความคงทนต่อการถูก

เปลี่ยนแปลงแก้ไขบนตัวรูปภาพของวิธีการนี้ก็มีน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย ซึ่งในเทคนิคการฝังลายนำดิจิตอลที่พัฒนาขึ้นในยุคแรกๆ ส่วนใหญ่จะอาศัยแนวคิดดังกล่าว

ข. การปรับแต่งค่าความสว่างในแต่ละคู่ของจุดภาพ (Patchwork)

เทคนิคการฝังลายนำดิจิตอลวิธีที่สองเป็นวิธีการเชิงสถิติ ภายใต้สมมติฐานที่ว่า แต่ละจุดภาพภายในรูปภาพมีค่าความสว่างเฉลี่ยเป็น 0 และเป็นอิสระจากกัน ดังนั้นหากทำการเลือกจุดภาพขึ้นมาจำนวนสองกลุ่ม (a และ b) อย่างสุ่มแล้ว ผลต่างของค่าเฉลี่ยของความสว่างจากทั้งสองกลุ่มควรมีค่าเข้าใกล้ 0 ดังสมการที่ (2.13) (Bender, 1996)

$$\bar{x}_a - \bar{x}_b = 0 \quad (2.13)$$

เมื่อ $\bar{x}_a$ และ $\bar{x}_b$ แทนความสว่างเฉลี่ยของจุดภาพทั้งหมดที่เลือกจากบริเวณ a และ b ตามลำดับ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ในวิธีการฝังลายนำดิจิตอลนี้จะทำการปรับแต่งค่าความสว่างในแต่ละคู่ของจุดภาพให้แตกต่างกัน โดยทำการเพิ่มค่าของแต่ละจุดภาพในกลุ่ม a ด้วยค่า α ซึ่งเป็นค่าน้อยๆ และในทำนองเดียวกันก็ลดค่าของแต่ละตำแหน่งในกลุ่ม b ด้วยค่าเดียวกัน ดังนั้นผลลัพธ์ที่คาดหวังจากสมการที่ (2.13) ควรเป็นดังสมการที่ (2.14)

$$(\bar{x}_a + \alpha) - (\bar{x}_b - \alpha) = 2\alpha \quad (2.14)$$

ค่าและตำแหน่งต่างๆ ที่ทำการแก้ไขไปดังกล่าวก็จะถูกฝังลงในรหัสลับ (Secret key) ที่เจ้าของรูปภาพเก็บไว้เพื่อใช้พิสูจน์ลิขสิทธิ์บนตัวรูปภาพในภายหลัง วิธีการนี้มีความคงทนต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพิ่มมากขึ้นกว่าวิธีแรก แต่อย่างไรก็ได้วิธีการดังกล่าวไม่สามารถรองรับกับการแปลงเชิงเรขาคณิตต่างๆ ได้ เนื่องจากเมื่อได้ผ่านการแปลงดังกล่าวแล้วรูปภาพจะถูกประมาณค่า (Interpolate) ใหม่ ทำให้ค่าความสว่างใหม่ที่ได้ในแต่ละตำแหน่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ค. Texture block coding

วิธีการนี้จะทำการเลือกเอาส่วนหนึ่งของภาพไป放ไว้ในอีks่วนหนึ่งของภาพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นผลทำให้การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้นกับรูปภาพจะส่งผลให้บริเวณทั้งสองดังกล่าวได้รับผลกระทบในลักษณะเดียวกัน สำหรับกระบวนการตรวจสอบหาลายนำนั้น สามารถทำได้โดยการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์แบบอัตโนมัติ (Auto-correlation)

(Bender, 1996) นับว่าเป็นวิธีการที่มีความทันทนาค่อนข้างสูง อย่างไรก็ดี วิธีการนี้ยังมีข้อเสีย หลายประการ คือ

- 1) ไม่มีการใช้รหัสลับหรืออัลกอริธึมพิเศษซึ่งแสดงลิขสิทธิ์ของเจ้าของ เนพาะเจาะจง
- 2) สามารถกระทำได้กับเฉพาะบางรูปภาพที่มีส่วนคล้ายคลึงกันเท่านั้น
- 3) การตรวจหาหักล้ายนำดิจิตอลอาจผิดพลาดได้ในกรณีที่รูปภาพมีส่วนที่ คล้ายคลึงกันโดยบังเอิญ
- 4) ในขั้นตอนการพิจารณาเลือกพื้นผิวที่ใกล้เคียงกันภายในรูปภาพนั้น กระทำการโดยการพิจารณาของมนุษย์เอง ไม่สามารถกระทำการโดยอัตโนมัติ ได้

๔. การกระจายแบบความถี่ (Spread spectrum)

การซ่อนลายนำดิจิตอลโดยใช้วิธีการกระจายแบบความถี่เป็นวิธีการที่มีความ ทันทนาค่อนข้างล่าວาศัยทฤษฎีการ modulation ในการสื่อสารที่เรียกว่า "Spread spectrum technique" (Pickholtz, Schilling และ Millstein, 1982) โดยวิธีการดังกล่าว ใช้ขนาดความกว้างของช่องสัญญาณ (Bandwidth) ที่มากกว่าที่ใช้ในเทคนิคการ modulation แบบ อื่น อันเป็นผลทำให้สามารถลดขนาดของสัญญาณที่ส่งในแต่ละช่วงความถี่ลงได้ ทำให้การส่ง สัญญาณด้วยเทคนิคดังกล่าวตรวจจับได้ยาก เนื่องจากระดับสัญญาณในแต่ละช่วงความถี่มี ระดับต่ำมาก (อยู่ในระดับเดียวกับสัญญาณรบกวนที่มีอยู่โดยทั่วไปในช่องสัญญาณ) ซึ่ง คุณสมบัติอันนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการซ่อนลายนำดิจิตอลลงในรูปภาพได้ โดยการ พิจารณารูปภาพที่ต้องการซ่อนเปรียบเสมือนช่องสัญญาณที่จะทำการส่งข้อมูล ในขณะที่แต่ละ จุดภาพภายในรูปภาพเปรียบเสมือนสัญญาณรบกวนในระบบสื่อสาร ซึ่งในที่นี้ลายนำดิจิตอลจะ เปรียบเสมือนกับสัญญาณข้อมูลที่ต้องการส่ง คุณสมบัติที่สำคัญของวิธีนี้คือ ลายนำดิจิตอลที่ถูก ซ่อนลงในรูปภาพนี้จะต้องไม่ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจนเป็นที่สังเกตได้ซึ่งสอดคล้อง กับคุณสมบัติของวิธีการกระจายแบบความถี่ดังกล่าวข้างต้น โดยการใช้วิธีการดังกล่าว ทำให้ค่า ความสว่างของลายนำดิจิตอลสามารถกำหนดให้อยู่ในระดับที่ต่ำเพียงพอที่จะทำให้ไม่สามารถ สังเกตเห็นได้ นอกจากนี้คุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของวิธีการกระจายแบบความถี่คือ มี ความคงทนต่อสัญญาณรบกวนสูง ซึ่งในกรณีของการประยุกต์ใช้เพื่อการซ่อนลายนำดิจิตอล จะ เป็นผลทำให้ลายนำดิจิตอลมีความทันทนาค่อนข้างสูง อย่างไรก็ดี วิธีการนี้ยังมีข้อเสีย หลายประการ คือ

โดยเจตนาเพื่อการทำลายตัวอย่างน้ำที่ซ่อนอยู่ และในกรณีอื่น ๆ เช่น เพื่อผลในด้านการปรับปรุงภาพ หรือเพื่อการลดขนาดของข้อมูล เป็นต้น (Cox et al., 1997)

การซ่อนข้อมูลโดยวิธีการกระจายແບความถี่สามารถแสดงได้ดังสมการต่อไปนี้

$$I'(x, y) = I(x, y) + \alpha \sum_{i=1}^N w_i S_i(x, y) \quad (2.15)$$

โดยที่	α	= ค่ากำหนดความเข้มของสัญญาณ (Amplitude factor)
	N	= จำนวนของรหัส Spreading code
	w_i	= ข้อมูลที่จะซ่อนลำดับที่ i
	S_i	= Spreading code ลำดับที่ i

สำหรับการตรวจหาและดึงเอาข้อมูลกลับคืนมานั้น ข้อมูล พิ. ได. จะสามารถดึงกลับมาได้โดยใช้สมการที่ (2.15) อย่างไรก็ได้ วิธีการที่นำเสนอ (Cox et al., 1997) ยังมีข้อเสียในขั้นตอนการตรวจหาอย่างน้ำดิจิตอล ซึ่งในกรณีที่รูปภาพได้ผ่านกระบวนการแปลงบางอย่างมาโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเชิงเรขาคณิต จำเป็นจะต้องมีการผันกลับกระบวนการแปลงที่เกิดขึ้นกับรูปภาพนั้น (เช่น หมุนรูปภาพกลับด้วยมุม $-\theta$ หากภาพดังกล่าวถูกหมุนไปจากแกนเดิมเป็นมุม θ เป็นต้น) ซึ่งทำให้เพิ่มความซับซ้อนในการตรวจสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เราไม่สามารถทราบค่าของ การผันกลับที่แท้จริงได้ ในกรณีดังกล่าวจำเป็นจะต้องมีการคำนวณเป็นจำนวนมากเพื่อทำการประมาณค่าของกระบวนการผันกลับดังกล่าว นอกจากนี้แล้ว วิธีการดังกล่าวยังจำเป็นจะต้องใช้รูปภาพต้นฉบับในการเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ของตัวอย่าง ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการค้นหารูปภาพดังกล่าว ด้วย (สิริพร ผลสมบูรณ์, 2547)

2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ

ก. เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของวิธีการฝังลายน้ำดิจิตอลนั้น ประยุกต์ใช้เกณฑ์การวัดคุณภาพของภาพ (Image quality) (Katzenbeisser และ Petitcolas, 1999) โดยแบ่งออกเป็น

1) เกณฑ์เชิงคุณภาพ (Subjective fidelity criteria)

เพื่อวัดประสิทธิภาพการมองไม่เห็นด้วยตามนุชชย์ มีวิธีการคือสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันมาทำการทดลอง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มคนที่มีพื้นฐานด้านการประมวลผลภาพและกลุ่มคนที่ไม่มีพื้นฐานด้านนี้มาก่อน ขั้นต่อมาก็ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมา

พิจารณาภาพที่ฝังภาพลายนำ้ดิจิตอลแล้วพร้อมกัน จากนั้นให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด (Subjective fidelity scoring scale) แต่จะมีข้อเสียคือผลการทดลองจะไม่มีมาตรฐานเพียงพอ ทั้งนี้อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างมีความลำเอียงในการให้คะแนนหรืออาจเกิดจากประสิทธิภาพการมองเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เช่น คนตาบอดสีบางสี

2) เกณฑ์เชิงปริมาณ (Objective fidelity criteria)

การใช้การคำนวณทางคณิตศาสตร์เป็นเกณฑ์วัดผลการทดลอง ข้อดีคือ สะดวกต่อการใช้งาน เช่น การใช้ค่า $PSNR$ (Peak signal-to-noise ratio) ในการวัดความผิดเพี้ยนของภาพที่ผ่านการฝังลายนำ้ดิจิตอลแล้วเทียบกับภาพต้นฉบับ และการวัดสัดส่วนความเหมือนของลายนำ้ดิจิตอลที่ถูกดูออกได้ทั้งก่อนและหลังการโอมตีเชิงสัญญาณเปรียบเทียบกับลายนำ้ดิจิตอลต้นฉบับใช้ค่าเอกฐานสหสัมพันธ์

การวัดประสิทธิภาพของการฝังลายนำ้ดิจิตอลสำหรับงานวิจัยนี้ ใช้เกณฑ์เชิงปริมาณเป็นเกณฑ์การวัดผลการทดลองซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามกระบวนการวิจัย คือกระบวนการฝังลายนำ้ดิจิตอล ใช้ค่า $PSNR$ เป็นเกณฑ์การวัดผลการทดลอง กระบวนการถอดลายนำ้ดิจิตอลใช้การวัดสัดส่วนความเหมือนและอัตราความผิดพลาดเป็นเกณฑ์การวัดผลการทดลอง

ข. การตรวจสอบหาค่าความผิดเพี้ยนของภาพโดยใช้ค่า $PSNR$ เป็นตัววัดเกณฑ์เชิงปริมาณที่ใช้ประเมินค่าสัญญาณระบกวน (ลายนำ้ดิจิตอล) ที่ฝังเพิ่มลงไปในสัญญาณเหล็ก(ภาพต้นฉบับ) โดยมีหน่วยวัดเป็นเดซิเบล (dB :Decibel) ซึ่งวิธีคำนวณแสดงได้ดังสมการที่ 2.16 และสมการที่ 2.17 ตามลำดับ

$$PSNR = 10 \log_{10} \left(\frac{255^2}{MSE} \right) dB \quad (2.16)$$

เมื่อค่า MSE (Mean-squared-error) เขียนได้ดังนี้

$$MSE = \frac{\sum (f_w(x, y) - f(x, y))^2}{n} \quad (2.17)$$

เมื่อค่า $f_w(x, y)$ เป็นภาพที่มีลายนำ้ดิจิตอลฝังอยู่

$f(x, y)$ เป็นภาพต้นฉบับ

n เป็นจำนวนจุดภาพในภาพที่มีลายนำ้ดิจิตอลฝังอยู่และภาพต้นฉบับ

โดยคุณภาพการผิดเพี้ยนของภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการฝังลายนำดิจิตอลแล้ว จะแปรผันตามค่า $PSNR$ คือหากค่า $PSNR$ น้อยแสดงว่าภาพมีการผิดเพี้ยนจากภาพต้นฉบับมากและหากค่า $PSNR$ มากแสดงว่าภาพมีการผิดเพี้ยนน้อย

ค. การวัดค่าความเหมือนของภาพ (Similarity measurement) ด้วยค่า NC คือจะใช้วัดค่าความเหมือนระหว่างลายนำดิจิตอลต้นฉบับและลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกมากได้ทั้งก่อนและหลังผ่านการโฉมตีแล้ว โดยค่าผลลัพธ์ที่ได้จะอยู่ในช่วงระหว่างค่า 0 ถึงค่า 1 สำหรับวิธีการคำนวณค่าความเหมือนของภาพ 2 มิติสามารถทำได้ตามสมการที่ (2.18)

$$NC = \frac{\sum_{i} \sum_{j} W_{(i,j)} - W'_{(i,j)}}{\sum_{i} \sum_{j} [W_{(i,j)}]^2} \quad (2.18)$$

เมื่อ $W_{(i,j)}$ และ $W'_{(i,j)}$ แทนค่าความเข้มสีของจุดภาพ ณ ตำแหน่ง (i, j) ในลายนำดิจิตอลต้นฉบับและลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกตามลำดับ โดยคุณภาพของลายนำดิจิตอลจะแปรผันตามค่าความเหมือนของภาพกล่าวคือค่าความเหมือนสูงมากเท่าใด แสดงว่าลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกมายังเหมือนกับภาพต้นฉบับมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ง. การวัดค่าอัตราความผิดพลาดของภาพ (Bit error rate) จะใช้ค่า BER เป็นตัวแสดงอัตราความผิดพลาดของจำนวนบิตลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกได้ไม่ถูกต้องจากจำนวนบิตลายนำดิจิตอลทั้งหมดที่ฝังลงไป โดยค่าผลลัพธ์ที่ได้จะอยู่ในช่วงระหว่างค่า 0 % ถึงค่า 100% ซึ่งวิธีการคำนวณนั้น แสดงได้ดังสมการที่ (2.19)

$$BER = \left(\frac{1}{M_w \cdot N_w} \cdot \sum_{b=1}^{M_w \cdot N_w} (W_b \oplus W'_b) \right) \cdot 100\% \quad (2.19)$$

เมื่อ W_b และ W'_b แทนบิตของลายนำดิจิตอลต้นฉบับที่ฝังอยู่และบิตของลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกตามลำดับ โดย M_w และ N_w แทนจำนวนขนาดกว้างยาวของลายนำดิจิตอล เมื่อเครื่องหมาย $\oplus$ แทนการกระทำ Exclusive-OR ซึ่งของคุณภาพของลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกได้จะแปรผันตามค่า BER คือถ้าค่า BER ต่ำแสดงว่าลายนำดิจิตอลที่ถูกดูออกมายังไม่ได้มีการผิดเพี้ยนจากลายนำดิจิตอลต้นฉบับน้อย

2.3.8 การประยุกต์ใช้ลายน้ำดิจิตอล

ในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิตอลมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสามารถซื้อหรือแสดงให้เห็นได้ว่าใครคือผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้เก็บรักษาผลงาน เมื่อมีการทำซ้ำลายน้ำดิจิตอลที่ติดไปกับภาพด้านฉบับจะถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานในการชี้ตัวผู้กระทำผิดได้ (Bender, 1996) โดยสามารถแบ่งออกโดยได้ 3 กลุ่มหลักๆ ดังนี้

ก. การใส่คำอธิบายภาพ

เป็นการประยุกต์ใช้ลายน้ำดิจิตอลในรูปแบบของการใส่คำอธิบาย (Caption) ลงในภาพด้านฉบับ เพื่อช่วยในการค้นหารูปภาพ โดยลายน้ำดิจิตอลจะทำหน้าที่บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ วัน เวลา และสถานที่ ลงไปบนภาพที่ไม่ต้องการความคงทนต่อการแก้ไข เช่น ภาพเอ็กซเรย์ในทางการแพทย์ ซึ่งลายน้ำดิจิตอลจะทำการบันทึกข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ของคนไข้ลงในภาพเอ็กซเรย์ ไม่ว่าจะเป็นชื่อคนไข้ วัน เวลา ที่มาเข้ารักษา ชื่อสถานพยาบาล ดังนั้นวิธีนี้จะช่วยเพิ่มความเร็วในการค้นหาภาพเอ็กซเรย์ของคนไข้ และช่วยลดความผิดพลาดในกรณีที่ข้อมูลของคนไข้กับภาพเอ็กซเรย์ไม่ตรงกัน

ข. การป้องกันการคัดลอก

เป็นการนำเทคโนโลยีคลายน้ำดิจิตอลมาประยุกต์ในการติดตามการใช้หรือการคัดลอกผลงาน โดยใช้ลายน้ำดิจิตอลที่ฝังติดไปกับภาพด้านฉบับเป็นตัวกำหนดลิขสิทธิ์ในการครอบครอง เช่น ผู้ซื้อผลงานภาพศิลปะนี้มีสิทธิ์ในการครอบครองเท่านั้น หรือผู้ซื้อผลงานนี้มีสิทธิ์ทั้งในการครอบครองและจำหน่าย เมื่อมีการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้น ลายน้ำดิจิตอลที่ฝังอยู่จะถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ์และช่วยในการชี้ตัวผู้กระทำผิดได้ ด้วยอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ละเมิดได้รับสิทธิ์เพียงครอบครอง แต่กลับนำภาพดังกล่าวไปจำหน่าย

ค. การรับรองความถูกต้อง

การประยุกต์ใช้ลายน้ำดิจิตอลรูปแบบสุดท้าย เป็นการนำเทคโนโลยีคลายน้ำดิจิตอลมาใช้ในการรับรองความถูกต้องของข้อมูล เช่น กรณีของภาพสแกนเอกสารทางการเงินของบริษัท เมื่อถูกผู้ประสงค์ร้ายทำการดัดแปลงให้ด้วยภาษาในภาพสแกนมีความหมายบิดเบือนไปจากความเป็นจริง มีผลทำให้บริษัทได้รับความเสียหาย ซึ่งปัญหานี้สามารถป้องกันได้โดยการนำลายน้ำดิจิตอลแบบเปร大事บางมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เนื่องจากลายน้ำดิจิตอลที่ถูกฝังไว้ในข้อมูลจะมีความไวต่อการเสียหาย และสามารถตรวจสอบบริเวณที่ถูกเปลี่ยนแปลงได้

2.4 การแปลงเอสวีดี (Singular value decomposition, SVD)

เอสวีดี (SVD) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีบทของพีชคณิตเชิงเส้น เริ่มแรกเอสวีดีถูกนำมาใช้ในการบีบอัดภาพ (Andrews และ Patterson, 1976; Yang และ Lu, 1995; Adriana และ Stanley, 2002; Wongsawat et al., 2004) ต่อมาได้มีการนำมาใช้ในการฝังลายนำ้ดิจิตอลอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้จึงเหมาะสมมากที่นำไปใช้ในการวิเคราะห์เมทริกซ์ ในการแปลงเอสวีดีเมทริกซ์หนึ่ง สามารถจะถูกแยกออกเป็นสามเมทริกซ์ที่มีขนาดเดียวกับเมทริกซ์ต้นฉบับ จากมุมมองของพีชคณิตเชิงเส้น รูปภาพเป็นอาร์เรย์ของจำนวนสมาชิกสเกลาร์ที่ไม่เป็นลบ ซึ่งสามารถถือว่า เป็นเมทริกซ์ เช่น

ให้ A เป็นรูปภาพสี่เหลี่ยมจตุรัสที่มีขนาด $N \times N$, การแปลงเอสวีดีสามารถจะแยกเมทริกซ์ A ออกเป็นสามเมทริกซ์ที่มีขนาดเดียวกับเมทริกซ์ต้นฉบับ เป็นดังนี้

$$\begin{aligned} A &= USV^T \\ &= [u_1, u_2, \dots, u_N] \times [\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_N] \times [v_1, v_2, \dots, v_N]^T \quad (2.20) \\ &= \sum_{i=1}^N \sigma_i u_i v_i^T \end{aligned}$$

โดยที่ U และ V เป็นเมทริกซ์มุมฉาก (Orthogonal matrices) ที่มีขนาด $N \times N$ และ $N \times N$ ตามลำดับ S เป็นเมทริกซ์ทแยงมุม (Diagonal matrix) ที่มีขนาด $N \times N$ นั่นคือ สมาชิกทุกตัวที่มีค่าไม่เป็นศูนย์จะเรียกว่าเอกฐานของเมทริกซ์ (ขนาดของเมทริกซ์ A) และสมาชิกเอกฐานจะเรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยที่สมาชิกแรกในตำแหน่งแรกແಯงมุมจะมีค่ามากที่สุด $\sigma_i > \sigma_{i+1}$ สมมติของเมทริกซ์ U และ V จะเรียกว่าค่าเอกฐานเวคเตอร์ซ้ายและค่าเอกฐานเวคเตอร์ขวาตามลำดับ

ก. ตัวอย่างเอสวีดี

เป็นตัวอย่างเพื่ออธิบายการแปลงเอสวีดี กำหนดให้

$$A = \begin{bmatrix} 162 & 161 & 157 & 161 \\ 162 & 161 & 157 & 161 \\ 163 & 155 & 159 & 160 \\ 159 & 157 & 159 & 157 \end{bmatrix}$$

หากการดำเนินการเอวีดีถูกนำไปใช้บนเมทริกซ์นี้แล้ว เมทริกซ์ A จะถูกแยกออกเป็นสามเมทริกซ์ที่มีขนาดเท่ากันดังต่อไปนี้

$$U = \begin{bmatrix} -0.5025 & -0.4767 & 0.1423 & 0.7071 \\ -0.5025 & -0.4767 & 0.1423 & -0.7071 \\ -0.4994 & 0.6849 & 0.5306 & 4.2616e-15 \\ -0.4955 & 0.2766 & -0.8234 & -2.6056e-15 \end{bmatrix}$$

$$S = \begin{bmatrix} 637.7837 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 5.2063 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3.1384 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1.6369e-15 \end{bmatrix}$$

$$V = \begin{bmatrix} -0.5065 & 0.2256 & 0.5264 & 0.6446 \\ -0.4971 & -0.7499 & -0.3920 & 0.1920 \\ -0.4954 & 0.6150 & -0.6032 & -0.1120 \\ -0.5010 & -0.0922 & 0.4533 & -0.7315 \end{bmatrix}$$

สมาชิกทุกดัวในแนวทางแยกมุมของเมทริกซ์ S นี้เป็นเอกฐานและเราสังเกตเห็นว่า สมาชิกเอกฐานเหล่านี้จะมีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย: $637.7837 \geq 5.2063 \geq 3.1384 \geq 1.6369e-15$

ข. คุณสมบัติของเอสวีดี

โดยทั่วไปถ้า A เป็นเมทริกซ์ใด ๆ จะมีเอกฐานหลายค่า เอกฐานดัวแรกมักจะมีค่ามากที่สุด เอกฐานดัวสุดท้ายจะมีค่าน้อยมาก และจำนวนของเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์จะเป็นขนาดของเมทริกซ์ A (Andrews และ Patterson, 1976) เอสวีดีนั้นมีลักษณะเฉพาะทางคณิตศาสตร์ที่เด่นอยู่หลายประการ จึงมีการนำคุณสมบัติของเอสวีดีมาใช้ประโยชน์ในการฝังลายนำ้ดินิดอลสามารถแยกแยะได้ ดังนี้ (Chang, Tsai และ Lin, 2005; Zhou, Tang และ Tang, 2006)

- 1) ขนาดของเมทริกซ์จากการแปลงเอสวีดีจะไม่ตายดัว นั่นคือสามารถเป็นสี่เหลี่ยมจตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้าก็ได้

- 2) เอกฐานของภาพมีเสถียรภาพดีมาก กล่าวคือแม้มีการรบกวนสูงเพิ่มเข้าไปในรูปภาพ เอกฐานของภาพจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก
- 3) เอกฐานแสดงคุณลักษณะความส่วนหรือความเข้มสีของภาพ ในขณะที่คุ้นเคยฐานเวกเตอร์แสดงถึงคุณลักษณะทางเรขาคณิตของภาพ ทำให้เอกฐานมีคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติมบางอย่าง เช่น ไม่ผันแปรตามการหมุน ไม่ผันแปรตามการเคลื่อนที่ และไม่ผันแปรตามการเปลี่ยนตำแหน่ง ฯลฯ

Calagna และคณะ (2006) และ Chandra และ Srinivas (2008) ได้นำเสนอการวิเคราะห์ผลกรอบของความบิดเบือน อันเกิดจากการประมวลผลกับรูปภาพในเชิงเรขาคณิต บนเอกฐานของภาพ:

- 1) ไม่แปรผันต่อกระบวนการเคลื่อนที่ (Translation invariant)
นำเมทริกซ์ A มาเดิมขอบด้วยค่า 0 (สีดำ) ทั้งสี่ด้านของเมทริกซ์ เมทริกซ์ผลลัพธ์ A_e มีเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์เท่ากันกับเมทริกซ์ A
- 2) ไม่แปรผันต่อกระบวนการสลับเปลี่ยน (Transpose invariant)
เมทริกซ์ A และเมทริกซ์ที่ผ่านการสลับเปลี่ยน A^T มีเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์เหมือนกัน
- 3) ไม่แปรผันต่อกระบวนการหมุน (Rotation invariant)
เมทริกซ์ A และเมทริกซ์ที่ผ่านการหมุน A_r (ทำการหมุนเมทริกซ์ A ด้วยมุมต่างๆ) มีเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์เหมือนกัน
- 4) ไม่แปรผันต่อกระบวนการพลิก (Flip invariant)
เมทริกซ์ A , รวมของเมทริกซ์ที่ผ่านการพลิก A_{rf} และหลักของเมทริกซ์ที่ผ่านการพลิก A_{rf} มีเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์เหมือนกัน
- 5) ไม่แปรผันต่อกระบวนการปรับขนาด (Scale resilient)
เมทริกซ์ B เป็นเมทริกซ์ A ที่ผ่านการปรับขนาดแล้ว โดยการทำซ้ำทุกແว้กแทนที่ L_1 ครั้งสำหรับแต่ละเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์ σ ของ A , B มี $\sqrt{L_1}\sigma$ เมทริกซ์ C เป็นเมทริกซ์ A ที่ผ่านการปรับขนาดสุดมัก โดยการทำซ้ำทุกສุดมักແว้กที่ L_2 ครั้ง สำหรับแต่ละเอกฐานที่มีค่าไม่เป็นศูนย์ σ ของ A , C มี $\sqrt{L_2}\sigma$

ค่าไม่เป็นศูนย์ σ ของ A , C มี $\sqrt{L_2}\sigma$ ถ้าเมทริกซ์ D ถูกปรับขนาดແກ່ໂດຍ L_1 ຄັ້ງແລະປັບຂາດສດມົງໂດຍ L_2 ຄັ້ງ ສໍາຮັບແຕ່ລະເອກຈູານທີ່ມີຄ່າໄຟເປັນສູນຍື σ ຂອງເມທຣິກີ່ A , D ມີ $\sqrt{L_1 L_2}\sigma$

2.5 ການວິຈີຍທີ່ເກື່ອງຂ້ອງ

ຈາກຄວາມກ້າວහ້າຂອງເທິດໂລຢີກາຮື່ອສາຣ໌ທີ່ເຮັດວຽກວ່າອິນເຕୋରິນັດໃນປັຈຸບັນ ທຳໄໝ ການຄັດລອກຂໍ້ອມຸລືດິຈິຕອລຈາກແຫ່ງໜຶ່ງສາມາດພະແນກຮ່າງຈ່າຍໄປທົ່ວໂລກໄດ້ອ່າງຈ່າຍດາຍ ດ້ວຍຄວາມຈ່າຍດາຍນີ້ເອງໄດ້ກ່ອນໃຫ້ເກີດປັ້ງທາງກາຮື່ອລົດລິ້ນສິທິທີບົນຂໍ້ອມຸລືດິຈິຕອລເພີ່ມຂຶ້ນຕາມມາ ໂດຍຜູ້ລະເມີດລິ້ນສິທິທີຈຶ່ງໃຈການຄັດລອກຫຼືວ່ອແກ້ໄຂປລອມແປ່ງຂໍ້ອມຸລືດິຈິຕອລ ແລ້ວນໍາໄປໝາຍເພື່ອ ພລປະໂຍ່ນທຳການຄ້າ ເປັນເຫດຸໃຫ້ໃນປັຈຸບັນໄດ້ມີການປ້ອງກັນແລະຍັນຍັງປັ້ງທາງກາຮື່ອລົດລິ້ນສິທິທີຕ້ວຍການນໍາວິທີກາຮື່ອພັ້ນລາຍນໍາດິຈິຕອລມາໃຊ້ເພື່ອຄຸ້ມຄອງລິ້ນສິທິທີໃນພລງານ ຢ່ວ່າເພື່ອ ຕຽບສອບຄວາມສມບູຽນເນື້ອຫາໃນພລງານເພີ່ມມາກັ້ນ ວິທີກາຮື່ອພັ້ນລາຍນໍາດິຈິຕອລທີ່ມີຢູ່ໃນປັຈຸບັນ ຈຳນວນມາກ ຖຸກອກແບບຂຶ້ນມາເພື່ອຕອບສົນອກກາຮື່ອພັ້ນລາຍນໍາດິຈິຕອລເພີ່ມວັດຖຸປະສົງຕີເຕີຍກີ ດື່ອ ການໃຫ້ລາຍນໍາແບບປະກົງທິນໃນກາຮື່ອພັ້ນລາຍນໍາມີຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງລິ້ນສິທິທີ ທີ່ຈຶ່ງທຳໄໝຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງຈະຕ້ອງເລືອກໃຫ້ ປະໂຍ່ນຈົນຈາກວິທີກາຮື່ອພັ້ນລາຍນໍາດິຈິຕອລເພື່ອປ້ອງກັນກາຮື່ອລົດລິ້ນສິທິທີບົນພລງານໄດ້ເພີ່ມຍ່ອງຍ່າງ ໜຶ່ງຍ່ອງຍ່າງໄດ້ເທົ່ານັ້ນ ທັກທີ່ປັ້ງທາງການປ້ອງກັນກາຮື່ອລົດລິ້ນສິທິທີໃນໂລກແທ່ງຄວາມເປັນຈົງ ມັກຈະ ເປັນປັ້ງທາງກາຮື່ອລົດລິ້ນສິທິທີຫລາຍວັດຖຸປະສົງຕີເຕີຍວິໄສສາພຂອງກາຮື່ອພັ້ນຈົງ ຈາກປັ້ງທາ ດັ່ງກ່າວຂ້າງຕັ້ນ ຜູ້ວິຈີຍຈຶ່ງນໍາເສັນອໍາທິວິທີກາຮື່ອພັ້ນແລະວິທີກາຮື່ອຄອດລາຍນໍາອ່ອນເກປະສົງຕົບນຽມປາພ ດິຈິຕອລ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນໍາມາໃຊ້ຕຽບສອບເພື່ອຮັບຮອງຄວາມເປັນດັ່ນຈົບັບແລະພິສູຈົນຄວາມເປັນ ເຈົ້າຂອງລິ້ນສິທິທີໃດໃນຄຣາວເຕີຍກັນ ໂດຍວິທີກາຮື່ອພັ້ນແລະວິທີກາຮື່ອຄອດລາຍນໍາອ່ອນເກປະສົງຕີເຕີຍວິໄສສາພຂອງກາຮື່ອພັ້ນແລະພິສູຈົນຄວາມເປັນ ກະທຳບັນເອສວິດີ

ຈາກການສຶກຂາດຄັນຄວາມໃນຮາຍລະເອີ້ນຂອງວິທີກາຮື່ອພັ້ນແລະວິທີກາຮື່ອຄອດລາຍນໍາດິຈິຕອລ ບ່ນພາພ ພບວ່າມີງານວິຈີຍທີ່ເກື່ອງຂ້ອງກັບງານວິຈີຍນີ້ຫລາຍໜີ້ສາມາດຈຳແນກຕາມປະເທດຂອງ ລາຍນໍາດິຈິຕອລໄດ້ເປັນ 2 ປະເທດຕີ່ຈຳແນກຕາມໂດມເນລາຍນໍາດິຈິຕອລ ແລະຈຳແນກຕາມ ວັດຖຸປະສົງຕີເຕີຍວິໄສສາພຂອງກາຮື່ອພັ້ນລົດລິ້ນສິທິທີທີ່ໄດ້ໃນຄຣາວເຕີຍກັນ ໂດຍວິທີກາຮື່ອພັ້ນແລະວິທີກາຮື່ອຄອດລາຍນໍາອ່ອນເກປະສົງຕີເຕີຍວິໄສສາພຂອງກາຮື່ອພັ້ນແລະພິສູຈົນຄວາມເປັນ

ກ. ຈຳແນກຕາມໂດມເນລາຍນໍາດິຈິຕອລ

ງານວິຈີຍຂອງວິທີກາຮື່ອພັ້ນແລະວິທີກາຮື່ອຄອດລາຍນໍາດິຈິຕອລທີ່ກະທຳບັນເອສວິດີ ສາມາດພັ່ນໂອກ ຕາມບົດລາຍການຄ່າເອກຈູານທີ່ຖຸກພັ້ນແລະອັລກອົບຮີ່ມື່ມີໃຫ້ໃນກາຮື່ອພັ້ນໄດ້ເປັນ 3 ປະເທດຕີ່ອໍາລັກອົບຮີ່ມື່ມີ ກາຮື່ອພັ້ນລົດລິ້ນສິທິທີບົນ ອັດລົດລິ້ນສິທິທີບົນ ອັດລົດລິ້ນສິທິທີບົນ ອັດລົດລິ້ນສິທິທີບົນ

ค่าเอกฐานเวคเตอร์ซ้ายหรือขวา (Left/right singular vectors) อัลกอริทึมการฝังลายน้ำดิจิตอล บนค่าเอกฐานเวคเตอร์ซ้ายหรือขวาและค่าเอกฐาน (Left/right singular vectors and singular values)

1) อัลกอริทึมการฝังลายน้ำดิจิตอลบนค่าเอกฐาน

ในงานวิจัยของ Gorodetski และคณะ (2001) นำเสนอวิธีใหม่ในการฝังลายแบบมองไม่เห็นลงบนรูปภาพ วิธีการนี้เริ่มจากการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณ (Block) จากนั้นทำการฝังบิตของข้อมูลลายน้ำลงบนค่าเอกฐานของแต่ละบริเวณ ลายน้ำที่ฝังสามารถแทนที่การโอมต์แบบบีบอัดภาพที่ระดับ 40% นอกจากนั้นวิธีนี้ยังสามารถทำการถอดลายน้ำโดยไม่จำเป็นต้องใช้ภาพต้นฉบับอีกด้วย วิธีการที่นำเสนอได้นำคุณสมบัติเด่นของค่าเอกฐานในเอสวีดีมาใช้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าเอกฐานเพียงเล็กน้อยจะไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของภาพที่ถูกฝังมากนัก ค่าเอกฐานนั้นทำหน้าที่แสดงคุณลักษณะความสว่างหรือความเข้มสีของภาพในเอสวีดี ในขณะที่ค่าเอกฐานเวคเตอร์แสดงถึงคุณลักษณะทางเรขาคณิตของภาพ ตรงจุดนี้ผู้วิจัยได้ความรู้ในเรื่องคุณสมบัติที่สำคัญของเอสวีดี

ในปีถัดมางานวิจัยของ Lin และ Tan (2002) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอสวีดีแบบไม่แบ่งบริเวณ (Global-based SVD watermarking) ซึ่งต้องใช้ภาพต้นฉบับในการถอดลายน้ำดิจิตอล กระบวนการฝังลายน้ำดิจิตอลของวิธีการนี้ เริ่มจากนำภาพต้นฉบับ A มาแปลงด้วยเอสวีดี ทำให้เมทริกซ์ A ถูกแยกออกเป็นสามเมทริกซ์ที่มีขนาดเดียวกับต้นฉบับ เมทริกซ์ U , S , และ V จากนั้นนำลายน้ำดิจิตอล W มาฝังลงบนเมทริกซ์ S ต่อมาทำการแปลงเมทริกซ์ใหม่ $S + \alpha W$ ด้วยเอสวีดีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะได้เมทริกซ์ U_w , S_w และ V_w สุดท้ายทำการแปลงเอสวีดีกลับ $A_w = US_wV^T$ ในกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้ต้องใช้ 3 เมทริกซ์ที่เก็บไว้ คือ U_w , S , V_w เริ่มจากทำการแปลงเอสวีดีของภาพที่ต้องการทดสอบ A_w จากนั้นทำการถอดลายน้ำดิจิตอลโดยใช้ $(U_wS_wV^T - S)/\alpha$ วิธีการนี้สามารถแทนที่การใส่สัญญาณรบกวน การใส่สัญญาณรบกวนแบบกรองความถี่ ทำการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 5 หมุนภาพไป 30 องศา และการตัดภาพเป็นบางส่วน ผู้วิจัยได้ความรู้ในวิธีการฝังลายน้ำบนเอสวีดี

Chandra (2002) นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอสวีดีไว้ 2 เทคนิคคือ เทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอสวีดีแบบไม่แบ่งบริเวณ และเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอสวีดีแบบแบ่งบริเวณ (Block-based SVD watermarking) กระบวนการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอสวีดีแบบไม่แบ่งบริเวณจะเริ่มจากนำภาพต้นฉบับ A และลายน้ำดิจิตอล W มาแปลงด้วยเอสวีดี ผลจากการแปลงดังกล่าวจะได้เมทริกซ์ U , S_a , V^T และเมทริกซ์ U_w , S_w , V_w^T ตามลำดับ สมาชิกในแนวเส้นทแยงมุมของ S_a และ S_w แสดงด้วย $\sigma_{a1} = [\sigma_{a1}, \sigma_{a2}, \dots, \sigma_{aN}]$ และ $\sigma_w = [\sigma_{w1}, \sigma_{w2}, \dots, \sigma_{wN}]$ จากนั้นทำการฝังลายน้ำดิจิตอล

ลงบนค่าเอกสารฐานของ A โดยใช้สูตร $\sigma_{bi} = \sigma_{ai} + \alpha\sigma_{wi}$ เสร็จแล้วแปลงกลับเอกสารดิจิตอล ทำให้ได้ภาพผลลัพธ์ที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ ในการกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้จำเป็นต้องใช้ S_a ของภาพต้นฉบับและต้องใช้ U_w และ V_w ของลายน้ำดิจิตอล ขั้นแรกนำภาพที่ต้องการทดสอบมาทำการแปลงเอกสารดิจิตอล แล้วทำการถอดลายน้ำดิจิตอลโดยใช้ $S'_w = (S'_b - S_a)/\alpha$ จากนั้นนำ S'_w ที่ได้มาแปลงกลับเอกสารดิจิตอล $W' = U_w S'_w V_w^T$ ซึ่งจะได้ลายน้ำดิจิตอลกลับคืนมาในวิธีนี้ได้ทำการทดลองภาพที่ผ่านการฝังลายน้ำดิจิตอลกับการกรองความถี่ต่ำขนาด 3×3 และการบีบภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 25 และ 10 เทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอกสารดิจิตอลแบบแบ่งบริเวณ ลายน้ำดิจิตอลจะถูกทำการสลับตำแหน่งจุดภาพแบบสุ่มเทียมด้วยรหัสลับก่อนฝังเพื่อเป็นการเพิ่มความปลอดภัย ขั้นตอนแรกของการฝังลายน้ำดิจิตอลเริ่มจากนำภาพต้นฉบับ A_x มาแบ่งออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน แล้วนำแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับที่แบ่งไว้มาแปลงเอกสารดิจิตอล โดยให้ S_x แทนสมาชิกในแนวเส้นทแยงมุมของ A_x จากนั้นทำการฝังบิตของลายน้ำดิจิตอล W_x ลงบนค่าเอกสารฐานมากที่สุดในเมทริกซ์เอส σ_{a1}^X ของแต่ละบริเวณ ด้วยสูตร $\sigma_{b1}^X = \sigma_{a1}^X + \alpha W_x$ ขั้นตอนสุดท้ายทำการประกอบแต่ละบริเวณกลับคืนจะทำให้ได้ภาพผลลัพธ์ที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ สำหรับกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้จำเป็นต้องใช้ภาพต้นฉบับ เริ่มจากนำภาพที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่มาแบ่งออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน B_x ต่อจากนั้นทำการแปลงเอกสารดิจิตอลแต่ละบริเวณของภาพ ภาพที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ $\sigma_{w_{b1}}^X$ บิตของลายน้ำดิจิตอลสามารถถอดได้ด้วยสูตร $(\sigma_{w_{b1}}^X - \sigma_{a1}^X)/\alpha$ ซึ่งบิตของลายน้ำดิจิตอลที่ถอดได้ยังคงสลับตำแหน่งอยู่ หลังจากนั้นทำการสลับตำแหน่งจุดภาพของลายน้ำดิจิตอลแบบสุ่มเทียมกลับโดยใช้รหัสลับตัวเดิม ซึ่งจะทำให้ได้ภาพลายน้ำดิจิตอลกลับคืนมา ในวิธีนี้ได้ทำการทดลองภาพที่ผ่านการฝังลายน้ำดิจิตอลกับการกรองความถี่ต่ำขนาด 3×3 และการบีบภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 25 และ 10 ผู้จัดได้นำเทคนิคการแบ่งบริเวณมาใช้ในงานวิจัยนี้

Chang, Hu และ Lin (2007) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนเอกสารดิจิตอลแบบแบ่งบริเวณที่ไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับในการถอดลายน้ำดิจิตอล เริ่มด้วยการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน จากนั้นนำแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับที่แบ่งไว้มาแปลงเอกสารดิจิตอล ขั้นต่อมาเป็นการเลือกตำแหน่งบริเวณที่ต้องการจะฝังลายน้ำดิจิตอล โดยใช้วิธีราบินส์ (Rabin's scheme) เมื่อได้ตำแหน่งที่ฝังแล้วจะทำการฝังแต่ละบิตของลายน้ำดิจิตอลลงบนตำแหน่งบริเวณที่แตกต่างกันถึง 3 ครั้ง เพื่อเป็นการเพิ่มความคงทนของลายน้ำดิจิตอลให้สูงขึ้น เทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้จะใช้การปรับแต่งค่าเอกสารฐานในตำแหน่งแควร์ที่สองและแควร์ที่สามของเมทริกซ์เอสเท่านั้น ด้วยสมการ $\sigma_2 = \sigma_2 + \delta \times W_i$ ส่วนกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลสามารถทำได้โดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ ขั้นแรกทำการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน จากนั้นนำแต่ละบริเวณที่แบ่งไว้มาแปลงเอกสารดิจิตอล ต่อมานำตำแหน่งบริเวณเดียวกันที่ถูกเลือกไว้ในตอนฝังลายนำมาระบุถอดลายน้ำดิจิตอล ซึ่งหาได้จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าเอกสารฐานในตำแหน่งแควร์ที่สองและแควร์ที่สามของเมทริกซ์เอส

โดยใช้สมการ $\sigma w_2 - \sigma w_3 > \delta / 2$ ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ตรงตามเงื่อนไขจะถือดีด้วย “1” อกมาถ้าไม่ตรงเงื่อนไขจะมีค่าเท่ากับ “0” สุดท้ายนำแต่ละค่าที่ได้มาประกอบกันเป็นภาพถ่ายน้ำดิจิตอลกลับคืนมา ซึ่งภาพผลลัพธ์ที่ได้สามารถต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG การเฉือนภาพ การปรับภาพ การตัดภาพเป็นบางส่วน และการใส่สัญญาณรบกวนได้ ข้อดีของวิธีนี้คือสามารถถอดลายนำ้ดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ ซึ่งจะช่วยลดความสัมภัยเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ และช่วยลดเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการค้นหาภาพต้นฉบับลง ข้อเสียอยู่ที่ความคงทนต่อการถูกโจมตียังมีน้อย

ถัดมาในปีเดียวกัน Chang, Lin และ Hu (2007) ได้นำเสนองานวิจัยซึ่งขยายต่อจากงานวิจัยเดิม โดยทำการปรับปรุงเฉพาะกระบวนการฟังลายนำ้ดิจิตอลใหม่จากวิธีการเดิม ที่ฟังลายนำ้ดิจิตอลโดยใช้การปรับแต่งค่าเอกฐานในตำแหน่งแຄาที่สองและแຄาที่สามของเมทริกซ์เอส วิธีการใหม่นี้จะฟังลายนำ้ดิจิตอลโดยใช้การปรับแต่งค่าเอกฐานในตำแหน่งแຄาที่สองและแຄาที่สี่ของเมทริกซ์เอส ซึ่งได้เพิ่มผลการทดลองการบีบอัดภาพแบบ JPEG โดยกำหนดระดับคุณภาพที่ 90, 80 และ 70 ปรากฏว่าถ่ายน้ำดิจิตอลที่ถอดได้ยังคงมีค่า BCR (Bit correction ratio) เฉลี่ยสูงถึง 90 ข้อดีของวิธีนี้คือถ่ายน้ำดิจิตอลที่ถอดออกมาก็ได้มีความคงทนต่อการการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG มากรีน ส่วนข้อเสียของวิธีการนี้คือความคงทนต่อการถูกโจมตียังคงน้อยกว่าที่เคยกับเทคนิคอื่นๆ ในงานวิจัยนี้ได้นำเสนอการฟังลายนำ้ลงในตำแหน่งแຄาที่ห้องของเมทริกซ์เอส ซึ่งแตกต่างจากวิธีอื่นๆ ที่ไปที่ตำแหน่งฟังลายนำ้ลงในตำแหน่งแຄาที่หนึ่งของเมทริกซ์เอสเท่านั้น ทำให้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการเลือกตำแหน่งในการฟังลายนำ้มาใช้ในงานวิจัยนี้

ในงานวิจัยของ Xiaohu และ Xiaofeng (2008) ได้นำเสนอเทคนิค การฟังลายนำ้ดิจิตอลบนเอกสารวีดีโอแบบแบ่งบริเวณ ลายนำ้ดิจิตอลที่ใช้เป็นภาพระดับสีเทา (Grayscale watermark) เริ่มจากการนำลายนำ้มาทำการเข้ารหัสลับด้วยวิธีการอาร์โนดชาอสต์ (Arnold chaos) จากนั้นทำการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนกับกัน นำแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับที่แบ่งไว้มาแปลงเอกสารวีดี จากนั้นทำการฟังลายนำ้ดิจิตอลลงบนค่าเอกฐานในตำแหน่งแຄาที่หนึ่งของเมทริกซ์เอสโดยใช้การควบคุมไอซ์เซชัน เสร็จแล้วแปลงกลับ เอสวีดีจะทำให้ได้ภาพผลลัพธ์ที่มีลายนำ้ดิจิตอลฟังอยู่ ผลการทดลองของวิธีการนี้พบว่าลายนำ้สามารถต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 70 การย่อขนาดภาพ การหมุนภาพ การตัดภาพเป็นบางส่วน และการใส่สัญญาณรบกวน ข้อดีของวิธีนี้คือสามารถถอดลายนำ้ดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับและใช้ลายนำ้ดิจิตอลเป็นภาพระดับสีเทา ซึ่งใส่ข้อมูลได้มากกว่าภาพใบหน้าเดิม ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการฟังลายนำ้ดิจิตอล โดยการควบคุมไอซ์เซชันมาใช้ในงานวิจัยนี้

2) อัลกอริทึมการฝังลายนำดิจิตอลบนค่าเอกสารฐานเวคเตอร์ช้ายหรือ
ขวาง

Chang และคณะ (2007) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนคำเอกสารฐานเวคเตอร์ซ้ายหรือขวาที่ได้จากการแปลงเอสวีดี (สัดมาร์กของเมทริกซ์ U และ V) ขั้นตอนการฝังลายน้ำเริ่มจากการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน เทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้จะใช้การปรับแต่งค่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าในตำแหน่งแฉวที่สอง และแฉวที่สามของเมทริกซ์ยู อัลกอริทึมของวิธีการนี้ทบทวนต่อการโฉมดีแบบต่างๆ ในกระบวนการถอดลายน้ำดิจิตอลจะไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับ

3) อัลกอริทึมการฝังลายนำดิจิตอลบนค่าเอกสารฐานเวคเตอร์ชั้นเยื่อ
ขาวและค่าเอกสารฐาน

Chandra และ Srinivas (2008) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายนำ้ดิจิตอลบนเอกสารแบบแบ่งบริเวณที่ไม่ต้องใช้ภาพตัวنصบันทึกในการถอดลายนำ้ดิจิตอล เริ่มด้วยการแบ่งภาพตัวنصบันทึกออกเป็น 4 ส่วน จากนั้นเลือกส่วนซ้าย-บน และขวา-ล่างมาทำการแบ่งบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันอีกรอบหนึ่ง จากนั้นนำแต่ละบริเวณของภาพตัวنصบันทึกที่แบ่งไว้มาแปลงเอกสาร การฝังลายนำ้ของวิธีการนี้จะทำการฝังลายนำ้ดิจิตอล 2 ครั้ง โดยใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน เทคนิคแรกจะฝังลายนำ้ลงบนค่าเฉลี่ยของเมทริกซ์เอสในบริเวณที่ได้จากการแปลงเอกสาร ในบริเวณที่ได้จากการแปลงเอกสาร ในตำแหน่งขวา-ล่าง โดยใช้การปรับแต่งค่าในตำแหน่งซ้าย-บน โดยใช้ตารางความคิดเห็น เช่น เทคนิคที่สองจะฝังลายนำ้ลงบนค่าเฉลี่ยของเมทริกซ์เอส ในบริเวณที่ได้จากการแปลงเอกสาร ในตำแหน่งขวา-ล่าง โดยใช้การปรับแต่งค่าในตำแหน่งขวาที่หนึ่งและแก้ไขส่องของเมทริกซ์ญู ในขั้นตอนการถอดลายนำ้ดิจิตอลจำเป็นต้องใช้ตารางความคิดเห็น เช่น ชี้งลายนำ้ที่ถอดได้สามารถทนต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 70 การหมุนภาพไป 20 องศา การย่อขนาดภาพ 50% การกรองสัญญาณขนาด 3×3 การตัดภาพเป็นบางส่วน และการใส่สัญญาณรบกวนที่ระดับ 0.01 ข้อดีของวิธีนี้คือสามารถถอดลายนำ้ดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพตัวنصบันทึก ซึ่งจะช่วยลดความสิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บและช่วยลดเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการค้นหาภาพตัวنصบันทึก ข้อเสียอยู่ที่การไม่ได้ฝังลายนำ้ดิจิตอลทั่วทั้งภาพ เพราะในงานวิจัยนี้เลือกฝังเพียงบนบริเวณซ้าย-บน และขวา-ล่างของภาพเท่านั้น ทำให้เสียเวลาในการจัดการฐานข้อมูลแบบเจาะจงในบริเวณที่ฝังอยู่ได้โดยง่าย

ข. จำแนกตามวัตถุประสงค์การใช้ลายนำดิจิตอล

ในงานวิจัยของ Kang และคณะ (2003) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนกระดาษฟอร์มพสมะระหว่างเวฟเล็ตกับฟูเรียร์ (Discrete wavelet transform-discrete Fourier transform) ซึ่งไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับในการถอดลายน้ำดิจิตอล การฝังลายน้ำของวิธีนี้จะทำการ

ฝังลายน้ำดิจิตอล 2 ครั้ง ครั้งแรกจะทำการฝังลายน้ำดิจิตอลลงบนค่าสัมประสิทธิ์กลางของฟูเรียร์โดเมนเพื่อสร้างแกนอ้างอิง (Template) ในการคำนวณตำแหน่งที่ถูกเคลื่อนย้ายไปให้กลับมาสู่ตำแหน่งเดิม ครั้งที่สองจะทำการฝังลายน้ำดิจิตอลลงบนค่าสัมประสิทธิ์ความถี่ต่ำระดับชั้นการแปลงที่ 4 (LL subband) ของเวฟเล็ตโดเมน ในขั้นตอนการถอดลายน้ำจะเริ่มจากการตรวจสอบภาพผลลัพธ์ที่มีลายน้ำฝังอยู่ว่ามีตำแหน่งตรงกับแกนอ้างอิงหรือไม่ ถ้าไม่ตรงจะถูกเคลื่อนย้ายกลับมาสู่ตำแหน่งเดิมก่อน จากนั้นจะทำการถอดลายน้ำที่ถูกฝังอยู่ในเวฟเล็ตออกมา ผลการทดลองพบว่าลายน้ำสามารถถอดต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 10 ถึง 100 การย่อขนาดภาพ การหมุนภาพ การเคลื่อนย้ายภาพ การตัดภาพเป็นบางส่วน 25% การกรองสัญญาณ ขนาด 3×3 การตัดภาพเป็นบางส่วน และการใส่สัญญาณรบกวน ข้อดีของวิธีนี้คือ สามารถถอดลายน้ำดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับและมีความทนทานต่อการโอมต์ในรูปแบบต่างๆ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอล โดยการควบคุมไวด์เชชันมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้

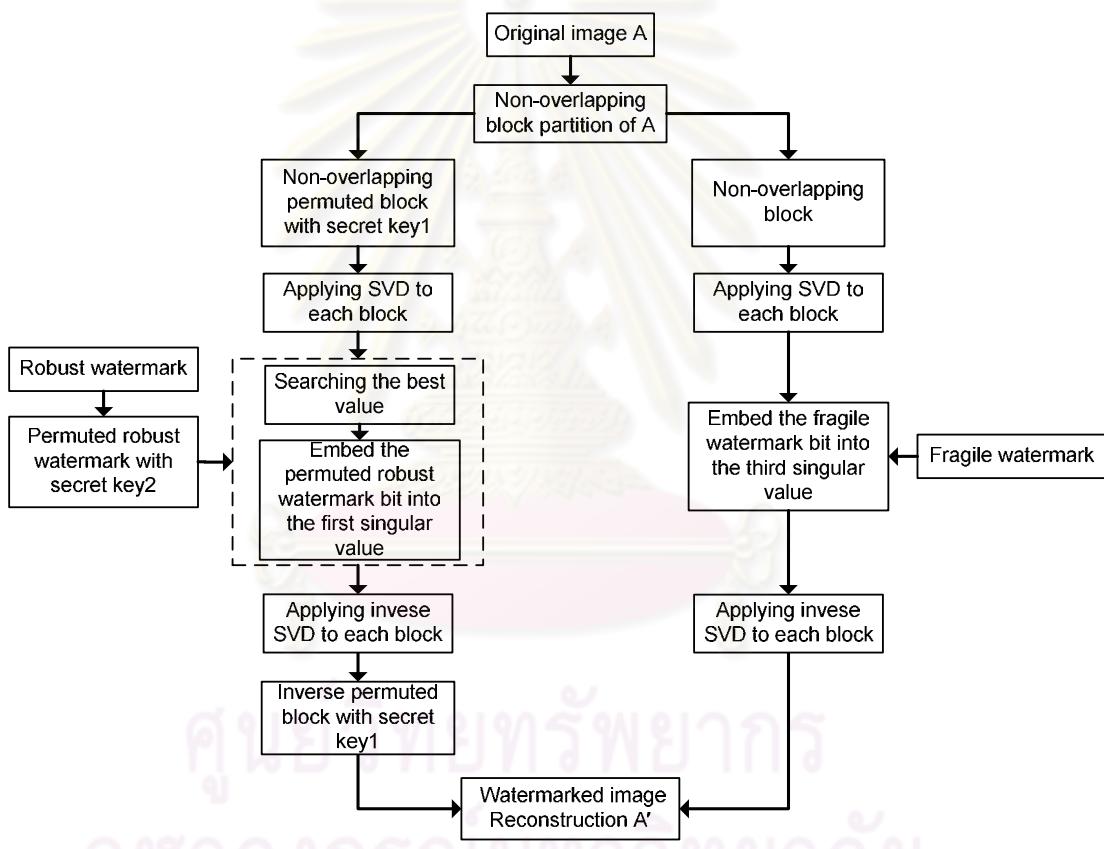
ในงานวิจัยของ Lu และคณะ (2006) ได้นำเสนอเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลบนรูปภาพโดยใช้มัลติเวกเตอร์ค่อนไวด์เชชัน (Multistage vector quantization) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพของลิขสิทธิ์ได้ วิธีการที่นำเสนอนี้จะฝังลายน้ำแบบคงที่และแบบเปลี่ยนไปตามขนาดของเวกเตอร์ค่อนไวด์เชชันที่ต่างกัน ในขั้นตอนแรกลายน้ำแบบคงที่จะถูกฝังลงไปบนเวกเตอร์ค่อนไวด์เชชันก่อนด้วยเทคนิคօินเด็กซ์ฟอร์ม (Index properties) จากนั้นในขั้นตอนที่สองลายน้ำแบบเปลี่ยนไปตามขนาดของเวกเตอร์ค่อนไวด์เชชันอีกครั้งโดยใช้เทคนิคซิมเบิลօินเด็กซ์ค่อนสตริงค์ (Simple index constrained) ใน การถอดลายน้ำดิจิตอลของวิธีนี้ไม่จำเป็นต้องใช้ภาพต้นฉบับ ลายน้ำแบบคงที่ถูกตัดได้สามารถถอดต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 30 ถึง 100 การตัดภาพเป็นบางส่วน 25% การกรองสัญญาณขนาด 3×3 การปรับความสว่าง และการหมุนภาพ ส่วนลายน้ำแบบเปลี่ยนไปตามขนาดที่ถูกตัดได้สามารถถอดต่อการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 50 ถึง 100 และ การตัดภาพเป็นบางส่วน 25% ได้ ข้อดีของวิธีนี้คือสามารถถอดลายน้ำดิจิตอลโดยไม่ต้องใช้ภาพต้นฉบับและมีความทนทานต่อโอมต์ในรูปแบบต่างๆ ข้อด้อยตรงที่วัดได้จากวิธีการฝังนี้ค่า PSNR ต่ำ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการฝังลายน้ำดิจิตอลนี้มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัยในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ กระบวนการฝังลายนำ
อเนกประสงค์ กระบวนการถอดลายนำอเนกประสงค์ และการวัดค่าประสิทธิภาพ

3.1 วิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์ (Multipurpose watermark embedded)

รูปที่ 3.1 วิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์

จากรูปที่ 3.1 แสดงถึงวิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์ลงในภาพต้นฉบับ โดยใช้
เทคนิคการฝังลายนำอเนกประสงค์บนเอสวีดี (Multipurpose watermarking scheme based on
SVD) ซึ่งอธิบายลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

3.1.1 ลายน้ำอเนกประสงค์ (Multipurpose watermark)

ในส่วนนี้จะอธิบายถึงรายละเอียดของลายน้ำอเนกประสงค์ที่นำเสนอด้วยในขั้นตอนของลายน้ำอเนกประสงค์ประกอบด้วยลายน้ำดิจิตอล 2 ประเภท โดยลายน้ำดิจิตอลแต่ละประเภทจะฝังลงต่อเนื่องบนรูปภาพ ลายน้ำแบบคงทนจะถูกฝังลงก่อน หลังจากนั้นลายน้ำแบบเปราะบางจะถูกฝังข้อนับบนรูปภาพเดียวกัน แนวคิดของลายน้ำอเนกประสงค์คือจะใช้ลายน้ำแบบคงทนในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อยืนยันความเป็นเจ้าของรูปภาพ และใช้ลายน้ำแบบเปราะบางในการตรวจสอบเพื่อรับรองความเป็นต้นฉบับ เพื่อตอบคำถามว่ารูปภาพนี้มีการแก้ไขหรือไม่

ก. ลายน้ำแบบคงทน (Robust watermark)

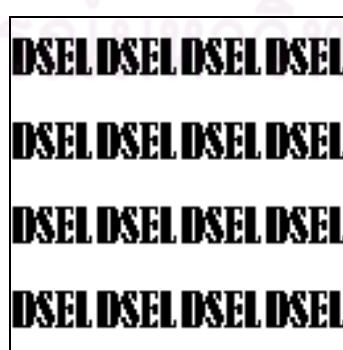
ลายน้ำประเภทคงทนที่นำเสนอเป็นภาพระดับสีเทาที่มีความหมาย สำหรับในงานวิจัยนี้ลายน้ำแบบคงทนควรจะต้องผสมเข้ากับชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียม (Pseudo random noise sequence) ก่อนนำไปฝัง เพื่อให้ผู้ลงทะเบียนลิขสิทธิ์ที่ต้องการจะถอดรหัสลายน้ำสามารถทำได้ยาก ตัวอย่างของลายน้ำแบบคงทน ดังแสดงในรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 ลายน้ำแบบคงทนที่นำเสนอ

ข. ลายน้ำแบบเปราะบาง (Fragile watermark)

ลายน้ำแบบเปราะบางที่ใช้งานวิจัยนี้เป็นภาพใบหนารี ตัวอย่างของลายน้ำแบบเปราะบาง ดังแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 ลายน้ำแบบเปราะบางที่นำเสนอ

ดังนั้นค่าความเข้มของจุดภาพในแต่ละบริเวณของลายน้ำแบบคงที่จะต้องมีการกระจายที่เหมาะสม ลายน้ำแบบคงที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนเมื่อมีการกระจายของค่าความเข้มนี้อย่างไม่เหมาะสม ทำให้การจำจัดลายน้ำแบบคงที่ด้วยโปรแกรมทั่วๆ ไปสามารถทำได้ จะนั้นเพื่อป้องกันการมองเห็นลายน้ำแบบคงที่ เมื่อทำการฟังลงในรูปภาพต้นฉบับแล้วจึงทำ “การผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียม” ดังแสดงในรูปที่ 3.4 เพื่อเป็นการเข้ารหัสในแต่ละตำแหน่งของจุดภาพบนลายน้ำแบบคงที่ทั่วถึงก่อนที่จะนำไปฟังยังรูปภาพต้นฉบับ โดยรหัสลับที่ใช้สร้างชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมนี้ จะต้องเป็นรหัสเดียวกันทั้งในขั้นตอนการฟังและถอดลายน้ำแบบคงที่จะได้ลายน้ำดิจิตอลกลับคืนมา

รูปที่ 3.4 การกระจายตำแหน่งจุดภาพของลายน้ำแบบคงทันแบบสุ่มเทียม

กำหนดให้ W_R แทนลายน้ำแบบคงที่เป็นภาพระดับสีเทาที่มีขนาด $M_1 \times M_2$ จุดภาพ สีดำถูกแทนด้วยค่า 0 และสีขาวถูกแทนด้วยค่า 255 โดยสีจะได้ระดับจากเข้มมาก่อน และถูกแทนด้วยจำนวนเต็มที่มีค่าระหว่างค่าทั้งสอง โดยภาพระดับสีเทาถูกแทนที่ด้วย 256 ระดับสี หรือ 2^8 โดย 8 คือจำนวนบิตในหน่วยความจำที่ใช้เพื่อเก็บค่าหนึ่งค่า ดังนั้นสีดำมีค่าความเข้มเป็น 0 หรือเขียนแทนด้วย 00000000_2 และสีขาวมีค่าความเข้มเป็น 255 ลายน้ำแบบคงที่สามารถแทนด้วยสมการที่ (3.1)

$$W_R = \{W_R(i,j); 0 \leq i < M_1, 0 \leq j < M_2\} \quad (3.1)$$

เมื่อ $W_R(i, j) \in \{0, \dots, 2^L - 1\}$ คือความเข้มของจุดภาพที่ตำแหน่ง (i, j) และ L คือจำนวนหน่วยความจำซึ่งมีหน่วยเป็นบิตที่ใช้ในแต่ละจุดภาพ

กำหนดให้ PN แทนชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมที่มีขนาด $M_1 \times M_2$ จุดภาพ เครื่องหมาย $\oplus$ แทนการกระทำ Exclusive-OR และ W_{RP} คือลายน้ำแบบคงที่ผ่าน การผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบันจุดภาพ การผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบันจุดภาพของลายน้ำแบบคงที่กระทำด้วยสมการที่ (3.2)

$$W_{RP} = W_R \oplus PN \quad (3.2)$$

3.1.2 การแบ่งบริเวณภาพตัดนฉบับ (Non-overlapping block partition of original image)

การแบ่งบริเวณภาพตัดนฉบับเพื่อฝังลาย�้าแบบคงที่และแบบเปลี่ยนไปให้ช้อนทับกันบนเอกสารดีเป็นเทคนิคสำคัญของงานวิจัยนี้ เนื่องจากผู้วิจัยต้องพยายามหลบเลี่ยงไม่ให้ลายน้ำทึบสองแบบถูกฝังช้อนทับกันบนบริเวณของภาพตัดนฉบับ หากว่าลายน้ำทึบสองแบบถูกฝังช้อนทับกันบนบริเวณของภาพตัดนฉบับแล้ว จะทำให้ลายน้ำทึบสองแบบที่ถูกตัดออกจากภาพผลลัพธ์ที่มีลายน้ำฝังอยู่ทำได้ไม่สมบูรณ์

การแบ่งบริเวณหลบเลี่ยงที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เริ่มจากการแบ่งพื้นที่ของภาพตัดนฉบับออกเป็นบริเวณ (Block) ที่ไม่ช้อนทับกัน 2 ขนาด ได้แก่ 8×8 จุดภาพ และ 4×4 จุดภาพ โดยที่ขนาดบริเวณ 8×8 จุดภาพ จะถูกนำมาใช้สำหรับฝังลายน้ำแบบคงที่ จึงต้องเลือกขนาดบริเวณที่มีค่าพลังงานสูง เพราะค่าพลังงานสูงจะมีความคงทนต่อการโจมตีมากกว่าค่าพลังงานต่ำ

สำหรับขนาดบริเวณ 4×4 จุดภาพ จะถูกนำมาใช้ฝังลายน้ำแบบเปลี่ยนไป เพราะมีค่าพลังงานต่ำ หมายความว่าสามารถใช้สำหรับฝังลายน้ำแบบเปลี่ยนไปได้โดยไม่ต้องเสียเวลาและแรงงานมาก แต่ในกรณีที่ต้องฝังลายน้ำแบบคงที่ ขนาดบริเวณ 4×4 จุดภาพจะไม่สามารถแสดงผลลัพธ์ที่ถูกต้องได้ จึงต้องเลือกขนาดบริเวณที่มีค่าพลังงานสูง เพราะค่าพลังงานสูงจะมีความคงทนต่อการโจมตีมากกว่าค่าพลังงานต่ำ

ก. การแบ่งบริเวณที่ไม่ช้อนทับกันสำหรับฝังลายน้ำแบบคงที่

กำหนดให้ A แทนภาพตัดนฉบับซึ่งเป็นภาพระดับสีเทาที่มีขนาด $N_1 \times N_2$ จุดภาพ สามารถแทนด้วยสมการที่ (3.3)

$$A = \{A(i, j); 0 \leq i < N_1, 0 \leq j < N_2\} \quad (3.3)$$

เมื่อ $A(i, j) \in \{0, \dots, 2^L - 1\}$ คือความเข้มของจุดภาพที่ตำแหน่ง (i, j) และ L คือจำนวนหน่วยความจำซึ่งมีหน่วยเป็นบิต (Bit) ที่ใช้ในแต่ละจุดภาพ

จำนวนบริเวณทั้งหมดที่ได้มีความสัมพันธ์กับภาพตัดนฉบับคือ $\frac{N_1}{k} \times \frac{N_2}{k}$ บริเวณ เช่น ในงานวิจัยนี้ใช้ภาพตัดนฉบับมีขนาด 512×512 จุดภาพ และ $k = 8$ จะทำให้ได้จำนวนบริเวณในภาพตัดนฉบับ 64×64 บริเวณ แต่ละบริเวณมีขนาด 8×8 จุดภาพ ดังแสดงในรูปที่ 3.5

$$N_1 = 512$$

	1	2	.....	64
$N_2 = 512$	2			
	.....			
	64			

รูปที่ 3.5 การแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ จะได้จำนวน บริเวณตามแนวแกน x จำนวน 64 บริเวณและทางแนวแกน y จำนวน 64 บริเวณ

หลังจากทำการแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพแล้ว B_R ก่อนที่จะทำการฝังลายนำแบบคงที่ลงบนแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการใช้รหัสลับเพื่อสลับตำแหน่งของบริเวณที่จะฝังลายนำแบบคงที่ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในกระบวนการฝังลายนำแบบคงที่มากขึ้น นอกจากนั้นยังจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาการถอดลายนำติดกับผลิตภัณฑ์ (False positive problem) ได้อีกด้วย ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะทำการสลับตำแหน่งของบริเวณที่จะฝังลายนำแบบคงที่โดยใช้รากฐานของสมการที่ได้รับการพัฒนาไว้ในส่วนที่แล้ว ให้สามารถสลับตำแหน่งของบริเวณที่จะฝังลายนำแบบคงที่ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน

กำหนดให้ PN แทนชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมที่มีขนาด $N_1 \times N_2$ จุดภาพ เครื่องหมาย $\oplus$ แทนการกระทำ Exclusive-OR และ B_{RP} คือบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ ที่ผ่านการผสานสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบนจุดภาพ การผสานสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบนจุดภาพของบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ กระทำด้วยสมการที่ (3.4)

$$B_{RP} = B_R \oplus PN \quad (3.4)$$

ข. การแบ่งบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันสำหรับฝังลายนำแบบเปร大事

กำหนดให้ A แทนภาพต้นฉบับซึ่งเป็นภาพระดับสีเทาที่มีขนาด $N_1 \times N_2$ จุดภาพ สามารถแทนด้วยสมการที่ (3.5)

$$A = \{A(i, j); 0 \leq i < N_1, 0 \leq j < N_2\} \quad (3.5)$$

เมื่อ $A(i, j) \in \{0, \dots, 2^L - 1\}$ คือความเข้มของจุดภาพที่ตำแหน่ง (i, j) และ L คือจำนวนหน่วยความจำซึ่งมีหน่วยเป็นบิตที่ใช้ในแต่ละจุดภาพ

จำนวนบิวตี้ทั้งหมดที่ได้มีความสัมพันธ์กับภาพต้นฉบับคือ $\frac{N_1}{k} \times \frac{N_2}{k}$ บิวตี้ เช่น ในงานวิจัยนี้ใช้ภาพต้นฉบับมีขนาด 512×512 จุดภาพ และ $k = 4$ จะทำให้ได้จำนวนบิวตี้ในภาพต้นฉบับ 128×128 บิวต์ แต่ละบิวต์มีขนาด 4×4 จุดภาพ ดังแสดงในรูปที่ 3.6

$$N_1 = 512$$

$$N_2 = 512$$

1	2	.....	128
2			
.....			
128			

รูปที่ 3.6 การแบ่งภาพต้นฉบับออกเป็นบิวต์ที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 4×4 จุดภาพจะได้จำนวนบิวต์ตามแนวแกน x จำนวน 128 บิวต์และทางแนวแกน y จำนวน 128 บิวต์

3.1.3 การแบ่งบิวต์ลายห้ามเนกประสงค์ (Non-overlapping block partition of multipurpose watermark)

นำลายห้ามเนกประสงค์แบบคงที่และลายห้ามเนกประสงค์แบบเปลี่ยนแปลงมาทำการแบ่งพื้นที่ออกเป็นบิวต์ที่ไม่ซ้อนทับกัน ขนาด 1 จุดภาพ

ก. การแบ่งบิวต์ลายห้ามเนกประสงค์แบบคงที่

กำหนดให้ W_{RP} แทนลายห้ามเนกประสงค์แบบคงที่ผ่านการสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบนจุดภาพ ซึ่งมีขนาด $M_1 \times M_2$ จุดภาพ ลายห้ามเนกประสงค์สามารถแทนด้วยสมการที่ (3.6)

$$W_{RP} = \{W_{RP}(i, j); 0 \leq i < M_1, 0 \leq j < M_2\} \quad (3.6)$$

เมื่อ $W_{RP}(i, j) \in \{0, \dots, 2^L - 1\}$ คือความเข้มของจุดภาพที่ตำแหน่ง (i, j) และ L คือจำนวนหน่วยความจำซึ่งมีหน่วยเป็นบิตที่ใช้ในแต่ละจุดภาพ

จำนวนบิวต์ทั้งหมดที่ได้มีความสัมพันธ์กับลายห้ามเนกประสงค์แบบคงที่คือ $\frac{M_1}{k} \times \frac{M_2}{k}$ บิวต์ เช่น ในงานวิจัยนี้ใช้ลายห้ามเนกประสงค์แบบคงที่มีขนาด 64×64 จุดภาพ และ $k = 1$ แทนค่าลงใน

ความสัมพันธ์จะได้จำนวนบิริเวณในลายน้ำแบบคงที่ 64×64 บิริเวณ แต่ละบิริเวณบนลายน้ำแบบคงที่มีขนาด 1 จุดภาพ ดังแสดงในรูปที่ 3.7

$$M_1 = 64$$

$M_2 = 64$	1	2	.....	64
	2			
	⋮			
	64			

รูปที่ 3.7 การแบ่งลายน้ำแบบคงที่ออกเป็นบิริเวณขนาด 1 จุดภาพ จะทำให้ได้บิริเวณตามแนวแกน x จำนวน 64 บิริเวณ และทางแนวแกน y จำนวน 64 บิริเวณ

ข. การแบ่งบิริเวณลายน้ำแบบเบราะบาง

กำหนดให้ W_F แทนลายน้ำแบบเบราะบางซึ่งเป็นภาพขาวดำ (Binary image) มีขนาด $M_1 \times M_2$ จุดภาพ ค่าความเข้มของภาพถูกแทนด้วยสีขาวและสีดำเท่านั้น โดยสีขาวมีค่าความเข้มเป็น 1 และสีดำมีค่าความเข้มเป็น 0 ลายน้ำดิจิตอลสามารถแทนด้วยสมการที่ (3.7)

$$W = \{W(i, j); 0 \leq i < M_1, 0 \leq j < M_2\} \quad (3.7)$$

เมื่อ $W(i, j) \in \{0, 1\}$ สำหรับทุกๆ (i, j) ซึ่ง $0 \leq i < M_1, 0 \leq j < M_2$ จำนวนบิริเวณทั้งหมดที่ได้ มีความสัมพันธ์กับลายน้ำแบบเบราะบางคือ $\frac{M_1}{k} \times \frac{M_2}{k}$ บิริเวณ เช่น ในงานวิจัยนี้ใช้ลายน้ำแบบเบราะบางมีขนาด 128×128 จุดภาพ และ $k = 1$ แทนค่าลงในความสัมพันธ์จะได้จำนวนบิริเวณในลายน้ำแบบเบราะบาง 128×128 บิริเวณ แต่ละบิริเวณบนลายน้ำแบบเบราะบางที่มีขนาด 1 จุดภาพ ดังแสดงในรูปที่ 3.8

$$M_1 = 128$$

$M_2 = 128$	1	2	.....	128
	2			
	⋮			
	128			

รูปที่ 3.8 การแบ่งลายน้ำแบบเบราะบางออกเป็นบิริเวณขนาด 1 จุดภาพ จะทำให้ได้บิริเวณตามแนวแกน x จำนวน 32 บิริเวณ และทางแนวแกน y จำนวน 32 บิริเวณ

3.1.4 การแปลงเอสวีดี (Single value decomposition)

เมื่อทำการแบ่งบริเวณของภาพต้นฉบับออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันแล้ว จากนั้นนำแต่ละบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันสำหรับผังลายนำแบบคงที่ผ่านการการผสมสัญญาณ รบกวนแบบสุ่มเทียมขนาด 8×8 จุดภาพ $B_{RPi,j}$ และบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันสำหรับผังลายนำแบบประจำขนาด 4×4 จุดภาพ $B_{i,j}$ มาแปลงเอสวีดี โดยใช้สมการที่ (3.8) ทำให้เมทริกซ์ $B_{i,j}$ ถูกแยกออกเป็นสามเมทริกซ์ที่มีขนาดเดียวกับเมทริกซ์ต้นฉบับ คือ $U_{i,j}$, $S_{i,j}$ และ $V_{i,j}$

$$B_{i,j} = U_{i,j} S_{i,j} V_{i,j}^T \quad (3.8)$$

3.1.5 วิธีการผังลายนำเนกประสงค์ลงบนบริเวณของภาพต้นฉบับ (Multipurpose watermark embedded of original image)

เมื่อได้บริเวณของเมทริกซ์(es)สำหรับผังลายนำแบบคงที่ขนาด 8×8 จุดภาพ และ บริเวณของเมทริกซ์(es)สำหรับผังลายนำแบบประจำขนาด 4×4 จุดภาพแล้ว จากนั้นนำแต่ละบริเวณดังกล่าวมาผังลายนำแบบคงที่และผังลายนำแบบประจำ

ก. การผังลายนำแบบคงที่

นำค่าบิตลายนำแบบคงที่ W_{RP} (Permuted Robust watermark) จากบริเวณของลายนำแบบคงที่แบ่งไว้แล้วมาผังลงบนค่าเอกสารฐานลำดับที่หนึ่ง ในบริเวณของเมทริกซ์(es) $S_{i,j}$ ซึ่งได้จากการแปลงเอสวีดีบันแต่ละบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ โดยใช้สมการที่ (3.9)

$$S'_{i,j} = (S_{i,j} - S_{i,j} \bmod T_R) + (W_{RPi,j} / 255) * T_R \quad (3.9)$$

โดยที่	$S_{i,j}$	เป็นค่าเอกสารฐานลำดับที่หนึ่งในบริเวณของเมทริกซ์(es)
	$S'_{i,j}$	เป็นค่าเอกสารฐานที่ถูกผังลายนำแบบคงที่แล้ว
	$W_{RPi,j}$	เป็นค่าลายนำแบบคงที่จะผังลงในบริเวณของเมทริกซ์(es)
	T_R	เป็นช่วงค่าเอกสารฐานของลายนำแบบคงที่ (Predefined quantization coefficient)

1) การค้นหาค่าที่ดีที่สุด

วิธีการฝังลายนำดิจิตอลที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ ได้เพิ่มพังก์ชันการค้นหาค่าที่ดีที่สุดเข้าไปในกระบวนการฝังลายนำดิจิตอล มีข้อได้เปรียบเหนือวิธีการฝังลายนำดิจิตอลของ (Xiaohu และ Xiaofeng, 2008) ที่นำเสนอไว้คือ สามารถให้ค่า PSNR ที่สูงกว่า ในขณะที่ยังคงรักษาความคงทนของลายนำดิจิตอลแบบเดิมไว้

แสดงตัวอย่างการฝังลายนำดิจิตอลเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่างวิธีการของ (Xiaohu และ Xiaofeng, 2008) และวิธีการฝังลายนำดิจิตอลที่นำเสนอ

กำหนดให้ค่าเอกสารของบริเวณภาพด้านบน $S_{i,j}$ มีค่าเป็น “1005” บิตลายนำดิจิตอล W มีค่าเป็น “200” และช่วงค่าเอกสารของลายนำดิจิตอล T มีค่าเป็น “50” ซึ่งสามารถแทนค่าเพื่อแสดงการฝังลายนำดิจิตอลได้ดังต่อไปนี้

วิธีการฝังลายนำดิจิตอลของ (Xiaohu และ Xiaofeng, 2008)

$$S'_{i,j} = (S_{i,j} - S_{i,j} \bmod T) + (W / 255) * T$$

$$S'_{i,j} = (1005 - 1005 \bmod 50) + (200 / 255) * 50$$

$$S'_{i,j} = 1039.22$$

วิธีการฝังลายนำดิจิตอลที่นำเสนอ

$$S'_{i,j} = (S_{i,j} - S_{i,j} \bmod T) + (W / 255) * T$$

$$S'_{i,j} = (1005 - 1005 \bmod 50) + (200 / 255) * 50$$

$$S'_{i,j} = 1039.22$$

เพิ่มพังก์ชันการค้นหาค่าที่ดีที่สุด

$$S'_{L_{i,j}} = (S'_{i,j} - T)$$

$$S'_{R_{i,j}} = (S'_{i,j} + T)$$

ทำการค้นหาค่าเอกสารที่ใกล้กับค่าเอกสารเดิมที่สุด ค่าเดิม $S_{i,j}$ ในที่นี่มีค่าเป็น “1005” ทางด้านซ้าย $S'_{L_{i,j}}$ มีค่าเป็น “989.22” หรือด้านขวา $S'_{R_{i,j}}$ มีค่าเป็น “1089.22” $S'_{i,j}$ มีค่าเป็น “1039.22” จากตัวอย่างค่าที่ใกล้กับค่าเดิมที่สุดคือ $S'_{L_{i,j}}$ มีค่าเป็น “989.22” ด้วยเหตุนี้ พังก์ชันการค้นหาค่าที่ดีที่สุดจึงทำให้ภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการฝังลายนำดิจิตอลที่นำเสนอ มีค่า PSNR ที่สูงกว่า

ข. การฝังลายน้ำแบบเประบาง

ในขณะเดียวกันนำค่าบิตรายน้ำแบบเประบาง W_F (Fragile watermark) จากบริเวณของลายน้ำแบบเประบางที่แบ่งไว้แล้วมาฝังลงบนค่าเอกสารฐานลำดับที่สาม ในบริเวณของเมทริกซ์อีส ซึ่งได้จากการแปลงเอกสารดิบบันแต่ละบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 4×4 จุดภาพ โดยใช้สมการที่ (3.10)

$$\text{if } W_{F,ij} = 1 \text{ and } (S_{i,j} \bmod T_F) \geq \frac{1}{4} T_F$$

$$\text{if } W_{F,ij} = 1 \text{ and } (S_{i,j} \bmod T_F) < \frac{1}{4} T_F$$

$$\text{if } W_{F,ij} = 0 \text{ and } (S_{i,j} \bmod T_F) \leq \frac{3}{4} T_F$$

$$\text{if } W_{F,ij} = 0 \text{ and } (S_{i,j} \bmod T_F) > \frac{3}{4} T_F$$

$$\begin{cases} S'_{i,j} = S_{i,j} - (S_{i,j} \bmod T_F) + \frac{3}{4} T_F, \\ S'_{i,j} = \left[S_{i,j} - \frac{1}{4} T_F \right] - \left[\left(S_{i,j} - \frac{1}{4} T_F \right) \bmod T_F \right] + \frac{3}{4} T_F, \\ S'_{i,j} = S_{i,j} - (S_{i,j} \bmod T_F) + \frac{1}{4} T_F, \\ S'_{i,j} = \left[S_{i,j} - \frac{1}{2} T_F \right] - \left[\left(S_{i,j} - \frac{1}{2} T_F \right) \bmod T_F \right] + \frac{1}{4} T_F, \end{cases} \quad (3.10)$$

โดยที่ $S_{i,j}$ เป็นค่าเอกสารฐานลำดับที่สามในบริเวณของเมทริกซ์อีส

$S'_{i,j}$ เป็นค่าเอกสารที่ถูกฝังลายน้ำแบบเประบางแล้ว

$W_{F,ij}$ เป็นค่าลายน้ำแบบเประบางที่จะฝังลงในบริเวณของเมทริกซ์อีส

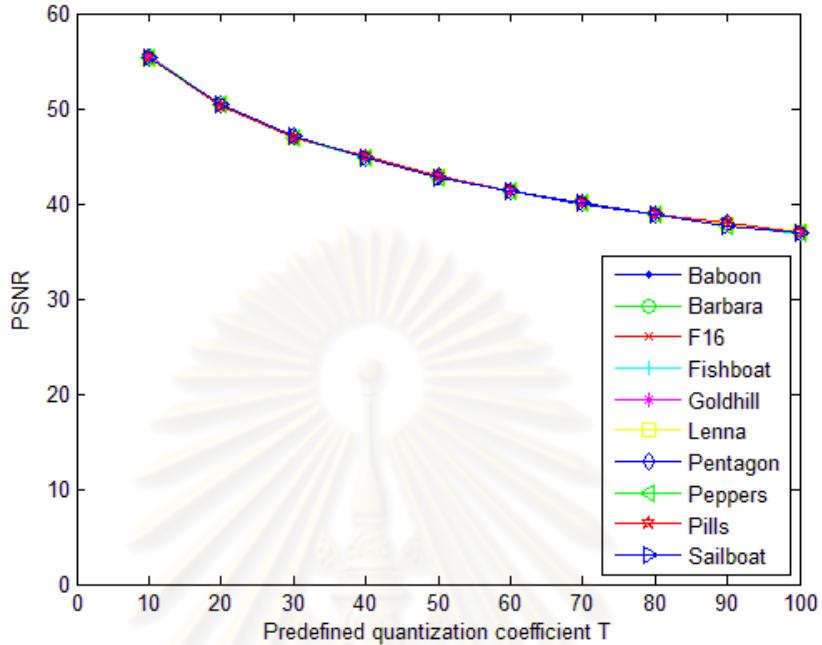
T_F เป็นช่วงค่าเอกสารฐานของลายน้ำแบบเประบาง

ปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาสำหรับการฝังลายน้ำอย่างประسنค์ในงานวิจัยนี้คือ การเลือกช่วงค่าเอกสารฐาน การเลือกตำแหน่งค่าเอกสาร และการเลือกตำแหน่งค่าเอกสารที่หลบเลี่ยงกัน

ก. การเลือกช่วงค่าเอกสาร

เพื่อให้ลายน้ำดิจิตอลที่ฝังลงไปมีความทนทานสูงและไม่สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้ด้วยตาเปล่า ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเพื่อหาค่า T ที่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้

โดยกำหนดให้ค่า T ถูกเพิ่มครั้งละ 10 เริ่มตั้งแต่ 10 จนถึง 100 ดังแสดงในรูปที่ 3.9 กราฟค่า $PSNR$ ที่ได้จากการปรับค่า T เพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง

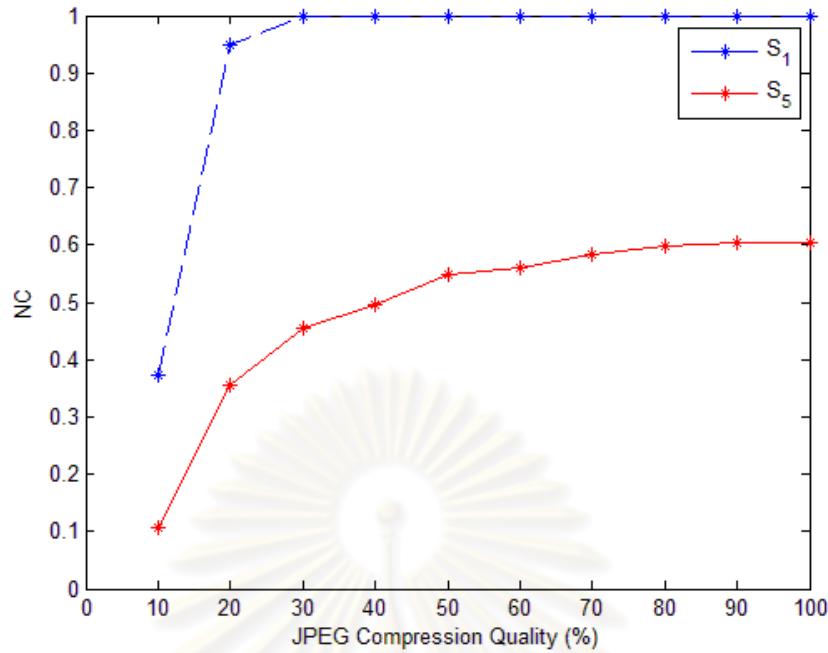

รูปที่ 3.9 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของ $PSNR$ กับการปรับค่า T

จากการทดลองพบว่าเมื่อค่า T เพิ่มขึ้น ค่า $PSNR$ จะลดลง เพราะเมื่อช่วงของ การควบคุมได้ซึ่งก็จะทำให้ค่าเอกสารฐานของรูปภาพลดลงบัญญะเปลี่ยนแปลงไปจากค่าเดิมมากขึ้นด้วย ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่าค่า T ที่เหมาะสมสำหรับการฝังลายนำแบบคงทันในงานวิจัยนี้ควรอยู่ที่ 90 ส่วนค่า T ที่เหมาะสมสำหรับการฝังลายนำแบบประบاغควรอยู่ที่ 15

๙. การเลือกตำแหน่งค่าเอกสารฐาน

นอกจากการเลือกค่า T ที่เหมาะสมกับงานวิจัยแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาอีกด้วย คือ การเลือกตำแหน่งค่าเอกสารฐาน เพื่อทำให้ลายนำดิจิตอลที่ฝังลงไปในตำแหน่งที่เลือกไว้มีความทนทานสูง ผู้วิจัยจึงทำการทดลองเพื่อหาตำแหน่งค่าเอกสารฐาน S ที่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ จากความสัมพันธ์ของตำแหน่งค่าเอกสารฐานกับความคงทน โดยเลือกตำแหน่งค่าเอกสารฐานลำดับที่หนึ่ง S_1 และตำแหน่งค่าเอกสารฐานลำดับที่ห้า S_5 นำมาทำการฝังลายนำดิจิตอลตัวเดียวกันและกำหนดให้ T เท่ากับ 90 เมื่อนอกนั้น แล้วนำรูปภาพผลลัพธ์มาทำการบีบอัดภาพ โดยกำหนดระดับคุณภาพที่ 10%, 20%, 30%, 40%, 50%, 60%, 70%, 80%, 90% และ 100% ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 3.10 กราฟค่า NC ที่ได้จากการทดสอบโดยวิธีการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพเพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง

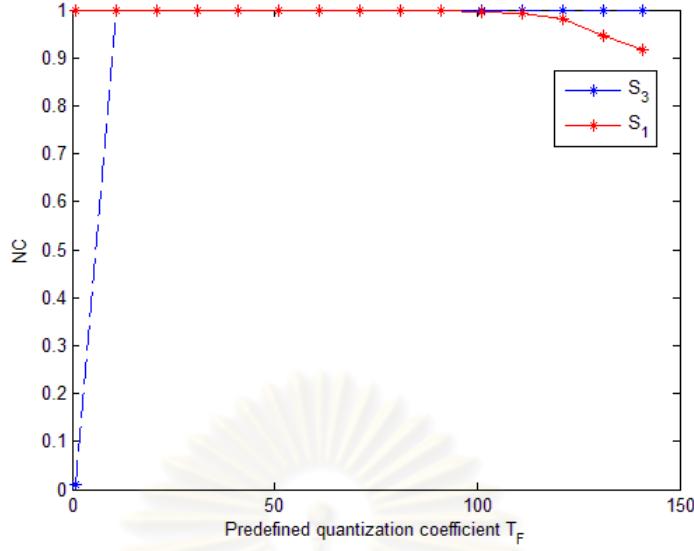

รูปที่ 3.10 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งค่าเอกสารกับความคงทน

จากผลการทดลองพบว่าเมื่อเพิ่มระดับการบีบอัดภาพมากขึ้น มีผลให้ค่าความคงทน NC ของลายน้ำที่ถอดได้จากตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่หนึ่ง S_1 และค่าเอกสารลำดับที่ห้า S_5 ลดลง แต่อย่างไรก็ตามค่า NC ของลายน้ำที่ถอดได้จากตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่หนึ่ง S_1 มีค่าสูงกว่าตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่ห้า S_5 อย่างชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปผลได้ว่าการเลือกตำแหน่งที่มีผลต่อความคงทนโดยตรง เนื่องจากค่าพลังงานสูงจะมีความคงทนต่อการบีบอัดภาพมากกว่าค่าพลังงานต่ำ

ค. การเลือกตำแหน่งค่าเอกสารที่หลบเลี้ยงกัน

หลังจากเลือกตำแหน่งค่าเอกสารที่เหมาะสมสำหรับการฝังลายน้ำแบบคงทนและลายน้ำแบบเบรพาบางแล้ว ปัจจัยสุดท้ายที่ต้องนำมาพิจารณา ก็คือการหลบเลี้ยงไม่ให้ลายน้ำแบบคงทนและแบบเบรพาบางชนกัน ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดลองเพื่อหาค่าที่เหมาะสมเพื่อรับประกันได้ว่าลายน้ำทั้งสองจะไม่เกิดการชนกัน โดยเริ่มจากทำการฝังลายน้ำแบบคงทนในตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่หนึ่ง S_1 จากนั้นทำการฝังลายน้ำแบบเบรพาบางในตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่สาม S_3 โดยกำหนดให้ค่า T_F ถูกเพิ่มครั้งละ 10 เริ่มตั้งแต่ 10 จนถึง 150 ดังแสดงในรูปที่ 3.11 กราฟค่า NC ที่ได้จากการปรับค่า T_F เพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง

รูปที่ 3.11 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่งค่าเอกสารกับการปรับค่า T

จากการทดลองพบว่าเมื่อช่วงค่าเอกสารของลายน้ำแบบVERAGEบาง T_F เพิ่มมากขึ้นจนถึง 100 จะมีผลให้ค่า NC ของลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้จากตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่หนึ่ง S_1 นั้นมีค่าลดลง ในงานวิจัยนี้จึงกำหนดค่า T_F สำหรับการฝังลายน้ำแบบVERAGEไว้เพียง 15 เท่านั้น วัตถุประสงค์แรกเพื่อเป็นการหลบเลี่ยงการชนกันระหว่างลายน้ำแบบคงทันและแบบVERAGE จากกราฟเห็นได้ชัดเจนว่า ค่าที่ถูกเลือกใช้ในงานวิจัยนี้ห่างจากจุดที่จะทำให้เกิดการชนกันมาก จึงสามารถรับประทานได้ว่าถ้าเลือกฝังลายน้ำแบบคงทันในตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่หนึ่ง S_1 และเลือกฝังลายน้ำแบบคงทันในตำแหน่งค่าเอกสารลำดับที่สาม S_3 จะไม่เกิดการชนกันของลายน้ำทั้งสองอย่างแน่นอน วัตถุประสงค์ที่สองเพื่อให้ลายน้ำแบบVERAGEมีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลบนรูปภาพที่มีลายน้ำฝังอยู่ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ค่า T_F ที่มีค่าน้อย

3.1.6 การแปลงເອສວຶດກັບ (Inverse SVD)

เมื่อทำการฝังลายน้ำบนเอกสารแล้ว หลังจากนั้นทำการแปลงสามบริเวณเมทริกซ์ເອສ $S'_{i,j}$ ของภาพต้นฉบับเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นทำการแปลงสามบริเวณเมทริกซ์ $U'_{i,j}$, $S'_{i,j}$ และ $V'_{i,j}$ ซึ่งอยู่ในโหมดเมนความถี่ ให้กลับเป็นโหมดเมนเวลาดังเดิมด้วยการทำการแปลงกลับເອສວຶດ (Inverse single value decomposition) ตามสมการที่ (3.11) เพื่อทำการสร้างบริเวณเมทริกซ์ที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่ $B'_{i,j}$ ทำซ้ำจนครบทุกบริเวณของภาพต้นฉบับ

$$B'_{i,j} = U'_{i,j} S'_{i,j} V'^T_{i,j} \quad (3.11)$$

3.1.7 การทดสอบด้วยวิธีที่มีความแม่นยำสูง

นำบริเวณของภาพต้นฉบับขนาด 8×8 จุดภาพ ที่ผ่านการฝังลายนำ้แบบคงทันแล้ว และยังคงมีการผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมอยู่ จากนั้นทำการดึงสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมออก โดยใช้รหัสลับเดียวกันที่ใช้ในขั้นตอนการผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมบนจุดภาพของบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกันขนาด 8×8 จุดภาพ เพื่อถอดรหัสในแต่ละบริเวณของภาพต้นฉบับที่มีลายนำ้แบบคงทันฝังอยู่เดิมคืนมา

3.1.8 การรวมเด็ลเบริเวนของภาพต้นฉบับกลับคืน (Watermarked image reconstruction)

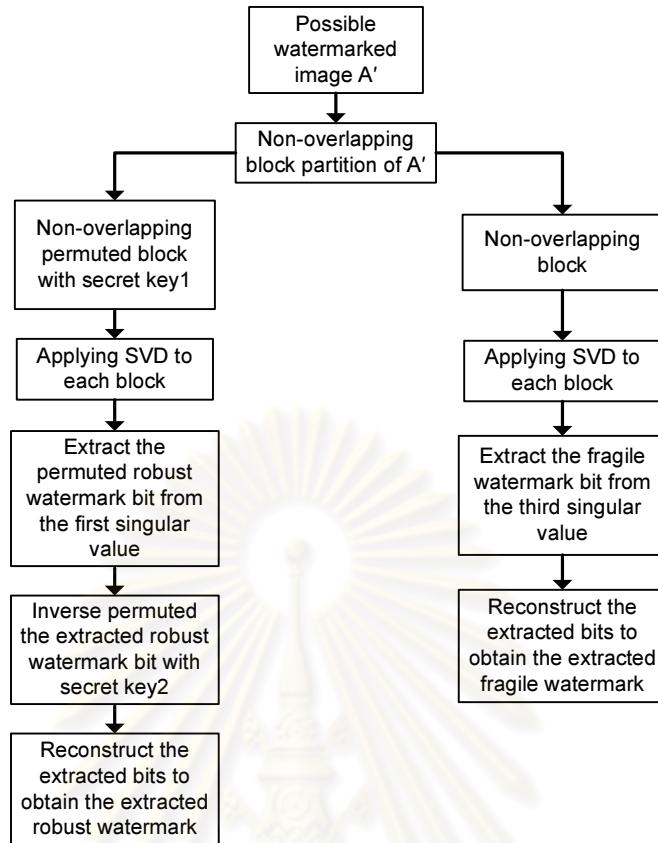
เมื่อทำการแปลงกลับเอกสารดิจิทัลทุกบริเวณของภาพแล้ว จากนั้นนำริเวณทั้งหมดรวมกลับคืนชึ้นซึ่งก็จะได้ภาพต้นฉบับที่มีรายละเอียดมากขึ้น

รูปที่ 3.12 การรวมแต่ละบริเวณของภาพดันฉบับกลับคืน

3.2 วิธีการถอดลายน้ำอเนกประสงค์ (Watermark extraction)

การถอดลายน้ำดิจิตอลแบบเปรฯบงและแบบคงที่จากภาพที่ต้องการทดสอบใช้กระบวนการเดียวกับการฝังลายน้ำดิจิตอล ดังแสดงในรูปที่ 3.13 ซึ่งอธิบายลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

รูปที่ 3.13 วิธีการถอดลายน้ำอเนกประสงค์

3.2.1 การแบ่งบริเวณภาพที่ต้องการทดสอบ (Non-overlapping block partition of watermarked image)

จากนั้นนำภาพที่ต้องการทดสอบมาทำการแบ่งพื้นที่ออกเป็นบริเวณที่ไม่ซ้อนทับกัน 2 ขนาด ได้แก่ 8×8 จุดภาพ และ 4×4 จุดภาพ จากนั้นทำการสลับตำแหน่งของบริเวณที่จะฝังลายน้ำแบบคงที่ โดยใช้วิธีการผสมสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมก่อนที่จะทำการถอดลายน้ำแบบคงที่จากแต่ละบริเวณของภาพที่ต้องการทดสอบ

3.2.2 การแปลงເອສົວດີ (Single value decomposition)

เมื่อได้บริเวณของภาพที่ต้องการทดสอบ ขนาด 8×8 จุดภาพ และ 4×4 จุดภาพ ที่มีลายน้ำดิจิตอลฝังอยู่มาแล้ว $B'_{i,j}$ มาแปลงເອສົວດີ โดยใช้สมการที่ (3.12) ซึ่งจะทำให้ได้สามเมตริกซ์ $U_{i,j}$, $S'_{i,j}$ และ $V_{i,j}$

$$B'_{i,j} = U_{i,j} S'_{i,j} V_{i,j}^T \quad (3.12)$$

3.2.3 วิธีการถอดลายน้ำอเนกประสงค์จากภาพที่ต้องการทดสอบ (Extraction watermark)

วิธีการถอดบิตลายน้ำแบบคงทัน W_R (Robust watermark) จากค่าเอกสารฐานลำดับที่หนึ่ง ในบริเวณเมทริกซ์อส $S_{i,j}'$ ของภาพที่ต้องการทดสอบ ทำได้โดยใช้สมการที่ (3.13)

$$W'_{RPi,j} = ((S'_{i,j} \bmod T_R) / T_R) * 255 \quad (3.13)$$

โดยที่ $W'_{RPi,j}$ เป็นค่าลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้จากค่าเอกสารฐานลำดับที่หนึ่งในบริเวณเมทริกซ์อส
 $S'_{i,j}$ เป็นค่าเอกสารฐานที่มีลายน้ำแบบคงทันฝังอยู่
 T_R เป็นช่วงค่าเอกสารฐานของลายน้ำแบบคงทัน

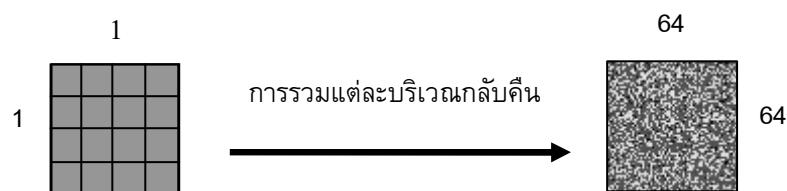
วิธีการถอดบิตลายน้ำแบบเปราะบาง W_F (Fragile watermark) จากค่าเอกสารฐานลำดับที่สามในบริเวณเมทริกซ์อส $S'_{i,j}$ ของภาพที่ต้องการทดสอบ ทำได้โดยใช้สมการที่ (3.14)

$$W'_{Fi,j} = \begin{cases} 1, (S'_{i,j} \bmod T_F) > \frac{T_F}{2} \\ 0, otherwise \end{cases} \quad (3.14)$$

โดยที่ $S'_{i,j}$ เป็นค่าเอกสารฐานที่มีลายน้ำแบบเปราะบางฝังอยู่
 $W'_{F,i,j}$ เป็นค่าลายน้ำแบบเปราะบางที่ถอดได้จากค่าเอกสารฐานลำดับที่สามในบริเวณเมทริกซ์อส
 T_F เป็นช่วงค่าเอกสารฐานของลายน้ำแบบเปราะบาง

3.2.4 การรวมแต่ละบริเวณของลายน้ำอเนกประสงค์กลับคืน (Reconstruct the extracted watermark bits to obtain the extracted watermark)

เมื่อทำการถอดหาลายน้ำแบบคงทันและแบบเปราะบางจากภาพที่ต้องการทดสอบจนครบทุกบริเวณแล้ว จากนั้นนำแต่ละบริเวณของลายน้ำดิจิตอลทั้งสองที่มีขนาด 1 จุดภาพ มารวมกลับคืนซึ่งจะได้ลายน้ำแบบเปราะบางที่ถอดออกมากลับคืนจากภาพที่ต้องการทดสอบ ส่วนลายน้ำแบบคงทันจะได้จุดภาพที่ยังคงมีสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมผสมอยู่ ดังแสดงในรูปที่ 3.14

รูปที่ 3.14 การรวมภาพลายน้ำอเนกประสงค์แต่ละบริเวณกลับคืน 64×64 จุดภาพ

3.2.5 การทดสอบชุดสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียม

นำจุดภาพของลายนำ้แบบคงที่ยังคงมีสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียมผสมอยู่มาทำการดึงจุดภาพของลายนำ้แบบคงที่จากสัญญาณรบกวนแบบสุ่มเทียม โดยใช้รหัสลับเดียว กันที่ใช้ในขั้นตอนการฝังลายนำ้แบบคงที่ เพื่อทดสอบรหัสในแต่ละตำแหน่งจุดภาพของลายนำ้ดิจิตอลค่าเดิมคืนมา ซึ่งจะได้ลายนำ้แบบคงที่ถอดได้จากการภาพที่ต้องการทดสอบดังแสดงในรูปที่ 3.15

รูปที่ 3.15 ลายนำ้แบบคงที่ถอดได้จากการภาพที่ต้องการทดสอบ

3.3 การวัดค่าประสิทธิภาพ

ก. การวัดประสิทธิภาพการฝังลายนำ้ดิจิตอล

คือการทดสอบค่าความเหมือนของภาพต้นฉบับกับภาพที่มีลายนำ้ดิจิตอลฝังอยู่โดยใช้เกณฑ์เชิงปริมาณนั่นคือ ถ้า $PSNR$ มีค่าสูงแสดงว่าภาพที่ฝังลายนำ้ดิจิตอลแล้วกับภาพต้นฉบับมีความเหมือนกันมากจนไม่สามารถมองเห็นความผิดเพี้ยนจากการฝังลายนำ้ดิจิตอลได้ (สมการคำนวณค่าความผิดเพี้ยนของภาพมีอธิบายอยู่ในหัวข้อที่ 2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ (ข.))

ข. การวัดประสิทธิภาพการทดสอบลายนำ้ดิจิตอลแบบเปรียบเทียบ

คือการทดสอบค่าความเหมือนของลายนำ้ดิจิตอลระหว่างลายนำ้ดิจิตอลต้นฉบับกับลายนำ้ดิจิตอลที่ถอดออกมายield="block"/>ได้หลังผ่านการโجمตีแบบต่างๆ ซึ่งถ้า NC ที่ได้นั้นมีค่าใกล้เคียง 1 มากเท่าใด หมายถึงลายนำ้ดิจิตอลที่ถอดออกมายield="block"/>ได้จะมีความเหมือนกับลายนำ้ดิจิตอลต้นฉบับมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สมการคำนวณค่าความเหมือนของภาพมีอธิบายอยู่ในหัวข้อที่ 2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ (ค.))

ค. การวัดประสิทธิภาพการทดสอบลายนำ้ดิจิตอลแบบคงที่

โดยใช้การวัดค่าความเหมือน คือการทดสอบค่าความเหมือนของลายนำ้ดิจิตอลระหว่างลายนำ้ดิจิตอลต้นฉบับกับลายนำ้ดิจิตอลที่ถอดออกมายield="block"/>ได้ หลังผ่านการโجمตีแบบต่างๆ

ชีงถ้า NC ที่ได้นั้นมีค่าใกล้เคียง 1 มากเท่าใด หมายถึงรายน้ำดิจิตอลที่ถูกต้องมากที่จะมีความเหมือนกับรายน้ำดิจิตอลต้นฉบับมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สมการคำนวณค่าความเหมือนของภาพมืออิบราอยู่ในหัวข้อที่ 2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ (ค.))

๔. การวัดประสิทธิภาพการถอดลายน้ำดิจิตอล

โดยใช้การวัดค่าอัตราความผิดพลาด คือการทดสอบค่าอัตราความผิดพลาดระหว่างจำนวนบิตลายน้ำดิจิตอลต้นฉบับและจำนวนบิตลายน้ำดิจิตอลที่ถูกต้องได้ หลังผ่านการโอมตีแบบต่างๆ ชีงถ้า BER ที่ได้นั้นมีค่าใกล้เคียง 0 มากเท่าใดแสดงว่าจำนวนบิตลายน้ำดิจิตอลที่ถูกต้องมากที่จะมีความเหมือนกับจำนวนบิตลายน้ำดิจิตอลต้นฉบับมากขึ้นด้วยเช่นกัน (สมการคำนวณค่าความผิดพลาดของภาพมืออิบราอยู่ในหัวข้อที่ 2.3.7 เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพ (ง.))

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

บทที่ 4

การทดลองและผลการทดลอง

ในบทนี้จะกล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ผลการทดลองของวิธีการฝังและถอดลายนำอเนกประสงค์ การทดสอบความคงทนและเบร้าบงของลายนำอเนกประสงค์ การทดสอบประสิทธิภาพด้วย $PSNR$ และการทดสอบประสิทธิภาพของอัลกอริธึม จากการดำเนินงานวิจัยนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- 4.1.1 ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คือ Matlab เวอร์ชัน R2009
- 4.1.2 ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ในการทดลองคือ ซีพียู Intel® Core™ 2 Duo processor T7500 หน่วยความจำ 2 GB ฮาร์ดดิสก์ 160 GB บนระบบปฏิบัติการ Microsoft Window 7
- 4.1.3 รูปภาพที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้
  - ก. รูปภาพระดับสีเทาขนาด 512×512 จุดภาพจำนวน 10 ภาพ มีไฟล์ภาพนามสกุล .BMP ซึ่งมีขนาด 8 บิตต่อหนึ่งจุดภาพ ใช้แทนรูปภาพต้นฉบับ
  - ข. รูปภาพระดับสีเทาขนาด 32×32 จุดภาพ จำนวน 1 ภาพ มีไฟล์ภาพนามสกุล .BMP ใช้แทนลายนำแบบคงทน
  - ค. รูปภาพขาวดำขนาด 128×128 จุดภาพ จำนวน 1 ภาพ มีไฟล์ภาพนามสกุล .BMP ใช้แทนลายนำแบบเบร้าบง

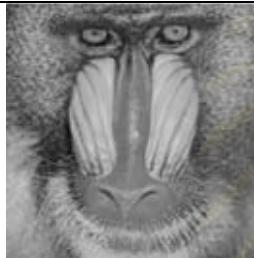
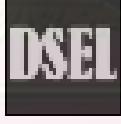
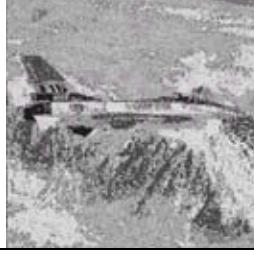
4.2 ผลการทดลอง

4.2.1 วิธีการฝังและถอดลายนำอเนกประสงค์

การทดลองนี้จะใช้รูปภาพระดับสีเทาขนาด 32×32 จุดภาพ จำนวน 1 ภาพ แทนลายนำแบบคงทน และใช้รูปภาพขาวดำขนาด 128×128 จุดภาพ จำนวน 1 ภาพ แทนลายนำแบบเบร้าบง ฝังลงในตำแหน่งที่ไม่ทับซ้อนกันบนรูปภาพต้นฉบับ ซึ่งเป็นภาพระดับสีเทาขนาด 512×512 จุดภาพ จำนวน 10 ภาพ จากนั้นทำการเปรียบเทียบรูปภาพต้นฉบับกับรูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการฝังลายนำแบบคงทนและลายนำแบบเบร้าบงแล้ว ด้วยการวัดค่า $PSNR$ ต่อมำทำการถอดลายนำแบบคงทนและลายนำแบบเบร้าบงจากรูปภาพผลลัพธ์

ทั้งหมด และทำการเปรียบเทียบลายน้ำแบบคงทันฉบับกับลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้ และลายน้ำแบบประบางตันฉบับกับลายน้ำแบบประบางที่ถอดได้ ด้วยการวัดค่า NC และ BER โดยรูปภาพตันฉบับ, ลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้, ลายน้ำแบบประบางที่ถอดได้, ค่า $PSNR$, NC และ BER ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 รูปภาพตันฉบับ ลายน้ำคงทันและลายน้ำประบางที่ถอดได้

ชื่อรูปภาพตันฉบับ				
รูปภาพตันฉบับ	ลายน้ำคงทันที่ถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้	
$PSNR$ (dB)	NC	BER	NC	BER
1. Baboon				
				
41.262	1.000	0.000	1.000	0.000
2. Barbara				
				
41.566	1.000	0.000	1.000	0.000
3. F16				
				
41.101	1.000	0.000	1.000	0.000

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อรูปภาพต้นฉบับ					
รูปภาพต้นฉบับ	ถ่ายน้ำคงทนที่ถอดได้		ถ่ายน้ำเปลี่ยนบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
4. Fishboat					
41.480	1.000	0.000	1.000	0.000	
5. Goldhill					
41.415	1.000	0.000	1.000	0.000	
6. Lena					
41.562	1.000	0.000	1.000	0.000	
7. Pentagon					
41.381	1.000	0.000	1.000	0.000	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อรูปภาพต้นฉบับ					
รูปภาพต้นฉบับ	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำเปล่าบางทันทีถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
8. Peppers					
			DSEL	DSEL	DSEL
41.437	1.000	0.000	1.000	0.000	
9. Pills					
			DSEL	DSEL	DSEL
41.034	1.000	0.000	1.000	0.000	
10. Sailboat					
			DSEL	DSEL	DSEL
41.061	1.000	0.000	1.000	0.000	

4.2.2 การทดสอบความคงทนและเปล่าบางของลายน้ำอเนกประสงค์

การโจมตีที่ใช้ในการทดสอบมีทั้งหมด 6 รูปแบบ ดังนี้

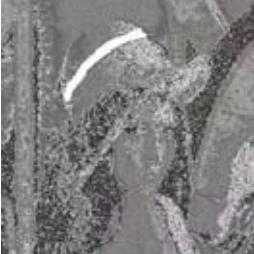
- 1) การแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ (Image faking)
- 2) การตัดภาพเป็นบางส่วน (Image cropping)
- 3) การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG (JPEG compression)

- 4) การแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper (Noise adding)
- 5) การปรับคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์ (Image filtering)
- 6) การปรับขนาดภาพ (Image scaling)
- 7) การหมุนภาพ (Image rotation)

ก. การทดสอบโดยวิธีการแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ

เป็นการนำภาพผลลัพธ์มาทำการแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ โดยเจตนาที่จะบิดเบือนความหมายของรูปภาพ ด้วยการเพิ่มหรือลบรายละเอียดข้อมูลบนรูปภาพผลลัพธ์ ในสัดส่วนพื้นที่ขนาดต่างกัน โดยใช้โปรแกรม Adobe Photoshop เวอร์ชัน 7.0 แล้วทำการถอดลายน้ำแบบคงทนและลายน้ำแบบเปละบางจากรูปภาพที่ถูกแก้ไขแต่ละรูปแบบ ผลการทดลองที่ได้ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการทดลองของการแก้ไขปลอมแปลงรูปภาพ

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปละบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. ลบหมวก					
			DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL		
25.505	0.969	0.013	0.973	0.011	
2. ลบจากหลังขวา					
			DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL		
28.483	0.978	0.009	0.949	0.021	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำเปล่าบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
3. เพิ่มดอกไม้ 1 ดอก					
32.992	0.967	0.014	0.955	0.019	
4. เพิ่มดอกไม้ 3 ดอก					
23.941	0.772	0.093	0.881	0.051	
5. เพิ่มดอกไม้และแก้ไขจากหลังซ้าย					
19.193	0.791	0.090	0.788	0.095	

ข. การตัดภาพเป็นบางส่วน

การทดสอบโดยวิธีการตัดภาพเป็นบางส่วน เป็นการนำรูปภาพผลลัพธ์มาทำการตัดภาพตั้งแต่ขนาด 10 % ไปจนถึง 90 % ด้วยอัลกอริธึมของ crop ในโปรแกรม MATLAB เวอร์ชัน R2009 แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการถอดลายน้ำแบบคงทันและลายน้ำแบบเปล่าบางที่อยู่ในรูปภาพ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.1

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองของการตัดภาพเป็นบางส่วน

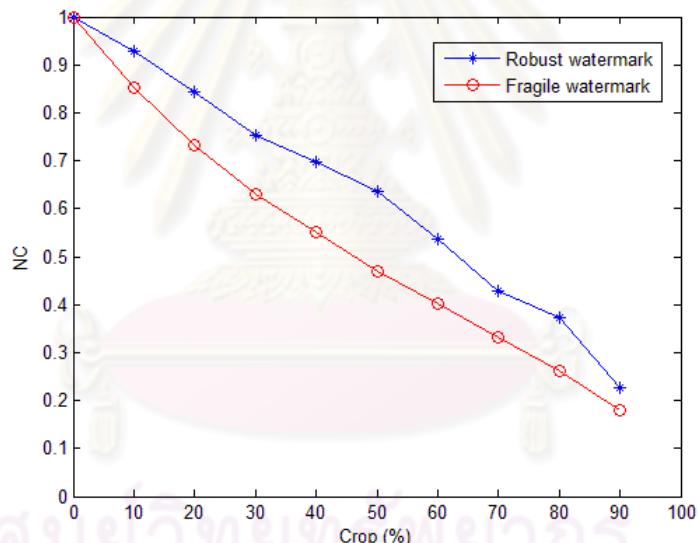
ประเภทการจอมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจอมตี	ถ่ายน้ำค้างทันทีถอดได้		ถ่ายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. การตัดภาพออก 10 % ของพื้นที่เดิม					
15.560	0.929	0.029	0.852	0.070	
2. การตัดภาพออก 20 % ของพื้นที่เดิม					
13.364	0.844	0.063	0.731	0.141	
3. การตัดภาพออก 30 % ของพื้นที่เดิม					
11.896	0.753	0.100	0.630	0.214	
4. การตัดภาพออก 40 % ของพื้นที่เดิม					
10.866	0.697	0.121	0.551	0.283	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเภทการจอมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจอมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
5. การตัดภาพออก 50 % ของพื้นที่เดิม					
					DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL
9.671	0.637	0.145	0.470	0.358	
6. การตัดภาพออก 60 % ของพื้นที่เดิม					
					SEL SEL SEL SEL SEL SEL SEL SEL
8.376	0.537	0.181	0.401	0.427	
7. การตัดภาพออก 70 % ของพื้นที่เดิม					
					OSEL OSEL OSEL OSEL OSEL OSEL OSEL OSEL
7.404	0.428	0.215	0.331	0.498	
8. การตัดภาพออก 80 % ของพื้นที่เดิม					
					SEL SEL SEL SEL SEL SEL SEL SEL
6.777	0.372	0.234	0.261	0.570	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเพณีการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปลี่ยนบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
9. การตัดภาพออก 90 % ของพื้นที่เดิม					
6.197	0.228	0.265	0.180	0.641	

รูปที่ 4.1 กราฟผลการทดลองของการตัดภาพเป็นบางส่วน

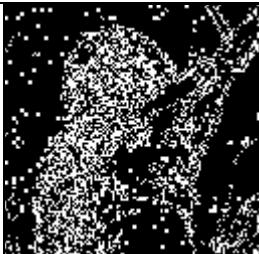
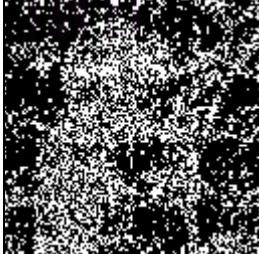
ค. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG

การทดสอบโดยวิธีการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG เป็นการนำรูปภาพผลลัพธ์มาทำการบีบอัดภาพ โดยกำหนดระดับคุณภาพที่ 10%, 20%, 30%, 40%, 50%, 60%, 70%, 80%, 90% และ 100% ตามลำดับ ด้วยอัลกอริズึมของ JPEG ในโปรแกรม Matlab เวอร์ชัน R2009 ลายน้ำแบบคงทนและลายน้ำแบบเปลี่ยนบางที่ถอดได้ แสดงผลการทดลองดังตารางที่ 4.4 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.2

ตารางที่ 4.4 ผลการทดลองของการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG

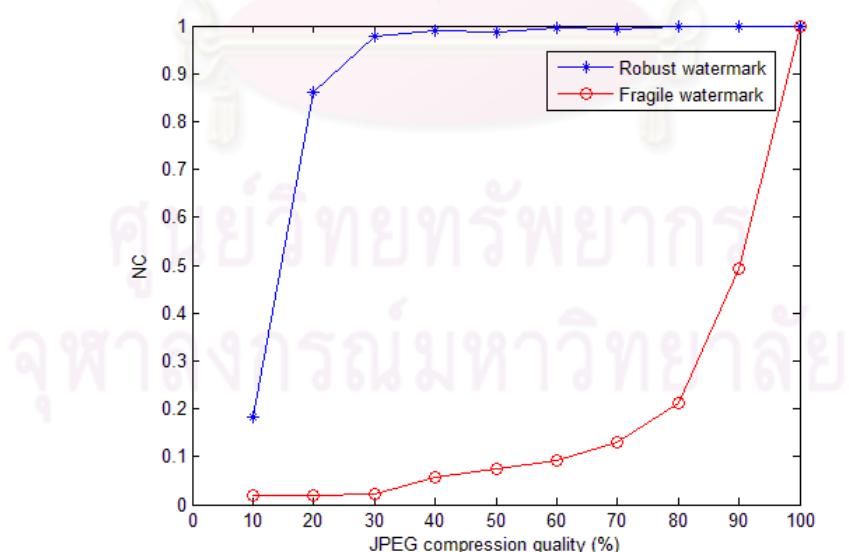
ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 10%					
					
30.215	0.182	0.352	0.020	0.670	
2. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 20%					
					
32.693	0.860	0.057	0.018	0.647	
3. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 30%					
					
33.941	0.979	0.009	0.023	0.635	
4. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 40%					
					
34.749	0.990	0.004	0.056	0.610	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเภทการจมดี				
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจมดี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปล่าบางที่ถอดได้	
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER
5. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 50%				
				
35.381	0.986	0.006	0.079	0.589
6. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 60%				
				
35.999	0.995	0.002	0.091	0.580
7. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 70%				
				
36.825	0.993	0.003	0.131	0.552
8. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 80%				
				
37.963	0.998	0.001	0.212	0.490

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
9. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 90%					
40.182	0.998	0.001	0.494	0.269	
10. การบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพ 100%					
58.499	1.000	0.000	1.000	0.000	

รูปที่ 4.2 กราฟผลการทดลองของการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG

๔. การแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper

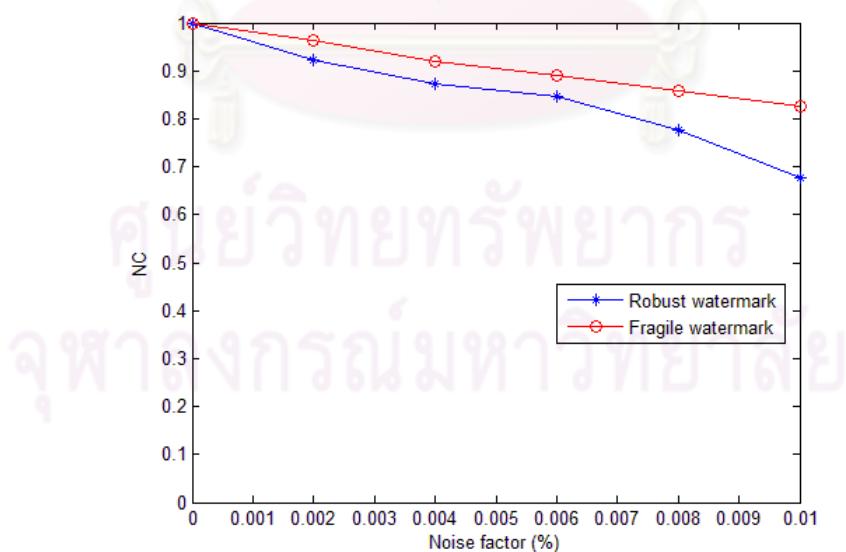
การทดสอบโดยวิธีการแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper เป็นการนำภาพผลลัพธ์มาทำการแทรกรสัญญาณรบกวน โดยกำหนดค่า Noise Density ตั้งแต่ 0.000 ถึง 0.01 ด้วยอัลกอริธึมของ Noise ในโปรแกรม Matlab เวอร์ชัน R2009 แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการถอดลายนำ้งคนและลายนำ้ประบางที่อยู่ในรูปภาพ ดังแสดงในตารางที่ 4.5 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.3

ตารางที่ 4.5 ผลการทดลองของการแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายนำ้งคนที่ถอดได้		ลายนำ้ประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. การแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ที่ระดับ Noise Density 0.002					
			DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL		
32.421	0.922	0.032	0.964	0.015	
2. การแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ที่ระดับ Noise Density 0.004					
			DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL		
29.257	0.872	0.053	0.921	0.033	
3. การแทรกรสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ที่ระดับ Noise Density 0.006					
			DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL DSEL		
27.713	0.846	0.065	0.891	0.046	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
4. การแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ที่ระดับ Noise Density 0.008					
26.362	0.777	0.096	0.859	0.060	
5. การแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ที่ระดับ Noise Density 0.01					
25.427	0.678	0.140	0.825	0.075	

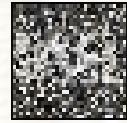
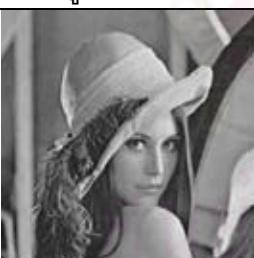
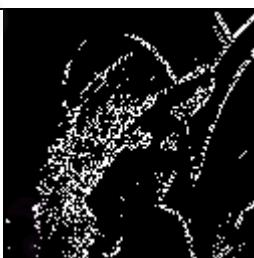
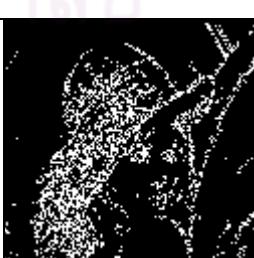

รูปที่ 4.3 กราฟผลการทดลองของการแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper

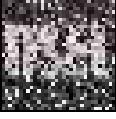
จ. การปรับปรุงคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์

เป็นการนำรูปภาพผลลัพธ์มาทำการปรับปรุงคุณภาพ โดยใช้ฟิลเตอร์ ได้ทำการทดลองในการปรับรูปภาพให้มัวลง ซึ่งกำหนดให้ฟิลเตอร์มีขนาดต่างๆ ได้แก่ 3×3 , 5×5 และ 7×7 ตามลำดับ ด้วยอัลกอริธึมของ Filter2 และ Medfilter2 ในโปรแกรม Matlab เวอร์ชัน R2009 แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการถอดรายน้ำแบบคงทนและรายน้ำประแบบบางที่ถอดได้ที่อยู่ในรูปภาพ ดังแสดงในตารางที่ 4.6 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.4

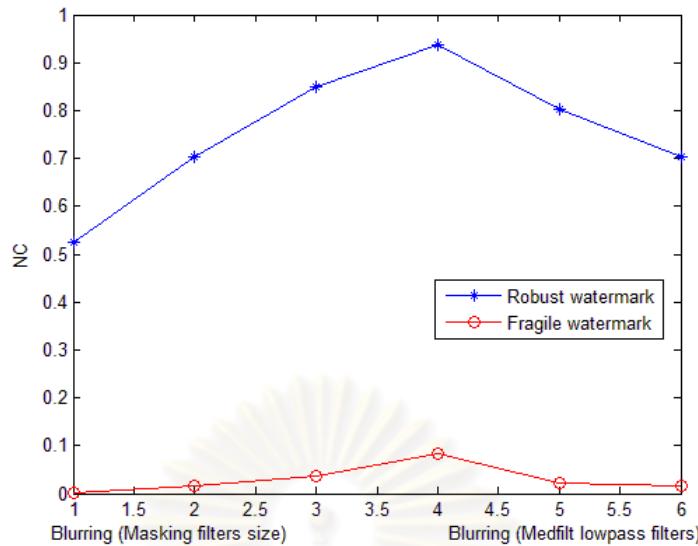
ตารางที่ 4.6 ผลการทดลองของการปรับปรุงคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์

ประเภทการโฉมดี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโฉมดี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้ฟิลเตอร์ 7×7					
					
26.324	0.524	0.221	0.001	0.695	
2. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้ฟิลเตอร์ 5×5					
					
28.293	0.702	0.132	0.015	0.673	
3. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้ฟิลเตอร์ 3×3					
					
31.938	0.848	0.065	0.036	0.643	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเภทการจอมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจอมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
4. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้มีเดียนฟิลเตอร์ 3×3					
					
35.361	0.938	0.026	0.084	0.615	
5. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้มีเดียนฟิลเตอร์ 5×5					
					
31.181	0.802	0.089	0.021	0.659	
6. การปรับรูปภาพให้มัวลง โดยใช้มีเดียนฟิลเตอร์ 7×7					
					
28.982	0.704	0.133	0.015	0.674	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 4.4 กราฟผลการทดลองของการปรับปรุงคุณภาพของรูปภาพโดยใช้ฟิลเตอร์

๙. การปรับขนาดภาพ

การทดสอบโดยวิธีการปรับขนาดภาพ เป็นการนำภาพผลลัพธ์มาทำการย่อขนาดลงเหลือ 90%, 80%, 70%, 60%, 50%, 40% และ 30% ของพื้นที่เดิม หรือทำการขยายขนาดเพิ่มเป็น 140%, 150%, 160%, 170%, 180%, 190% และ 200% ของพื้นที่เดิม จากนั้นจะทำการปรับขนาดภาพกลับสู่ขนาดเดิมอีกครั้ง ด้วยอัลกอริธึมในการประมาณค่าขนาดหาย (Interpolation) แบบ Bilinear ในโปรแกรม MATLAB เวอร์ชัน R2009 จากนั้นทำการทดสอบลายน้ำแบบคงทันและแบบเบร์บาร์จากรูปภาพที่ถูกปรับขนาด แสดงตัวอย่างในตารางที่ 4.7 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.5

ตารางที่ 4.7 ผลการทดลองของการปรับขนาดภาพ

ประเภทการโจนดี				
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจนดี	ลายน้ำคงทันที่ถอดได้		ลายน้ำเบร์บาร์ที่ถอดได้	
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER
1. ย่อขนาดภาพ 30 %				
27.063	0.451	0.252	0.019	0.685

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเพณีการจอมตี				
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจอมตี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปลี่ยนไปที่ถอดได้	
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER
2. ย่อขนาดภาพ 40 %				
29.757	0.707	0.129	0.029	0.666
3. ย่อขนาดภาพ 50 %				
28.82	0.841	0.066	0.016	0.665
4. ย่อขนาดภาพ 60 %				
28.767	0.604	0.180	0.008	0.653
5. ย่อขนาดภาพ 70 %				
31.186	0.682	0.137	0.034	0.636

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

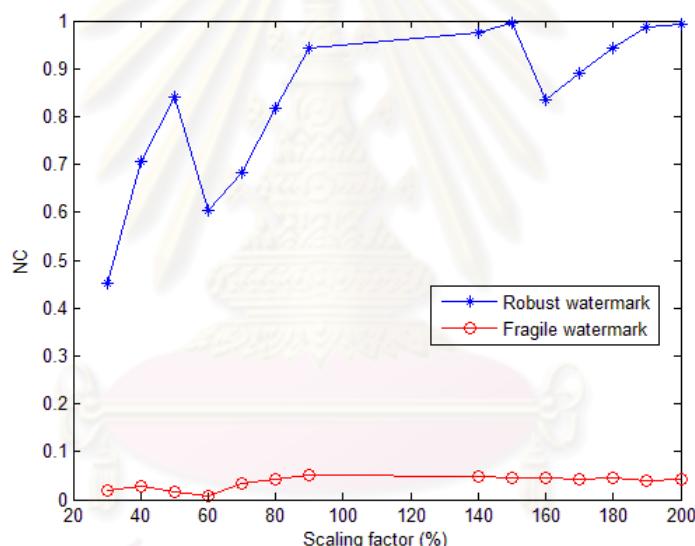
ประเพณีการจมดี				
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจมดี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปลี่ยนไปที่ถอดได้	
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER
6. ย่อขนาดภาพ 80 %				
33.738	0.816	0.078	0.043	0.630
7. ย่อขนาดภาพ 90 %				
36.310	0.942	0.024	0.050	0.623
8. ขยายขนาดภาพ 140 %				
	0.974	0.011	0.049	0.623
9. ขยายขนาดภาพ 150 %				
38.294	0.995	0.002	0.045	0.627

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเพณีการจอมตี				
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจอมตี	ลายน้ำคงทนที่ถอดได้		ลายน้ำเปละบางที่ถอดได้	
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER
10. ขยายขนาดภาพ 160 %				
34.929	0.836	0.069	0.045	0.621
11. ขยายขนาดภาพ 170 %				
36.389	0.891	0.046	0.043	0.624
12. ขยายขนาดภาพ 180 %				
37.641	0.942	0.024	0.044	0.625
13. ขยายขนาดภาพ 190 %				
38.415	0.986	0.006	0.040	0.628

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเพณีการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างที่ถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
14. ขยายขนาดภาพ 200 %					
37.833	0.993	0.003	0.042	0.629	

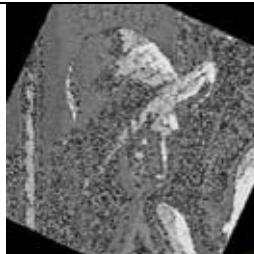
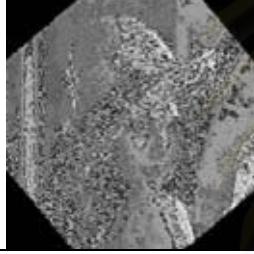
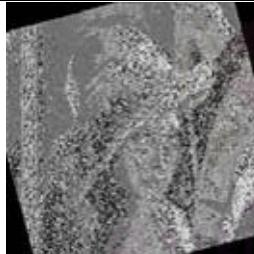
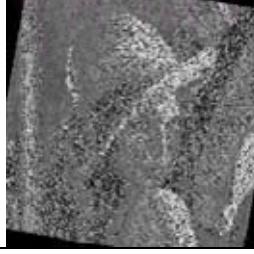

รูปที่ 4.5 กราฟผลการทดสอบของการปรับขนาดภาพ

๒. การหมุนภาพ

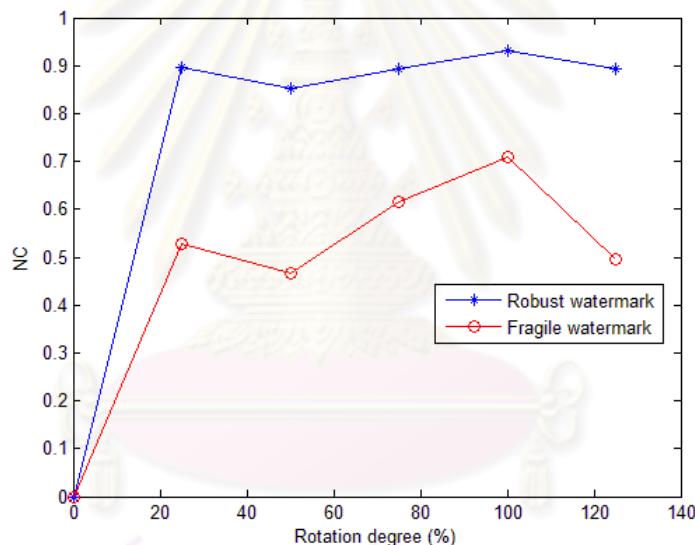
การทดสอบโดยวิธีการหมุนภาพ เป็นการนำภาพผลลัพธ์มาทำการหมุนรูปภาพ ด้วยมุมต่างๆ ตั้งแต่ที่ 25 องศาไปจนถึง 125 องศา โดยขับไปครั้งละ 25 องศา และตัดขอบของรูปภาพใหม่ที่ได้ทิ้งให้มีขนาดเท่ารูปภาพเดิม (Cropped) จากนั้นทำการหมุนภาพกลับมุมเดิม โดยใช้อัลกอริธึมการประมาณค่าขาดหาย (Interpolation) แบบ Bicubic ในโปรแกรม MATLAB เวอร์ชัน R2009 จากนั้นทำการถอดลายน้ำแบบคงที่และแบบประบางจากรูปภาพที่ถูกหมุนไปแล่ลงมุม แสดงดังแสดงในตารางที่ 4.8 และสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังรูปที่ 4.6

ตารางที่ 4.8 ผลการทดลองของการหมุนภาพ

ประเภทการจ่อมดี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการจ่อมดี	ถ่ายน้ำคงทนที่ถอดได้		ถ่ายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
1. หมุนภาพเป็นมุม 25 องศา					
					
14.554	0.896	0.042	0.528	0.238	
2. หมุนภาพเป็นมุม 50 องศา					
					
13.903	0.852	0.060	0.465	0.279	
3. หมุนภาพเป็นมุม 75 องศา					
					
16.274	0.894	0.043	0.616	0.187	
4. หมุนภาพเป็นมุม 100 องศา					
					
17.403	0.931	0.028	0.710	0.135	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเภทการโจมตี					
รูปภาพผลลัพธ์ที่ผ่านการโจมตี	ลายน้ำค้างทันทีถอดได้		ลายน้ำประบางที่ถอดได้		
PSNR (dB)	NC	BER	NC	BER	
5. หมุนภาพเป็นมุม 125 องศา					
13.882	0.894	0.043	0.496	0.260	

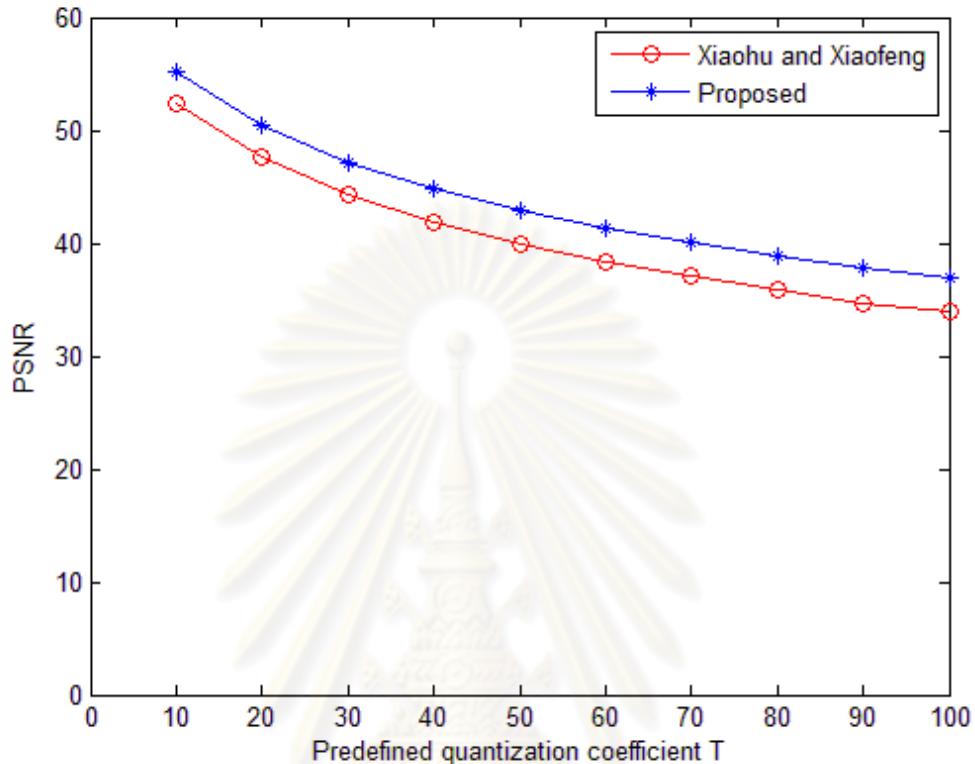

รูปที่ 4.6 กราฟผลการทดลองของการหมุนภาพ

4.3 การทดสอบประสิทธิภาพด้วย PSNR

ในหัวข้อนี้ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้วย PSNR ระหว่างเทคนิคที่กระทำในคุณไตร์เซชัน (Quantization) ของ Xiaohu และ Xiaofeng (2008) กับเทคนิคที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ที่กระทำในคุณไตร์เซชันเหมือนกัน รูปภาพต้นฉบับที่นำมาใช้ในการทดลองนี้ ชื่อ Lenna เป็นภาพระดับสีเทา มีขนาด 512×512 จุดภาพ ส่วนรูปภาพลายน้ำดิจิตอลเป็นภาพระดับสีเทา มีขนาด 64×64 จุดภาพ ซึ่งเป็นลายน้ำดิจิตอลขนาดเดียวกันกับเทคนิค Xiaohu และ Xiaofeng (2008) ที่นำเสนอไว้ ในการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิภาพ

ของ $PSNR$ กับการปรับค่า T ได้กำหนดให้ค่า T ถูกเพิ่มครั้งละ 10 เริ่มตั้งแต่ 10 จนถึง 100 ดังแสดงในรูปที่ 4.7 กราฟเปรียบเทียบค่า $PSNR$ ที่ได้จากการปรับค่า T เพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง ระหว่างเทคนิคของ Xiaohu และ Xiaofeng (2008) กับเทคนิคที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

รูปที่ 4.7 กราฟเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้วย $PSNR$ กับการปรับค่า T

จากรูปที่ 4.7 พบร่วมกันของการฝังลายนำอเนกประสงค์โดยใช้เทคนิคที่นำเสนอ มีค่า $PSNR$ มากกว่าเทคนิคของ Xiaohu และ Xiaofeng (2008) ที่กระทำรูปภาพเดียวกันในทุกการปรับค่า T เนื่องจากเทคนิคที่นำเสนอได้มีการสร้างฟังก์ชันการค้นหาค่าที่ดีที่สุดเพิ่มไปในกระบวนการการฝังลายนำติดจิตอล จึงส่งผลให้ค่า $PSNR$ ของเทคนิคที่นำเสนอสูงกว่าค่าเดิมโดยเฉลี่ยประมาณ 0.3 dB

4.4 การทดสอบประสิทธิภาพของอัลกอริズึม

ในหัวข้อนี้ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิภาพของอัลกอริซึม ระหว่างเทคนิคที่กระทำในเวคเตอร์ค่อนไดซ์เชชัน (Vector quantization) (Lu, Xu และ Sun, 2005) กับเทคนิคที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ที่กระทำในค่อนไดซ์เชชัน (Quantization) โดยในการทดลองนี้ใช้รูปภาพที่ชื่อ Lenna, Peppers และ F16 ซึ่งเป็นภาพระดับสีเทา มีขนาด 512×512 จุดภาพ เพื่อให้เป็นรูปภาพเดียวกันกับการทดลองกับเทคนิคที่นำเสนอไว้ ดังแสดงในตารางที่

4.9 เปรียบเทียบค่า NC ที่ถูกดัดแปลงผ่านการจมตีต่างๆ ระหว่างเทคนิคที่กระทำในเวคเตอร์ความได้ชัดซึ่งกับเทคนิคที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบค่า NC ที่ถูกดัดแปลงผ่านการจมตีต่างๆ

Operations	The vector quantization scheme		The proposed scheme	
Embedding ($PSNR$ in dB)	<i>Lenna image</i>		<i>Lenna image</i>	
	30.553		41.562	
	Robust	Fragile	Robust	Fragile
Extraction (no attack)	1.000	1.000	1.000	1.000
JPEG (QF=100%)	0.999	0.990	1.000	1.000
JPEG (QF=80%)	0.988	0.874	0.998	0.212
JPEG (QF=50%)	0.968	0.633	0.986	0.079
JPEG (QF=30%)	0.937	0.400	0.979	0.023
Image cropping by 25%	0.887	0.901	0.804	0.678
Rotation by 0.5°(clockwise)	0.805	0.063	0.457	0.350
Rotation by 0.3°(clockwise)	0.783	0.067	0.655	0.509
Embedding ($PSNR$ in dB)	<i>Pepper image</i>		<i>Pepper image</i>	
	29.879		41.437	
	Robust	Fragile	Robust	Fragile
Extraction (no attack)	1.000	1.000	1.000	1.000
JPEG (QF=100%)	0.998	0.955	1.000	1.000
JPEG (QF=80%)	0.969	0.861	0.998	0.143
JPEG (QF=50%)	0.951	0.705	0.993	0.069
JPEG (QF=30%)	0.939	0.388	0.979	0.048
Image cropping by 25%	0.789	0.948	0.810	0.678
Rotation by 0.5°(clockwise)	0.801	0.069	0.435	0.312
Rotation by 0.3°(clockwise)	0.621	0.091	0.631	0.499
Embedding ($PSNR$ in dB)	<i>F16 image</i>		<i>F16 image</i>	
	29.901		41.101	
	Robust	Fragile	Robust	Fragile
Extraction (no attack)	1.000	1.000	1.000	1.000
JPEG (QF=100%)	0.990	0.940	1.000	1.000
JPEG (QF=80%)	0.964	0.824	0.998	0.269

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

Embedding (<i>PSNR</i> in dB)	<i>F16 image</i>		<i>F16 image</i>	
	29.901		41.101	
	Robust	Fragile	Robust	Fragile
JPEG (QF=50%)	0.951	0.705	0.990	0.094
JPEG (QF=30%)	0.949	0.683	0.950	0.006
Image cropping by 25%	0.857	0.921	0.807	0.678
Rotation by 0.5°(clockwise)	0.732	0.143	0.562	0.314
Rotation by 0.3°(clockwise)	0.604	0.098	0.693	0.463

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเทคนิคการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ที่นำเสนอ มีค่า *PSNR* มากกว่าเทคนิคการฝังลายน้ำอเนกประสงค์ของ Lu, Xu และ Sun (2005) ที่กระทำบนรูปภาพเดียวกันทั้ง 3 ภาพ โดยเฉลี่ยอยู่สูงถึง 11.25 dB

ผลของการเปรียบเทียบค่า *NC* ที่ถอดได้หลังผ่านการโอมตีต่างๆ

ก. การบีบอัดภาพ

- 1) การบีบอัดภาพที่ระดับคุณภาพ 100 ลายน้ำแบบคงทันและลายน้ำ เปรรະบາงที่ถอดได้จากเทคนิคที่นำเสนอ มีค่า *NC* มากกว่าเทคนิค ของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า *NC* ของลายน้ำแบบคงทัน แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.04 และมีค่า *NC* ของลายน้ำแบบ เปรรະบາงแตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.03
- 2) การบีบอัดภาพที่ระดับคุณภาพ 80 ลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้จาก เทคนิคที่นำเสนอ มีค่า *NC* มากกว่าเทคนิคของ (Lu, Xu และ Sun, 2005) มีค่า *NC* แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.024 ลายน้ำแบบ เปรรະบາงที่ถอดได้จากเทคนิคที่นำเสนอ มีค่า *NC* น้อยกว่าเทคนิค ของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า *NC* แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.645
- 3) การบีบอัดภาพที่ระดับคุณภาพ 50 ลายน้ำแบบคงทันที่ถอดได้จาก เทคนิคที่นำเสนอ มีค่า *NC* มากกว่าเทคนิคของ (Lu, Xu และ Sun, 2005) มีค่า *NC* แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.033 ลายน้ำแบบ เปรรະบາงที่ถอดได้จากเทคนิคที่นำเสนอ มีค่า *NC* น้อยกว่าเทคนิค

ของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.592

- 4) การบีบอัดภาพที่ระดับคุณภาพ 30 ลายน้ำแบบคงที่ถูกต้องได้จากเทคนิคที่นำเสนอ มีค่า NC มากกว่าเทคนิคของ (Lu, Xu และ Sun, 2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.030 ลายน้ำแบบประมาณบางที่ถูกต้องได้จากเทคนิคที่นำเสนอ มีค่า NC น้อยกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.464

ข. การตัดภาพเป็นบางส่วนออก

- 1) การทดสอบด้วยการตัดภาพเป็นบางส่วนออก 25 % ของพื้นที่เดิม ค่า NC ลายน้ำแบบคงที่ถูกต้องได้ของวิธีที่นำเสนอ มีค่าน้อยกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) อยู่เล็กน้อย มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.05 ส่วนค่า NC ลายน้ำแบบประมาณบางที่ถูกต้องได้ของวิธีที่นำเสนอ มีค่าน้อยกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.25 แต่ย่างไรก็ตามลายน้ำแบบประมาณบางที่นำเสนอ ยังคงสามารถระบุตำแหน่งที่ถูกแก้ไขรายละเอียดข้อมูลและบริเวณที่ถูกตัดภาพบางส่วนได้อย่างถูกต้อง

ค. การหมุนภาพ

- 1) การหมุนภาพผลลัพธ์ไปด้วยมุม 0.3 องศา ค่า NC ที่ถูกต้องได้จากลายน้ำแบบคงที่นำเสนอ มีค่ามากกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) ในรูปภาพ Peppers และ F16 มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.05 แต่ในรูปภาพที่ชื่อ Lenna นั้นมีค่า NC น้อยกว่าอยู่ 0.128 ส่วนค่า NC ลายน้ำแบบประมาณบางที่ถูกต้องได้ของวิธีที่นำเสนอ มีค่ามากกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.45
- 2) การหมุนภาพผลลัพธ์ไปด้วยมุม 0.5 องศา ค่า NC ที่ถูกต้องได้จากลายน้ำแบบคงที่นำเสนอ มีค่าน้อยกว่าเทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.29 ส่วนค่า NC ลายน้ำแบบประมาณบางที่ถูกต้องได้ของวิธีที่นำเสนอ มีค่ามากกว่า

เทคนิคของ Lu, Xu และ Sun (2005) มีค่า NC แตกต่างกันโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 0.23

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลสรุปงานวิจัย ปัญหาที่พบ และข้อเสนอแนะอันจะเป็นแนวทางพัฒนาวิธีการฝังลายนำอเนกประสงค์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

5.1 บทสรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้นำเสนอการฝังลายนำอเนกประสงค์บนรูปภาพดิจิตอล เพื่อตรวจสอบรับรองความเป็นดัชนีบับและพิสูจน์ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยการทำในโอดเมน เอสเวดี จากการทดลองพบว่าค่า $PSNR$ ของเทคนิคการฝังลายนำอเนกประสงค์ที่นำเสนอ มีค่าไม่ต่างกว่า 41.034 dB ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ค่า NC ของลายนำแบบคงที่และลายนำแบบเปลี่ยนแปลงที่ถูกทดสอบได้มีค่ามากที่สุด 1.000

จากการทดลองในบทที่ 4 พบร่วมกับห้องจากนำภาพผลลัพธ์มาทำการแก้ไข ปลอมแปลงรูปภาพโดยเจตนา ด้วยการเพิ่มหรือลบรายละเอียดข้อมูล โดยขยายสัดส่วนการแก้ไขข้อมูลขึ้นเรื่อยๆ คุณภาพของลายนำแบบเปลี่ยนแปลงที่ถูกทดสอบได้สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ลายนำแบบเปลี่ยนแปลงยังสามารถระบุตำแหน่งที่มีการแก้ไขบริเวณรูปภาพแม้เพียงเล็กน้อยได้ ส่วนคุณภาพของลายนำแบบคงที่ถูกทดสอบได้นั้นมีความชัดเจนในทุกบริเวณที่มีการแก้ไขเกิดขึ้น

การทดสอบตัดภาพออกเป็นบางส่วน รายละเอียดของลายนำแบบคงที่และแบบเปลี่ยนแปลงที่ถูกทดสอบได้ จะมีความชัดเจนมากน้อยขึ้นอยู่กับพื้นที่ของภาพที่ถูกตัดออกไป ถ้ามีการตัดภาพมากความชัดเจนก็ลดลง ถ้ามีการตัดภาพน้อยความชัดเจนก็มีมาก ซึ่งลายนำแบบคงที่สามารถถูกตัดออกได้ตั้งแต่ 10% ไปจนถึง 50% ของพื้นที่เดิม ส่วนลายนำแบบเปลี่ยนแปลงสามารถถูกตัดออกได้ 10% ไปจนถึง 90% ของพื้นที่เดิม และยังสามารถระบุบริเวณที่มีการตัดภาพได้ทุกด้าน

การทดสอบโดยวิธีการบีบอัดรูปภาพแบบ JPEG หลังจากภาพผลลัพธ์ผ่านการบีบอัดภาพแบบ JPEG ที่ระดับคุณภาพต่างกันแล้ว พบร่วมกับการเพิ่มระดับการบีบอัดภาพมากขึ้น มีผลให้ค่า NC ของลายนำลดลง ทำให้ลายนำที่ได้ขาดรายละเอียดและเพี้ยนไปจากลายนำต้นฉบับมากขึ้น ลายนำแบบคงที่ถูกทดสอบได้สามารถถูกตัดออกได้ตั้งแต่ 20% ไปจนถึง 100% ส่วนลายนำแบบเปลี่ยนแปลงที่ถูกทดสอบได้สามารถถูกตัดออกได้ตั้งแต่ 90% ไปจนถึง 100%

นำภาพผลลัพธ์มาทำการทดสอบแทรกสัญญาณรบกวนแบบ Salt & Pepper ลายน้ำแบบคงที่และแบบเปละบางที่ถูกต้องมากได้นั้นมีความชัดเจนมากน้อยขึ้นอยู่กับค่า Noise Density ซึ่งลายน้ำแบบคงที่ถูกต้องจะอยู่ที่ค่า Noise ตั้งแต่ 0 ไปจนถึง 0.01 และลายน้ำแบบเปละบางที่ถูกต้องได้แล้วสามารถอ่านได้ตั้งแต่ 0 ไปจนถึง 0.01 เช่นกัน

การทดสอบภาพผลลัพธ์โดยการปรับปรุงคุณภาพด้วยฟิลเตอร์ที่มีขนาดต่างกัน เมื่อฟิลเตอร์มีขนาดใหญ่ขึ้นมีผลให้ค่า NC ของลายน้ำลดลง ลายน้ำแบบคงที่ถูกต้องได้ตั้งแต่ ฟิลเตอร์ที่มีขนาด 3×3 , 5×5 และ 7×7 ลายน้ำแบบเปละบางที่ถูกต้องได้ทุกภาพไม่สามารถอ่านได้

การนำภาพผลลัพธ์มาทำการทดสอบด้วยการปรับขนาดภาพ ลายน้ำแบบคงที่ถูกต้องได้จะสามารถอ่านได้ทั้งหมด ยกเว้นแต่การย่อขนาดลงเหลือ 30% ของพื้นที่เดิม ไม่สามารถอ่านได้ ส่วนลายน้ำแบบเปละบางที่ถูกต้องได้ทุกภาพไม่สามารถอ่านได้

การทดสอบภาพผลลัพธ์โดยการหมุนภาพไปด้วยมุมต่างๆ จากนั้นทำการหมุนกลับแล้วทำการตัดขอบของรูปภาพใหม่ทิ้ง เพื่อให้มีขนาดเท่ารูปภาพเดิม (Cropped) ลายน้ำแบบคงที่และแบบเปละบางที่ถูกต้องได้และสามารถอ่านได้ตั้งแต่ที่ 25 องศาไปจนถึง 125 องศา

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการทดลองพบว่า วิธีการที่ได้พัฒนาขึ้นมีข้อจำกัดบางประการ และมีจุดควรพัฒนาปรับปรุงให้มีการทำการวิจัยและศึกษาต่อไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่

- เนื่องจากเทคนิคที่นำเสนอได้ทำการฝังลายน้ำอเนกประสงค์บนค่าเอกสารฐานของเอสวีดีเพียงเท่านั้น อาจมีการพิจารณาที่จะเลือกฝังลายน้ำลงบนค่าเอกสารฐาน เวคเตอร์ซ้ายหรือค่าเอกสารฐานเวคเตอร์ขวาเพื่อช่วยให้ลายน้ำมีความทนทานต่อการโจมตีต่างมากขึ้น เช่นงานวิจัยของ Chandra และ Srinivas (2008)
- ข้อจำกัดของเทคนิคควรนําเข้าสู่กระบวนการทดสอบโดยเพิ่มเติม เช่น ในงานวิจัยของ สิริพร ผลสมบูรณ์ (2547) ได้นำเทคนิคอื่นๆเข้ามาประยุกต์ใช้เพิ่มเติม เช่น ในงานวิจัยของ สิริพร ผลสมบูรณ์ (2547) ได้นำเทคนิคการแปลงโடเมนที่ไม่แปรผัน (Transform-based scheme) ร่วมกับการใช้ฟังก์ชันเอกโพเนนเชียลเชิงซ้อน (Complex exponential function) ซึ่งสามารถทำการตรวจสอบลายน้ำดิจิตอลได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องมีการผันกลับกระบวนการใดๆ หากในกรณีที่ต้องการนำเทคนิคนี้ไปประยุกต์ใช้นั้น

จำเป็นที่จะต้องมีการผังลายนำบันฟูเรียร์ (Lin et al., 2001) หรืออาจจะผังลายนำบันฟูเรียร์ร่วมกับโดเมนอื่น เช่น ผังลายนำบันฟูเรียร์ร่วมกับเวฟเล็ต โดเมนในงานวิจัยของ Kang และคณะ (2003) หรือนำเทคนิคการค้นหา คุณลักษณะ (Feature-based scheme) ซึ่งจะทำการตรวจสอบคุณลักษณะของ ภาพที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปก่อน จากนั้นทำการผันกลับกระบวนการให้รูปภาพมี ลักษณะใกล้เคียงกับของเดิมให้มากที่สุดก่อนเข้าสู่กระบวนการถอดลายนำ โดย เทคนิคนี้จะมีจุดเด่นตรงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกโดเมนความถี่ เช่น งานวิจัยของ Mikolajczyk และ Schmid (2004) หรือ Tuytelaars และ Gool (2004)

3. ความมีการพัฒนาขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของรูปภาพ ที่ทำให้ผู้ใช้ สามารถตัดสินใจได้ว่าภาพถูกแก้ไขไปมากน้อยระดับใด ได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น อาจมีการกำหนดค่า Threshold เป็นค่ามาตรฐานที่ใช้ในการเบริยบเทียบค่า ความเปลี่ยนแปลงของรูปภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สำรองรัตน์ ออมรักษा และ บันฑิต ทิพากร. ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยลายน้ำดิจิตอล.

ส่งเสริมเทคโนโลยี. 29 (สิงหาคม-กันยายน 2545) : 126-129.

วิมาน กฤตพลวิมาน. กฎหมายลิขสิทธิ์ ฉบับปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมล, 2545.

ศิริพร ผลสมบูรณ์. ลายน้ำดิจิตอลสำหรับรูปภาพที่คืนสภาพได้จากการหมุน การปรับขนาด และการเคลื่อนที่ โดยใช้ฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียลเชิงช้อน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สุพจน์ นิตย์สุวรรณ. ลายน้ำดิจิตอล. วารสารพัฒนาเทคโนโลยีดิจิตอล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 15 (ตุลาคม-ธันวาคม 2545) : 11-16.

ภาษาอังกฤษ

Adriana, D., and Stanley, A. A Hybrid DCT-SVD Image-Coding Algorithm. IEEE Transaction on Circuits and Systems for Video Technology 12 (2002): 114–121.

Akhaee, M. A., Sahraeian, S. M. E., Sankur, B., and Marvasti, F. Robust Scaling-Based Image Watermarking Using Maximum-Likelihood Decoder With Optimum Strength Factor. IEEE Transactions on Multimedia 11 (2009): 822-833.

Andrews, H. C., and Patterson, C. L. Singular Value Decomposition (SVD) Image Coding. IEEE Transactions on Communications 24 (1976): 425–432.

Baxes, G. A. Digital image processing: Principles and applications. (n.p.): John Wiley & Sons, 2002.

Bender, W., Gruhl, D., Morimoto, N., and Lu, A. Techniques for data hiding. IBM Systems Journal 35 3&4 (1996): 313-336.

Berns, R.S. Billmeyers and Saltzman's Principles of Color Technology. USA: John Wiley & Sons Publisher, 2000.

Briassouli, A., and Strintzis, M. G. Locally optimum nonlinearities for DCT watermark detection. IEEE Transactions on Image Processing 13 (2004): 1604-1617.

Briassouli, A., Tsakalides, P., and Stouraitis, A. Hidden messages in heavy-tails: DCT-domain watermark detection using alpha-stable models. IEEE Transactions on Multimedia 7 (2005): 700-715.

- Calagna, M., Guo, H., Mancini, L.V., and Jajodia, S. A Robust Watermarking System based on SVD Compression, In Proceedings of the 2006 ACM Symposium on Applied Computing, 2006.
- Castleman, K. R. Digital image processing. Singapore: Prentice-Hall Publisher, 2001.
- Chandra, D. V. S. Digital Image Watermarking Using Singular Value Decomposition, In Proceeding of the 45th Midwest Symposium on Circuits and Systems, 2002.
- Chandra, M. B., Srinivas, K. S. A robust image watermarking scheme using singular value decomposition. Journal of Multimedia 3 (2008): 7–15.
- Chandra, M. B., Srinivas, K. S., and Chatterji, B. N. A robust digital image watermarking scheme using singular value decomposition (SVD), dither quantization and edge detection, In Proceedings of the Graphics Vision and Image Processing (GVIP), 2008.
- Chang, C. C., Lin, C. C., and Hu, Y. S. An SVD oriented watermark embedding scheme with high qualities for the restored images. Journal of Innovative Computing Information and Control 3 (2007): 609–620.
- Chang, C. C., Lin, C. C., and Tsai, P. SVD-based digital image watermarking scheme. Pattern Recognition Letters 26 (2005): 1577-1586.
- Chang, C., Tsai, P., and Lin, C. A Digital watermarking scheme based on singular value decomposition. In Proceeding of ESCAPE, LNCS 4614, Berlin: Springer-Verlag, 2007.
- Chung, K. L., Yang, W. N., Huang, Y. H., Wu, S. T., and Hsu, Y. C. On SVD-based watermarking algorithm. Applied Mathematics and Computation 188 (2007): 54-57.
- Charles, P. P., and Shari L. P. Security in computing. Fourth Ed. USA: Prentice Hall, 2006.
- Chou, C. H., and Liu, K. C. A Perceptually Tuned Watermarking Scheme for Color Images. IEEE Transactions on Image Processing 19 (2010): 2966-2982.
- Craver, S., Memon, N., Yeo, B. L., and Yeung, M. Can invisible watermark resolve rightful ownerships?, In Proceeding of the IS&T/SPIE Conference on Storage and Retrieval for Image and Video Databases, 1997.
- Craver, S., Memon, N., Yeo, B. L., and Yeung, M. Resolving rightful ownerships with invisible watermarking techniques: Limitations, attacks, and implications. IEEE Journal of Selected Areas in Communications 16 (1998): 573-586.

- Cox, I. J., Kilian, J., Leighton, T., and Shamoon, T. Secure spread spectrum watermarking for multimedia. IEEE Transactions on Image Processing 6 (1997): 1673-1687.
- Das, T. K., Maitra, S., and Mitra J. Cryptanalysis of optimal differential energy watermarking (DEW) and a modified robust scheme. IEEE Transactions on Signal Processing 53 (2005): 768-775.
- Douglas, R. S. Cryptography Theory and Practice. Third Ed. Florida: CRC Press, 2005.
- Deguillaume, F., Voloshynovskiy, S., and Pun, T. Secure hybrid robust watermarking resistant against tampering and copy attack. Journal Signal Processing-Special section: Security of data hiding technologies archive 83 (2003): 2133-2170.
- Deguillaume, F., Voloshynovskiy, S., and Pun, T. Hybrid Robust Watermarking Resistant Against Copy Attack, In Proceeding of the European Signal Processing Conference, 2002.
- Fan, A., and Sun, Q. Simultaneous Calculation of DFT and IDFT of Real Two-Dimensional Sequences and Its Application in Digital Image Watermark. In Proceedings of the 2008 Congress on Image and Signal Processing, 2008.
- Fan, M Q., and Wang, H. X. A Novel Multipurpose Watermarking Scheme for Copyright Protection and Content Authentication, In Proceeding of the Second Workshop on Digital Media and its Application in Museum & Heritages, 2007.
- Fridrich, J. A hybrid watermark for tamper detection in digital images, In Proceeding of the International Symposium on Signal Processing and its Applications Conference, 1999.
- Fridrich, J. Methods for tamper detection in digital images, In Proceeding of the ACM Multimedia and Security Workshop, 1999.
- Gonzalez, R. C., and Woods, R. E. Digital image processing. USA: Prentice-Hall Publisher, 2004.
- Gorodetski, V. I., Popyack, L. J., Samoilov, V., and Skormin, V. A. SVD-Based Approach to Transparent Embedding Data into Digital Images, In Proceedings of International Workshop on Mathematical Methods, Models and Architectures for Computer Network Security, 2001.
- Herodotus. The histories. Translated by Aubrey de Selincourt. London: Penguin Books. 1996.

- Huang, P. S., Chiang, C. S., Chang C. P., and Tu, T. M. Robust spatial watermarking technique for colour images via direct saturation adjustment. In Proceedings of the IEE on Vision, Image and Signal Processing, 2005.
- Kang, X., Huang, J., Shi, Y. Q., and Lin, Y. A DWT-DFT composite watermarking scheme robust to both affine transform and JPEG compression. IEEE Transactions on circuits and systems for video technology 13 (2003): 776-786.
- Kang, X. J., Dong, L. J., and Wang, Y. A Digital Watermarking Algorithm Based on Image Segmentation and DFT. In Proceedings of the First International Conference on Information Science and Engineering, 2009.
- Karybali, I. G., and Berberidis, K. Efficient spatial image watermarking via new perceptual masking and blind detection schemes. IEEE Transactions on Information Forensics and Security 1 (2006): 256-274.
- Katzenbeisser, S., and Petitcolas, F. A. P. Information Hiding Techniques for Steganography and Digital Watermarking. USA: Artech House, 1999.
- Kutter, M., Voloshynovskiy S., and Herrigel A. The Watermark Copy Attack, In Proceeding of the SPIE: Security and Watermarking of Multimedia Content II, 2000.
- Lin, W. H., et al. An Efficient Watermarking Method Based on Significant Difference of Wavelet Coefficient Quantization. IEEE Transactions on Multimedia 10 (2008): 746-757.
- Liu, K. C., and Chou, C. H. Robust and transparent watermarking scheme for colour images. IET Image Processing 3 (2009): 746-757 228-242.
- Liu, R., and Tan, T. An SVD-Based Watermarking Scheme for Protecting Rightful Ownership. IEEE Transactions on Multimedia 4 (2002): 121-128.
- Liu, T. Y., and Tsai, W. H. Generic Lossless Visible Watermarking—A New Approach. IEEE Transactions on Image Processing 19 (2010): 1224-1235.
- Lu, C. C., and Liao, H. M. Multipurpose watermarking for image authentication and protection. IEEE Transactions on Image Processing 10 (2001): 1579-1592.
- Lu, C. C., Liao, H. M., and Sze, C. J. Combined watermarking for image authentication and protection, In Proceeding of the IEEE International Conference on Multimedia and Expo, 2000.
- Lin, C. Y., et al. Rotation, scale and translation resilient watermarking for image. IEEE Transactions on Image Processing 10 (2001): 767-782.

- Lu, Z. M., Xu, D. G., and Sun, S. H. Multipurpose image watermarking algorithm based on multistage vector quantization. IEEE Transactions on Image Processing 14 (2005): 822-831.
- Lu, Z. M., Zheng, W. M., Shyang, J., and Sun, Z. Multipurpose Image Watermarking Method Based on Mean-removed Vector Quantization. Journal of Information Assurance and Security 1 (2006): 33-42.
- Manber, U. Introduction to algorithms (A Creative Approach). New york: Addison-Wesley, 1989.
- Mikolajczyk, K. and Schmid, C. Scale and affine invariant interest point detectors. International Journal of Computer Vision 60 (2004): 63-86.
- Mukherjee, D. P., Maitra, S., and Acton, S. T. Spatial domain digital watermarking of multimedia objects for buyer authentication. IEEE Transactions on Multimedia 6 (2004): 1-15.
- Pan, J. S., Huang, H. C., Jain L. C., and Fang, W. C. Intelligent Multimedia Data Hiding: New Directions. Berlin-Heidelberg: Springer Publisher, 2007.
- Petitcolas, F. A. P., Anderson, R. J., and Kuhn, M. G. Attacks on copyright marking systems. Second Workshop on Information Hiding 1525 (1998): 218–238.
- Petiteolas, F. A. P., Anderson, R. J., and Kahn, M. G. Information Hiding A Survey, In Proceeding of the IEEE 87, 1999.
- Pholsomboon, S., and Vongpradhip, S. Rotation, Scale, and Translation Resilient Digital Watermark Based on Complex Exponential function. ECTI Transactions on Electrical ENG., Electronics, and Communications 2 (2004): 40-48.
- Pickholtz, R. L., Schilling, D. L., and Millstein, L. B. Theory of spread spectrum communications – A tutorial. IEEE Transactions on Communications COM-30 5 (1982): 855-884.
- Ping, H. Y., and Zhi, H. D. An SVD-based Self-Embedding Watermarking Method for Image Authentication, In Proceedings of the Fifth IEEE Singapore International Conference on Communication systems, 2006.
- Seitz, J. Digital Watermarking For Digital Media. United States of America:Information Science Publisher, 2005.
- Swanson, M., Kobayashi M., and Tewfik, A. Multimedia data-embedding and watermarking technologies, In Proceeding of the IEEE 86, 1998.

- Taheri, S., and Ghaemmaghami, S. A Hierarchical Approach to SVD-based Fragile Watermarking for Image, In Proceedings of the Fifth IEEE International Conference on Information, Communications and Signal Processing, 2005.
- Tanaka, K., Nakamura, Y., and Matsui, K. Embedding secret information into a dithered multilevel image, In Proceeding of the 1990 IEEE Military Communications Conference, 1990.
- Tuytelaars, T., and Gool, L. V. Matching widely separated views based on affine invariant regions. International Journal of Computer Vision 59 (2004): 61-85.
- Wang, X., Wu, J., and Niu, P. A New Digital Image Watermarking Algorithm Resilient to Desynchronization Attacks. IEEE Transactions on Information Forensics and Security 2 (2007): 655-663.
- Wang, Z., Yang B., Niu X., and Zhang Y. A Practical Multipurpose Watermarking Scheme for Visual Content Copyright Protection and Authentication, In Proceeding of the International Conference on Intelligent Information Hiding and Multimedia Signal Processing, 2006.
- Wongsawat, Y., Ochoa, H., Rao, K. R., and Oraintara, S. A Modified Hybrid DCT-SVD Image-Coding System for Color Image, In Proceeding of the IEEE International Symposium on Communications and Information Technology, 2004.
- WU, Y. On the security of an SVD based ownership watermarking. IEEE Transactions on Multimedia 7 (2005): 624-627.
- Yang, J. F., and Lu, C. L. Combined Techniques of Singular Value Decomposition and Vector Quantization for Image Coding. IEEE Transactions on Image Processing 4 (1995): 1141–1146.
- Yang, Y., Sun, X., Yang, H., Li, C. T., and Xiao, R. A Contrast-Sensitive Reversible Visible Image Watermarking Technique. IEEE Transactions on Circuits and Systems for Video Technology 19 (2009): 656-667.
- Zhou, Z., Tang, B., and Liu, X. A Block-SVD Based Image Watermarking Method, In Proceeding of the 6th World Congress on Intelligent Control and Automation, 2006.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายนริศ หนุ่ม เกิดวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2520 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรคนที่สองของพันเอกประเสริฐ หนุ่ม และนางประจaba หนุ่ม เข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สาขาวิชาบริษัทการคุณคอมพิวเตอร์ ในปี 2540 และสำเร็จการศึกษาในปี 2542

ผู้วิจัยเข้าศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตในปี 2543 ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือในปี 2546 ก่อนจะสำเร็จการศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปี 2546

ในปี 2548 ผู้วิจัยเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาโครงการพัฒนาอาจารย์ สาขาวิชาด่วนเพื่อศึกษาในประเทศจากมหาวิทยาลัยมหิดลของสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2548 ถึง ตุลาคม 2551

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**